

This publication is a private consolidation made by Kristina Savickaite, Lithuanian trainee, under the responsibility of Volker Heydt, Brussels, official at the European Commission's Directorate-General "Taxation and Customs Union".

Remarks, in particular hints to errors, which may well have occurred, should be sent to: volker.heydt@cec.eu.int

This compilation may be freely used for non-commercial purposes.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
(Rim, 25. 3. 1957, nazadnje spremenjena z EVROPSKIM SPORAZUMOM O
PRIDRUŽITVI 2003)
Združena verzija (1. 5. 2004)

....

ODLOČENI, da položijo temelje vse tesnejši zvezi med narodi Evrope,

TRDNO ODLOČENI, da s skupnim delovanjem odstranijo pregrade, ki razdvajajo Evropo, in tako zagotovijo svojim državam gospodarski in socialni napredek,

POTRJUJEJO, da je temeljni cilj njihovega prizadevanja nenehno izboljševanje življenjskih razmer in delovnih pogojev njihovih narodov,

V SPOZNANJU, da je za odstranjevanje sedanjih ovir nujno usklajeno delovanje, ki bo zagotovilo stalen napredek, uravnoteženo trgovino in pošteno konkurenco,

V ŽELJI okrepiti enotnost svojih gospodarstev in zagotoviti njihov usklajeni razvoj ob zmanjševanju sedanjih razlik med posameznimi regijami in zaostalosti regij z omejenimi možnostmi,

Z ŽELJO, da bi s skupno trgovinsko politiko pripomogli k postopnemu odpravljanju omejitev v mednarodni trgovini,

Z NAMENOM potrditi solidarnost, ki povezuje Evropo s čezmorskimi državami, in z željo zagotoviti dvig njihove blaginje v skladu z načeli Ustanovne listine Združenih narodov,

TRDNO ODLOČENI, da z združitvijo svojih virov ohranijo in utrdijo mir in svobodo, pozivajo druge narode Evrope z enakimi ideali, da se jim v teh prizadevanjih pridružijo,

ODLOČENI ustvarjati možnosti za pridobivanje čim višje ravni znanja svojih narodov s širokim dostopom do izobraževanja in z njegovim stalnim posodabljanjem.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

SO SKLENILI ustanoviti EVROPSKO SKUPNOST in so v ta namen imenovali svoje pooblaščenke:

...

KI so se po izmenjavi pooblastil v pravilni in predpisani obliki dogovorili o naslednjem:

PRVI DEL

Načela

Člen 1

S to pogodbo VISOKE POGODBENICE med seboj ustanavljajo EVROPSKO SKUPNOST.

Člen 2

Naloga Skupnosti je, da z vzpostavitvijo skupnega trga in ekonomske in monetarne unije ter z izvajanjem skupnih politik ali dejavnosti iz členov 3 in 4 v vsej Skupnosti spodbuja skladen, uravnotežen in trajnosten razvoj gospodarskih dejavnosti, visoko stopnjo zaposlenosti in socialne zaščite, enakost med moškimi in ženskami, trajnostno in neinflatorno rast, visoko stopnjo konkurenčnosti in konvergence ekonomskih učinkov, visoko raven varstva in izboljšanje kakovosti okolja, zvišanje ravni in kakovosti življenja ter ekonomsko in socialno kohezijo in solidarnost med državami članicami.

Člen 3

1. Za namene iz člena 2 dejavnosti Skupnosti v skladu z določbami te pogodbe in v njej opredeljenim časovnim razporedom vključujejo:

- a) prepoved carin in količinskih omejitev pri uvozu in izvozu blaga med državami članicami ter vseh drugih ukrepov z enakim učinkom;
- b) skupno trgovinsko politiko;
- c) notranji trg, za katerega je značilna odprava ovir pri prostem pretoku blaga, oseb, storitev in kapitala med državami članicami;
- d) ukrepe, ki se nanašajo na vstop in gibanje oseb, kakor je predvideno v naslovu IV;
- e) skupno politiko na področju kmetijstva in ribištva;
- f) skupno prometno politiko;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- g) sistem, ki zagotavlja, da na notranjem trgu ni izkrivljanja konkurence;
- h) približevanje zakonodaj držav članic v obsegu, ki zagotavlja delovanje skupnega trga;
- i) spodbujanje usklajevanja politik zaposlovanja držav članic, da bi z razvojem usklajene strategije zaposlovanja povečali njihovo učinkovitost;
- j) politiko na socialnem področju, ki zajema tudi Evropski socialni sklad;
- k) krepitev ekonomske in socialne kohezije;
- l) politiko na področju okolja;
- m) krepitev konkurenčnosti industrije Skupnosti;
- n) pospeševanje raziskav in tehnološkega razvoja;
- o) spodbujanje ustanavljanja in razvoja vseevropskih omrežij;
- p) prispevek k doseganju visoke ravni varovanja zdravja;
- q) prispevek h kakovostnemu izobraževanju in usposabljanju ter razcvetu kultur držav članic;
- r) politiko na področju razvojnega sodelovanja;
- s) pridružitvev čezmorskih držav in ozemelj, zato da se poveča obseg trgovine in skupno pospeši gospodarski in socialni razvoj;
- t) prispevek h krepitvi varstva potrošnikov;
- u) ukrepe na področju energetike, civilne zaščite in turizma.

2. V vseh dejavnostih iz tega člena si Skupnost prizadeva odpraviti neenakosti in spodbujati enakost med moškimi in ženskami.

Člen 4

1. Za namene iz člena 2 dejavnosti držav članic in Skupnosti v skladu s pogoji in časovnim razporedom te pogodbe vključujejo sprejetje ekonomske politike, ki temelji na tesnem usklajevanju ekonomskih politik držav članic, notranjem trgu in opredelitvi skupnih ciljev in ki se izvaja v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco.

2. Hkrati z zgoraj navedenim ter v skladu z določbami te pogodbe in v njej opredeljenim časovnim razporedom in postopki te dejavnosti vključujejo nepreklicno določitev deviznih tečajev, ki bo omogočila uvedbo enotne valute ekuja, ter opredelitev in izvajanje enotne monetarne politike in politike deviznega tečaja, katere glavni cilj je ohranjati stabilnost cen in brez poseganja v ta cilj podpirati splošne ekonomske politike v Skupnosti v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

3. Pri teh dejavnostih države članice in Skupnost upoštevajo naslednja vodilna načela: stabilne cene, zdrave javne finance in monetarne pogoje ter uravnoteženo plačilno bilanco.

Člen 5

Skupnost deluje v mejah pristojnosti in ciljev, ki jih določa ta pogodba.

Skupnost na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti, ukrepa v skladu z načelom subsidiarnosti, vendar le če in kolikor države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev predlaganih ukrepov in jih torej zaradi obsega ali učinkov predlaganih ukrepov laže doseže Skupnost.

Noben ukrep Skupnosti ne sme prekoračiti okvirov, ki so potrebni za doseganje ciljev te pogodbe.

Člen 6

Zahteve varstva okolja je treba vključevati v opredelitve in izvajanje politik in dejavnosti Skupnosti iz člena 3, zlasti zaradi spodbujanja trajnostnega razvoja.

Člen 7

1. Naloge, zaupane Skupnosti, izvajajo naslednje institucije:

- EVROPSKI PARLAMENT,
- SVET,
- KOMISIJA,
- SODIŠČE,
- RAČUNSKO SODIŠČE.

Vsaka institucija deluje v mejah pristojnosti po tej pogodbi.

2. Svetu in Komisiji pomagata Ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij, ki delujeta kot svetovalna organa.

Člen 8

V skladu s postopki, določenimi v tej pogodbi, se ustanovita Evropski sistem centralnih bank (v nadaljnjem besedilu "ESCB") in Evropska centralna banka (v nadaljnjem besedilu "ECB"); delujeta v okviru pristojnosti, dodeljenih s to pogodbo ter statutom ESCB in ECB (v nadaljnjem besedilu "statut ESCB"), ki je priloga k tej pogodbi.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 9

Ustanovi se Evropska investicijska banka, ki deluje v okviru pristojnosti, dodeljenih s to pogodbo in statutom, ki je priloga k tej pogodbi.

Člen 10

Države članice sprejemajo vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, da bi zagotovile izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz te pogodbe ali so posledica ukrepov institucij Skupnosti. Tako olajšujejo izpolnjevanje nalog Skupnosti.

Vzdržijo se vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev te pogodbe.

Člen 11

1. Države članice, ki nameravajo med seboj vzpostaviti okrepljeno sodelovanje na enem od področij iz te pogodbe, naslovijo prošnjo na Komisijo, ta pa lahko v ta namen da ustrezen predlog Svetu. Če Komisija predloga ne da, obvesti zadevne države članice o razlogih, zakaj tega ni storila.

2. Pooblastilo za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja iz odstavka 1 dodeli na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom Svet s kvalificirano večino v skladu s členi 43 do 45 Pogodbe o Evropski uniji. Kadar se okrepljeno sodelovanje nanaša na področje, za katerega velja postopek iz člena 251 te pogodbe, je potrebna privolitev Evropskega parlamenta.

Član Sveta lahko zahteva, da se zadeva predloži Evropskemu svetu. Potem ko jo je obravnaval Evropski svet, lahko Svet odloča v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka.

3. Akte in sklepe, potrebne za izvajanje dejavnosti okrepljenega sodelovanja, urejajo vse ustrezne določbe te pogodbe, razen če ni v tem členu in členih 43 do 45 Pogodbe o Evropski uniji določeno drugače.

Člen 11a

Vsaka država članica, ki se želi priključiti okrepljenemu sodelovanju, vzpostavljenemu v skladu s členom 11, o svoji nameri uradno obvesti Svet in Komisijo, ki v treh mesecih od dneva prejema tega uradnega obvestila predloži mnenje Svetu. V štirih mesecih od dneva prejema tega uradnega obvestila Komisija odloči o prošnji in takšni posebni ureditvi, kakršna je po njenem mnenju potrebna.

Člen 12

Kjer se uporablja ta pogodba in ne da bi to vplivalo na njene posebne določbe, je prepovedana vsakršna diskriminacija glede na državljanstvo.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 251 sprejme predpise, s katerimi prepove takšno diskriminacijo.

Člen 13

1. Brez poseganja v druge določbe te pogodbe in v mejah pristojnosti Skupnosti po tej pogodbi lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme ustrezne ukrepe za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

2. Kadar Svet sprejme spodbujevalne ukrepe Skupnosti, ki so namenjeni podpori delovanja držav članic, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic, zato da bi prispevali k doseganju ciljev iz odstavka 1, odloča v skladu s postopkom iz člena 251.

Člen 14

1. Skupnost sprejme ukrepe za postopno vzpostavitev notranjega trga v obdobju, ki se izteče 31. decembra 1992, v skladu z določbami tega člena in členov 15, 26, 47(2), 49, 80, 93 in 95, ne da bi posegala v druge določbe te pogodbe.

2. Notranji trg zajema območje brez notranjih meja, na katerem je v skladu z določbami te pogodbe zagotovljen prost pretok blaga, oseb, storitev in kapitala.

3. Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino določi smernice in pogoje, potrebne za zagotavljanje uravnoteženega napredka na vseh zadevnih področjih.

Člen 15

Komisija pri oblikovanju predlogov za doseganje ciljev iz člena 14 upošteva obseg prizadevanj, ki jih bodo morala nekatera gospodarstva zaradi razlik v razvoju ohranjati med vzpostavljanjem notranjega trga, in lahko predlaga sprejetje ustreznih določb.

Če so te določbe oblikovane kot odstopanja, morajo biti po svoji naravičasne in smejo povzročiti najmanjše možne motnje v delovanju skupnega trga.

Člen 16

Brez poseganja v člene 73, 86 in 87 ter ob upoštevanju položaja, ki ga imajo službe splošnega gospodarskega pomena v okviru skupnih vrednot Unije, pa tudi njihove vloge pri pospeševanju socialne in teritorialne kohezije, skrbijo Skupnost in države članice v mejah svojih pristojnosti na področju uporabe te pogodbe za to, da takšne službe delujejo na podlagi načel in pogojev, ki jim omogočajo izpolnjevanje njihovih nalog.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

DRUGI DEL

Državljanstvo unije

Člen 17

1. S to pogodbo se uvede državljanstvo Unije. Državljan Unije so vse osebe z državljanstvom ene od držav članic. Državljanstvo Unije dopolnjuje in ne nadomešča nacionalnega državljanstva.

2. Za državljane Unije veljajo pravice in dolžnosti po tej pogodbi.

Člen 18

1. Vsak državljan Unije ima pravico prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih s to pogodbo in ukrepi, ki so bili sprejeti za njeno uveljavitev.

2. Če bi se izkazalo, da je zaradi doseganja tega cilja potrebno ukrepanje Skupnosti, ta pogodba pa ne predvideva potrebnih pooblastil, lahko Svet sprejme določbe za olajšanje uresničevanja pravic iz odstavka 1. Svet odloča v skladu s postopkom iz člena 251.

3. Odstavek 2 se ne uporablja za določbe o potnih listinah, osebnih izkaznicah, dovoljenjih za prebivanje ali katerih koli drugih tovrstnih dokumentih, pa tudi ne za določbe o socialni varnosti ali socialni zaščiti.

Člen 19

1. Vsak državljan Unije, ki prebiva v državi članici, nima pa njenega državljanstva, ima pravico, da v tej državi voli in je voljen na občinskih volitvah pod enakimi pogoji kakor državljani te države. Ta pravica se uresničuje v skladu s podrobno ureditvijo, ki jo Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme; ta ureditev lahko predvideva odstopanja, kadar so utemeljena s težavami, značilnimi za neko državo članico.

2. Brez poseganja v člen 190(4) in določbe, sprejete za njegovo izvajanje, ima vsak državljan Unije, ki prebiva v neki državi članici, nima pa njenega državljanstva, pravico, da v tej državi voli in je voljen na volitvah v Evropski parlament pod enakimi pogoji kakor državljani te države. Ta pravica se uresničuje v skladu s podrobno ureditvijo, ki jo Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme; ta ureditev lahko predvideva odstopanja, kadar so utemeljena s težavami, značilnimi za neko državo članico.

Člen 20

Vsak državljan Unije ima na ozemlju tretje države, v kateri država članica, katere državljan je, nima predstavništva, pravico do zaščite diplomatskih ali konzularnih organov katere koli države članice pod enakimi pogoji, kakršni veljajo za državljane tiste države. Države članice med seboj določijo potrebna pravila in začnejo mednarodna pogajanja, nujna za zagotovitev te zaščite.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 21

Vsak državljan Unije ima pravico nasloviti peticijo na Evropski parlament v skladu s členom 194.

Vsak državljan Unije se ima pravico pritožiti pri varuhu človekovih pravic, imenovanem v skladu s členom 195.

Vsak državljan Unije ima pravico pisati kateri koli instituciji ali organu iz tega člena ali člena 7 v enem od jezikov, omenjenih v členu 314, in prejeti odgovor v istem jeziku.

Člen 22

Komisija poroča o uporabi določb tega dela Evropskemu parlamentu, Svetu in Ekonomsko-socialnemu odboru vsaka tri leta. V tem poročilu mora biti upoštevan razvoj Unije.

Na tej podlagi in brez poseganja v druge določbe te pogodbe lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme določbe za okrepitev ali razširitev pravic iz tega dela ter priporoči državam članicam, da jih sprejmejo v skladu s svojimi ustavnimi pravili.

TRETJI DEL

Politike Skupnosti

NASLOV I

PROSTI PRETOK BLAGA

Člen 23

1. Skupnost temelji na carinski uniji, ki zajema vso blagovno menjavo in med državami članicami prepoveduje carine pri uvozu in izvozu ter vse dajatve z enakim učinkom, poleg tega pa uvaja skupno carinsko tarifo v odnosih s tretjimi državami.

2. Določbe člena 25 in poglavja 2 tega naslova se uporabljajo za izdelke s poreklom iz držav članic in za izdelke, ki prihajajo iz tretjih držav in so v državah članicah v prostem prometu.

Člen 24

Za izdelke iz tretjih držav velja, da so v prostem prometu v neki državi članici, če so bile v tej državi zanje opravljene uvozne formalnosti in plačane vse predpisane carine ali dajatve z enakim učinkom in če te carine ali dajatve niso bile v celoti ali delno povrnjene.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

POGLAVJE 1

Carinska unija

Člen 25

Carine pri uvozu in izvozu ter vse dajatve z enakim učinkom so med državami članicami prepovedane. Ta prepoved se uporablja tudi za carine fiskalne narave.

Člen 26

Carine skupne carinske tarife določi Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije.

Člen 27

Komisija pri izvajanju nalog, ki so ji zaupane v tem poglavju, upošteva:

- a) potrebo po pospeševanju trgovine med državami članicami in tretjimi državami;
- b) razvoj pogojev konkurence znotraj Skupnosti, če omogočajo izboljšanje konkurenčne sposobnosti podjetij;
- c) potrebe Skupnosti glede preskrbe s surovinami in polizdelki; pri tem Komisija skrbi, da med državami članicami ni izkrivljanja pogojev konkurence za končne izdelke;
- d) potrebo po tem, da se izogne resnim motnjam v gospodarstvih držav članic ter da se zagotovi racionalen razvoj proizvodnje in razmah potrošnje znotraj Skupnosti.

POGLAVJE 2

Prepoved količinskih omejitev med državami članicami

Člen 28

Med državami članicami so prepovedane količinske omejitve pri uvozu in vsi ukrepi z enakim učinkom.

Člen 29

Količinske omejitve pri izvozu in vsi ukrepi z enakim učinkom so med državami članicami prepovedani.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 30

Določbe členov 28 in 29 ne izključujejo prepovedi ali omejitev pri uvozu, izvozu ali blagu v tranzitu, če so utemeljene z javno moralo, javnim redom ali javno varnostjo, varovanjem zdravja in življenja ljudi, živali ali rastlin, varstvom nacionalnih bogastev z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo ali z varstvom industrijske in poslovne lastnine. Vendar te prepovedi ali omejitve ne smejo biti sredstvo za samovoljno diskriminacijo ali prikrito omejevanje trgovine med državami članicami.

Člen 31

1. Države članice prilagodijo vse državne monopole tržne narave, s čimer zagotovijo, da je odpravljena vsakršna diskriminacija glede pogojev nabave in trženja blaga med državljani držav članic.

Določbe tega člena se uporabljajo za vse organe, s katerimi država članica pravno ali dejansko, neposredno ali posredno nadzoruje, določa ali občutno vpliva na uvoz ali izvoz med državami članicami. Te določbe se uporabljajo tudi za monopole, ki jih država prenese na druge.

2. Države članice ne uvajajo novih ukrepov, ki so v nasprotju z načeli iz odstavka 1 ali ki omejujejo področje uporabe členov o prepovedi carin in količinskih omejitvah med državami članicami.

3. Če državni monopol tržne narave vsebuje pravila, ki naj olajšajo prodajo kmetijskih proizvodov ali pridobitve kar najboljšega izkupička zanje, je treba pri uporabi pravil iz tega člena storiti vse potrebno za zagotovitev enakovrednih zaščitnih ukrepov glede zaposlovanja in življenjske ravni posameznih proizvajalcev.

NASLOV II

KMETIJSTVO

Člen 32

1. Skupni trg se razširi na kmetijstvo in trgovino s kmetijskimi proizvodi. "Kmetijski proizvodi" pomenijo rastlinske, živinorejske in ribiške proizvode ter proizvode prve stopnje predelave teh proizvodov.

2. Razen če ni v členih 33 do 38 določeno drugače, se za kmetijske proizvode uporabljajo predpisi, ki se nanašajo na vzpostavitev skupnega trga.

3. Proizvodi, ki so predmet določb členov 33 do 38, so naštet v Prilogi I k tej pogodbi.

4. Delovanje in razvoj skupnega trga kmetijskih proizvodov mora spremljati oblikovanje skupne kmetijske politike.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 33

1. Cilji skupne kmetijske politike so:

- a) povečati kmetijsko produktivnost s pospeševanjem tehničnega napredka in zagotavljanjem racionalnega razvoja kmetijske proizvodnje ter z optimalno uporabo proizvodnih dejavnikov, zlasti delovne sile;
- b) s tem zagotoviti primerno življenjsko raven kmetijske skupnosti, zlasti s povečanjem individualnega zaslužka oseb, ki se ukvarjajo s kmetijstvom;
- c) stabilizirati trge;
- d) zagotoviti redno preskrbo;
- e) zagotoviti, da je preskrba potrošnikom dostopna po primernih cenah.

2. Pri oblikovanju skupne kmetijske politike in posebnih metod za njeno izvajanje se upošteva:

- a) posebna narava kmetijske dejavnosti, ki je posledica socialne strukture kmetijstva ter strukturnih in naravnih neskladij med različnimi kmetijskimi regijami;
- b) potreba, da se ustrezne prilagoditve izvedejo postopno
- c) dejstvo, da je kmetijstvo v državah članicah sektor, ki je tesno povezan s celotnim gospodarstvom.

Člen 34

1. Za doseganje ciljev iz člena 33 se vzpostavi skupna ureditev kmetijskih trgov.

Ta ureditev je glede na zadevni proizvod v eni od naslednjih oblik:

- a) skupna pravila konkurence;
- b) obvezujoča uskladitev različnih nacionalnih tržnih ureditev;
- c) evropska tržna ureditev.

2. Skupna ureditev, vzpostavljena v skladu z odstavkom 1, lahko vključuje vse ukrepe, nujne za doseganje ciljev iz člena 33, zlasti uravnavanje cen, pomoči pri proizvodnji in trženju raznih proizvodov, ukrepe za skladiščenje in prenos zalog ter skupne mehanizme za stabiliziranje uvoza ali izvoza.

Skupna ureditev je omejena na doseganje ciljev, določenih v členu 33, in izključuje vsakršno diskriminacijo med proizvajalci in potrošniki v Skupnosti.

Vsaka skupna cenovna politika temelji na skupnih merilih in enotnih metodah izračunavanja.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

3. Za doseganje zastavljenih ciljev skupne ureditve iz odstavka 1 se lahko ustanovi enega ali več kmetijskih usmerjevalnih in jamstvenih skladov.

Člen 35

Da bi omogočili doseganje ciljev iz člena 33, se lahko v okviru skupne kmetijske politike predvidijo naslednji ukrepi:

- a) učinkovito usklajevanje prizadevanj na področju poklicnega usposabljanja, raziskav in razširjanja znanja na področju kmetijstva; to lahko vključuje skupno financiranje projektov ali institucij;
- b) skupni ukrepi za pospeševanje porabe nekaterih proizvodov.

Člen 36

Določbe iz poglavja o pravilih konkurence se uporabljajo za proizvodnjo kmetijskih proizvodov in trgovino s kmetijskimi proizvodi le v obsegu, ki ga določi Svet v okviru člena 37(2) in (3), in v skladu s postopkom, določenim v istih odstavkih, ob upoštevanju ciljev iz člena 33.

Svet lahko odobri dodelitev pomoči zlasti:

- a) za zaščito podjetij, ki so zaradi strukturnih ali naravnih razmer v slabšem položaju;
- b) v okviru programov gospodarskega razvoja.

Člen 37

1. Za oblikovanje širših smernic skupne kmetijske politike Komisija takoj ko ta pogodba začne veljati skliče konferenco držav članic, da bi opravile primerjavo svojih kmetijskih politik, zlasti s pregledom svojih virov in potreb.

2. Komisija ob upoštevanju dela konference iz odstavka 1 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom v dveh letih po začetku veljavnosti te pogodbe da predloge za oblikovanje in uresničevanje skupne kmetijske politike, vključno z nadomestitvijo nacionalnih ureditev z eno od oblik skupne ureditve, predvidene v členu 34(1), ter za izvajanje ukrepov, podrobno opredeljenih v tem naslovu.

Ti predlogi upoštevajo soodvisnost kmetijskih vprašanj, obravnavanih v tem naslovu.

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino pripravlja uredbe, izdaja direktive ali sprejema odločbe, ne da bi to posegalo v njegova morebitna priporočila.

3. Svet lahko s kvalificirano večino in v skladu z odstavkom 2 nadomesti nacionalne tržne ureditve s skupno ureditvijo iz člena 34(1), če:

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- a) skupna ureditev državam članicam, ki nasprotujejo temu ukrepu in imajo lastno ureditev za neko proizvodnjo, ponuja enakovredne zaščitne ukrepe glede zaposlovanja in življenjske ravni zadevnih proizvajalcev, ob upoštevanju sčasoma možnih prilagoditev in potrebne specializacije;
- b) taka ureditev v Skupnosti zagotavlja tržne pogoje, ki so podobni tistim na nacionalnem trgu.

4. Če se skupna ureditev za nekatere surovine vzpostavi pred obstojem skupne ureditve za ustrezne predelane proizvode, se lahko surovine, ki se uporabljajo za predelane proizvode, namenjene izvozu v tretje države, uvozijo iz držav zunaj Skupnosti.

Člen 38

Kadar je proizvod v državi članici predmet nacionalne tržne ureditve ali notranjih predpisov z enakim učinkom, ki vplivajo na konkurenčni položaj podobne proizvodnje v drugi državi članici, države članice uvedejo izravnalno dajatev na uvoz tega proizvoda iz države članice, v kateri obstaja taka ureditev ali taki predpisi, razen če ta država ne uvede izravnalne dajatve na izvoz.

Komisija določi višino teh dajatev na ravni, ki je potrebna za ponovno vzpostavitev ravnotežja; odobri lahko tudi druge ukrepe, za katere določi pogoje in podrobnosti.

NASLOV III

PROSTI PRETOK OSEB, STORITEV IN KAPITALA

POGLAVJE 1

Delavci

Člen 39

1. V Skupnosti se zagotovi prosto gibanje delavcev.
2. Prosto gibanje vključuje odpravo vsakršne diskriminacije na podlagi državljanstva delavcev držav članic v zvezi z zaposlitvijo, plačilom in drugimi delovnimi in zaposlitvenimi pogoji.
3. Ob upoštevanju omejitev, utemeljenih z javnim redom, javno varnostjo in javnim zdravjem, zajema pravico:
  - a) sprejeti ponujeno delovno mesto;
  - b) se v ta namen na območju držav članic prosto gibati;
  - c) bivati v državi članici zaradi zaposlitve skladno z določbami zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo zaposlovanje državljanov te države;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- d) ostati na ozemlju države članice po prenehanju zaposlitve v tej državi pod pogoji, zajetimi v izvedbenih predpisih, ki jih pripravi Komisija.

4. Določbe tega člena se ne uporabljajo pri zaposlovanju v državni upravi.

Člen 40

Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom izda direktive ali pripravi uredbe, v katerih so navedeni potrebni ukrepi za vzpostavitev prostega gibanja delavcev iz člena 39, zlasti:

- a) zagotovitev tesnega sodelovanja med posameznimi državnimi zavodi za zaposlovanje;
- b) odpravljanje tistih upravnih postopkov in praks ter predpisanih rokov za dostop do prostih delovnih mest, ki izhajajo iz nacionalne zakonodaje ali predhodno sklenjenih sporazumov med državami članicami in katerih ohranitev bi ovirala liberalizacijo gibanja delavcev;
- c) odpravljanje vseh predpisanih rokov in drugih omejitev, predvidenih z nacionalno zakonodajo ali predhodno sklenjenimi sporazumi med državami članicami, ki glede svobodne izbire zaposlitve za delavce iz drugih držav članic določajo drugačne pogoje od tistih, ki veljajo za domače delavce;
- d) vzpostavitev ustreznih mehanizmov, ki povezujejo ponudbe s prošnjami za zaposlitev in olajšajo doseganje ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem na trgu delovne sile tako, da nista ogrožena življenjska raven in raven zaposlenosti v posameznih regijah in industrijskih vejah.

Člen 41

V okviru skupnega programa države članice spodbujajo izmenjavo mladih delavcev.

Člen 42

Svet sprejme v skladu s postopkom iz člena 251 takšne ukrepe na področju socialne varnosti, kakršni so potrebni za zagotovitev prostega gibanja delavcev; v ta namen vzpostavi ureditev, ki delavcem migrantom in njihovim vzdrževancem zagotavlja:

- a) seštevanje vseh dob, ki se upoštevajo po zakonodajah posameznih držav, za pridobitev in ohranjanje pravice do dajatev ter za izračun višine dajatev;
- b) izplačevanje dajatev osebam s prebivališčem na ozemlju držav članic.

V postopku iz člena 251 odloča Svet soglasno.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

POGLAVJE 2

Pravica do ustanavljanja

Člen 43

V okviru določb, navedenih v nadaljevanju, se omejitve glede pravice do ustanavljanja za državljane ene države članice na ozemlju druge države članice prepovejo. Ta prepoved se uporablja tudi za omejitve pri ustanavljanju agencij, podružnic ali hčerinskih družb državljanov katere koli države članice s sedežem na ozemlju katere koli države članice.

Pravica do ustanavljanja zajema pravico začeti in opravljati dejavnost kot samozaposlena oseba ter pravico do ustanovitve in vodenja podjetij, zlasti družb ali podjetij iz drugega odstavka člena 48, pod pogoji, ki jih ob upoštevanju določb poglavja o kapitalu za svoje državljane določa zakonodaja države, v kateri se taka ustanovitev izvede.

Člen 44

1. Za uresničevanje svobode ustanavljanja v zvezi s posamezno dejavnostjo, Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom ukrepa z direktivami.

2. Svet in Komisija izvajata naloge, ki jima jih nalagajo prejšnje določbe, zlasti tako da:

- a) praviloma prednostno obravnavata dejavnosti, pri katerih svoboda ustanavljanja pomembno prispeva k razvoju proizvodnje in trgovine;
- b) zagotavljata tesno sodelovanje med pristojnimi organi v državah članicah, da se seznanita s stanjem raznih dejavnosti v Skupnosti;
- c) odpravljata tiste upravne postopke in prakse, ki izhajajo iz nacionalne zakonodaje ali iz predhodno sklenjenih sporazumov med državami članicami, katerih ohranitev bi ovirala svobodo ustanavljanja;
- d) zagotavljata, da delavci ene države članice, zaposleni na ozemlju druge države članice, lahko ostanejo na tem ozemlju, zato da tam začnejo dejavnosti kot samozaposlene osebe, kadar izpolnjujejo pogoje, ki bi jih morali izpolnjevati, če bi v to državo vstopili ob nameravanem začetku te dejavnosti,
- e) omogočata državljanom ene države članice, da pridobijo in uporabljajo nepremičnine na ozemlju druge države članice, kolikor to ni v nasprotju z načeli iz člena 33(2),
- f) postopno odpravljata omejitve glede svobode ustanavljanja v vseh zadevnih panogah, tako glede pogojev za ustanavljanje agencij, podružnic ali hčerinskih družb na ozemlju države članice in tudi glede pogojev za dostop osebja matičnega podjetja do vodilnih ali nadzornih delovnih mest v teh agencijah, podružnicah ali hčerinskih družbah;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- g) usklajujeta, kolikor je to potrebno, zaščitne ukrepe, ki jih od družb ali podjetij iz drugega odstavka člena 48 za zaščito interesov družbenikov in tretjih zahtevajo države članice, zato da bi te zaščitne ukrepe izenačili v vsej Skupnosti;
- h) zagotavljata, da pomoči, ki jih dodeljujejo države članice, ne izkrivljajo pogojev za ustanavljanje.

Člen 45

Določbe tega poglavja se v posamezni državi članici ne uporabljajo za tiste dejavnosti, ki so v tej državi povezane, četudi občasno, z izvajanjem javne oblasti.

Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči, da se določbe tega poglavja za nekatere dejavnosti ne uporabljajo.

Člen 46

1. Določbe tega poglavja in ukrepi, sprejeti v skladu z njimi, ne vplivajo na uporabo določb zakonov ali drugih predpisov, ki predvidevajo posebno obravnavo tujih državljanov zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.

2. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 sprejme direktive za uskladitev zgoraj omenjenih določb.

Člen 47

1. Da bi samozaposlenim osebam olajšali začetek in opravljanje njihove dejavnosti, Svet v skladu s postopkom iz člena 251 sprejme direktive za vzajemno priznavanje diplom, spričeval in drugih dokazil o formalnih kvalifikacijah.

2. Za enak namen Svet v skladu s postopkom iz člena 251 sprejme direktive za uskladitev določb zakonov ali drugih predpisov v državah članicah, ki se nanašajo na začetek in opravljanje dejavnosti samozaposlenih oseb. Svet v postopku iz člena 251 soglasno odloča o tistih direktivah, katerih izvajanje povzroči v vsaj eni državi članici spremembo obstoječih načel v zakonih, ki urejajo poklice, glede izobraževanja in usposabljanja ter pogojev dostopa fizičnih oseb do poklica. V drugih primerih Svet odloča s kvalificirano večino.

3. Pri zdravstvenih delavcih, zdravstvenih sodelavcih in farmacevtih je postopno odpravljanje omejitev odvisno od uskladitve pogojev za njihovo opravljanje v posameznih državah članicah.

Člen 48

Družbe ali podjetja, ustanovljena v skladu z zakonodajo posamezne države članice, ki imajo statutarni sedež, glavno upravo ali glavni kraj poslovanja v Skupnosti, se v tem poglavju obravnavajo enako kakor fizične osebe, ki so državljanji držav članic.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

"Družbe ali podjetja" pomeni družbe ali podjetja, ustanovljena po civilnem ali gospodarskem pravu, vključno z zadrugami, in druge pravne osebe javnega ali zasebnega prava z izjemo neprofitnih.

POGLAVJE 3

Storitve

Člen 49

V okviru določb, navedenih v nadaljevanju, se omejitve svobode opravljanja storitev v Skupnosti prepovejo za državljane držav članic, ki imajo sedež v eni od držav Skupnosti, vendar ne v državi osebe, ki so ji storitve namenjene.

Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči, da se določbe tega poglavja uporabljajo tudi za državljane tretje države, ki opravljajo storitve in imajo sedež v Skupnosti.

Člen 50

V tej pogodbi so storitve "storitve" takrat, kadar se praviloma opravljajo za plačilo in kolikor jih ne urejajo določbe, ki se nanašajo na prosti pretok blaga, kapitala in oseb.

K "storitvam" se štejejo zlasti:

- a) dejavnosti industrijskega značaja;
- b) dejavnosti trgovinskega značaja;
- c) obrtne dejavnosti;
- d) dejavnosti samostojnih poklicev.

Brez poseganja v določbe poglavja o pravici do ustanavljanja lahko ponudnik, zato da zagotovi storitev, začasno izvaja svojo dejavnost v državi, v kateri se ta storitev opravlja, pod enakimi pogoji, kakršne ta država predpisuje svojim državljanom.

Člen 51

1. Svobodno opravljanje prevoznih storitev urejajo določbe naslova o prevozu.
2. Liberalizacija bančnih in zavarovalniških storitev, povezanih s pretokom kapitala, se izvaja skladno z liberalizacijo pretoka kapitala.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 52

1. Za doseganje liberalizacije posameznih storitev Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Evropskim parlamentom izdaja direktive s kvalificirano večino.
2. Pri direktivah iz odstavka 1 imajo praviloma prednost tiste storitve, ki neposredno vplivajo na proizvodne stroške ali katerih liberalizacija pospešuje blagovno menjavo.

Člen 53

Države članice izrazijo pripravljenost liberalizirati storitve v večjem obsegu, kakor zahtevajo direktive, izdane v skladu s členom 52(1), če to dopuščajo njihove gospodarske razmere in stanje zadevnega gospodarskega sektorja.

V ta namen Komisija pripravi priporočila za zadevne države članice.

Člen 54

Dokler omejitve svobode opravljanja storitev niso odpravljene, uporablja vsaka država članica te omejitve brez diskriminacije glede na državljanstvo ali prebivališče za vse osebe, ki opravljajo storitve iz prvega odstavka člena 49.

Člen 55

Določbe členov 45 do 48 se uporabljajo za zadeve, ki jih obravnava to poglavje.

POGLAVJE 4

Kapital in plačila

Člen 56

1. V okviru določb tega poglavja so prepovedane vse omejitve pretoka kapitala med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami.
2. V okviru določb tega poglavja so prepovedane vse omejitve plačil med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami.

Člen 57

1. Določbe člena 56 ne posegajo v uporabo tistih omejitev za tretje države, ki veljajo po notranjem pravu ali pravu Skupnosti na dan 31. decembra 1993 in so bile sprejete glede pretoka kapitala v tretje države ali iz njih, nanašajo pa se na neposredne naložbe, tudi naložbe v nepremičnine, ustanavljanje, opravljanje finančnih storitev ali na sprejem vrednostnih papirjev na

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

trge kapitala. Glede omejitev, ki veljajo v nacionalnem pravu v Estoniji in na Madžarskem, je ustrezni datum 31. december 1999.

2. Ob prizadevanju v kar največjem obsegu doseči cilj prostega pretoka kapitala med državami članicami in tretjimi državami ter brez poseganja v druga poglavja te pogodbe lahko Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino sprejme ukrepe glede pretoka kapitala v tretje države in iz njih, ki se nanašajo na neposredne naložbe, tudi naložbe v nepremičnine, ustanavljanje, opravljanje finančnih storitev ali na sprejem vrednostnih papirjev na trge kapitala. Ukrepe iz tega odstavka, ki pomenijo v pravu Skupnosti korak nazaj glede liberalizacije pretoka kapitala v tretje države ali iz njih, je treba sprejeti soglasno.

Člen 58

1. Določbe člena 56 ne posegajo v pravice držav članic, da:

- a) uporabljajo ustrezne predpise svojega davčnega prava, v katerih so različno obravnavani davčni zavezanci, ki niso v enakem položaju glede na prebivališče ali kraj, v katerem je naložen njihov kapital;
- b) sprejmejo vse potrebne ukrepe za preprečevanje kršitev nacionalnih zakonov in drugih predpisov, zlasti na področju obdavčitve in bonitetnega nadzora finančnih institucij, ali določijo postopke za prijavo pretoka kapitala za namene upravnih ali statističnih informacij ali sprejmejo ukrepe, ki so upravičeni zaradi javnega reda ali javne varnosti.

2. Določbe tega poglavja ne posegajo v veljavnost tistih omejitev pravice do ustanavljanja, ki so združljive s to pogodbo.

3. Ukrepi in postopki iz odstavkov 1 in 2 ne smejo biti sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikritega omejevanja prostega pretoka kapitala in plačil iz člena 56.

Člen 59

Kadar v izjemnih okoliščinah pretok kapitala v tretje države ali iz njih povzroča ali grozi, da bo povzročil resne težave pri delovanju ekonomske in monetarne unije, lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB s kvalificirano večino sprejme zaščitne ukrepe glede tretjih držav za obdobje največ šestih mesecev, če so taki ukrepi izrecno potrebni.

Člen 60

1. Če se v primerih, predvidenih v členu 301, šteje za potrebno ukrepanje Skupnosti, lahko Svet v skladu s postopkom iz člena 301 sprejme potrebne nujne ukrepe na področju pretoka kapitala in plačil, ki se nanašajo na zadevne tretje države.

2. Ne da bi to posegalo v določbe člena 297 in če Svet ni ukrepal skladno z odstavkom 1, lahko država članica zaradi resnih političnih razlogov in zaradi nujnosti sprejme enostranske ukrepe proti tretji državi v zvezi s pretokom kapitala in plačili.

Komisija in druge države članice morajo biti o teh ukrepih obveščene najpozneje na dan začetka njihove veljavnosti.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči, da mora zadevna država članica te ukrepe spremeniti ali odpraviti. Predsednik Sveta obvesti Evropski parlament o sprejetju takšne odločitve.

NASLOV IV

VIZUMI, AZIL, PRISELJEVANJE IN DRUGE POLITIKE V ZVEZI S PROSTIM GIBANJEM OSEB

Člen 61

Za postopno vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice Svet sprejme:

- a) v petletnem obdobju po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe ukrepe za zagotovitev prostega gibanja oseb v skladu s členom 14 skupaj z neposredno povezanimi spremljajočimi ukrepi glede kontrole na zunanjih mejah, azila in priseljevanja v skladu z določbami člena 62(2) in (3) in člena 63(1)(a) in (2)(a) ter ukrepe za preprečevanje kriminala in boj proti njemu v skladu z določbami člena 31(e) Pogodbe o Evropski uniji;
- b) druge ukrepe na področju azila, priseljevanja in varstva pravic državljanov tretjih držav v skladu z določbami člena 63;
- c) ukrepe na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah, kakor je predvideno v členu 65;
- d) ustrezne ukrepe za spodbujanje in krepitev upravnega sodelovanja, kakor je predvideno v členu 66;
- e) ukrepe na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah zaradi zagotavljanja visoke ravni varnosti s preprečevanjem kriminala in bojem proti njemu v Uniji skladno z določbami Pogodbe o Evropski uniji.

Člen 62

Svet v skladu s postopkom iz člena 67o v petletnem obdobju po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejme:

- (1) ukrepe, ki v skladu s členom 14 zagotavljajo, da se osebe, bodisi državljani Unije ali državljani tretjih držav, pri prehajanju notranjih meja ne kontrolirajo;
- (2) ukrepe glede prehajanja zunanjih meja držav članic, ki določajo:
  - a) standarde in postopke, po katerih se morajo ravnati države članice pri izvajanju osebne kontrole na teh mejah;
  - b) predpise o vizumih, kjer predvideno bivanje ni daljše od treh mesecev, skupaj s:

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- (i) seznamom tretjih držav, katerih državljani morajo imeti ob prehodu zunanjih meja vizum, in držav, katerih državljani so te obveznosti oproščeni;
  - (ii) postopki in pogoji, v skladu s katerimi države članice izdajajo vizume;
  - (iii) enotno obliko vizuma;
  - (iv) predpisi o enotnih vizumih;
- (3) ukrepe, ki določajo pogoje za svobodno potovanje državljanov tretjih držav na ozemlju držav članic med bivanjem, ki ni daljše od treh mesecev.

Člen 63

Svet v skladu s postopkom iz člena 67 v petletnem obdobju po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejme:

- (1) ukrepe, ki se nanašajo na azil, v skladu z Ženevsko konvencijo z dne 28. julija 1951 in Protokolom z dne 31. januarja 1967 o statusu beguncev ter v skladu z drugimi ustreznimi mednarodnimi pogodbami na naslednjih področjih:
- a) merila in mehanizmi za določitev države članice, odgovorne za preverjanje prošnje za azil, ki jo predloži državljani tretje države v eni od držav članic,
  - b) minimalni standardi za sprejem prosilcev za azil v državah članicah,
  - c) minimalni standardi za priznanje statusa begunca državljanom tretjih držav,
  - d) minimalni standardi glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah;
- (2) ukrepe, ki se nanašajo na begunce in razseljene osebe, na naslednjih področjih:
- a) minimalni standardi za dodelitev začasne zaščite razseljenim osebam iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v izvorno državo, in osebam, ki sicer potrebujejo mednarodno zaščito,
  - b) spodbujanje uravnotežene porazdelitve bremen med državami članicami pri sprejemanju beguncev in razseljenih oseb ter posledic v zvezi s tem;
- (3) ukrepe, ki se nanašajo na politiko priseljevanja, na naslednjih področjih:
- a) pogoji vstopa in prebivanja ter standardi glede postopkov držav članic za izdajo vizumov in dovoljenj za prebivanje za daljši čas, tudi tistih zaradi združitve družine,
  - b) nezakonito priseljevanje in prebivanje, tudi vračanje oseb, ki nezakonito bivajo v državi članici, v izvorno državo;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

(4) ukrepe, ki opredeljujejo pravice in pogoje, na podlagi katerih lahko državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici, prebivajo v drugih državah članicah.

Ukrepi, ki jih sprejme Svet v skladu s točkama 3 in 4, nobeni državi članici ne preprečujejo na zadevnih področjih ohraniti ali uvesti nacionalne predpise, združljive s to pogodbo in z mednarodnimi sporazumi.

Za ukrepe, ki bodo sprejeti v skladu s točkami 2(b), 3(a) in 4, zgoraj omenjeno petletno obdobje ne velja.

Člen 64

1. Ta naslov ne vpliva na izpolnjevanje obveznosti, ki jih imajo države članice glede vzdrževanja javnega reda in miru ter varovanja notranje varnosti.

2. V primeru izrednih razmer v eni ali več državah članicah zaradi nenadnega dotoka državljanov iz tretjih držav, lahko Svet brez poseganja v odstavek 1 na predlog Komisije s kvalificirano večino sprejme začasne ukrepe za največ šest mesecev v korist zadevnih držav članic.

Člen 65

Ukrepi na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami, ki jih je treba sprejeti v skladu s členom 67, kolikor so potrebni za pravilno delovanje notranjega trga, vključujejo:

- a) izboljšanje in poenostavitev:
  - sistema čezmejne vročitve sodnih in zunajsodnih listin;
  - sodelovanja pri pridobivanju dokazov;
  - priznavanja in izvrševanja odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, vključno z odločbami v zunajsodnih zadevah;
- b) spodbujanje združljivosti predpisov, ki se uporabljajo v državah članicah glede kolizije zakonov in sporov o pristojnosti;
- c) odpravljanje ovir za nemoten potek civilnih postopkov, po potrebi s spodbujanjem združljivosti predpisov o civilnih postopkih, ki se uporabljajo v državah članicah.

Člen 66

Svet v skladu s postopkom iz člena 67 sprejme ukrepe za zagotovitev sodelovanja med ustreznimi upravnimi službami držav članic na področjih iz tega naslova ter med temi službami in Komisijo.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 67

1. Med petletnim prehodnim obdobjem po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe odloča Svet soglasno na predlog Komisije ali na pobudo države članice in po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

2. Po tem petletnem obdobju:

- Svet odloča na podlagi predlogov Komisije; Komisija preuči vsako prošnjo države članice, naj pri Svetu vloži predlog;
- Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme sklep, s katerim zagotovi, da vsa področja ali dele področij iz tega naslova ureja postopek iz člena 251, in prilagodi določbe o pristojnostih Sodišča.

3. Od začetka veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejema Svet ukrepe iz člena 62(2)(b)(i) in (iii), z odstopanjem od odstavkov 1 in 2, na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino.

4. Po izteku petletnega obdobja po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejema Svet ukrepe iz člena 62(2)(b)(ii) in (iv), z odstopanjem od odstavka 2, v skladu s postopkom iz člena 251.

5. Z odstopanjem od odstavka 1 sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251:

- ukrepe, predvidene v členu 63(1) in (2)(a), če je Svet pred tem v skladu z odstavkom 1 tega člena sprejel zakonodajo Skupnosti, ki opredeljuje skupna pravila in temeljna načela glede teh vprašanj;
- ukrepe, predvidene v členu 65, razen vidikov v zvezi z družinskim pravom.

Člen 68

1. Člen 234 se uporablja za ta naslov v naslednjih okoliščinah in pod naslednjimi pogoji: če se postavi vprašanje o razlagi tega naslova ali o veljavnosti ali razlagi aktov institucij Skupnosti na podlagi tega naslova v postopku, ki teče pred sodiščem države članice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, to sodišče, če meni, da je za izrek njegove sodbe potrebna odločitev, od Sodišča zahteva, da odloči o tem vprašanju.

2. V vsakem primeru Sodišče ni pristojno za odločanje o ukrepih ali odločitvah, sprejetih v skladu s členom 62(1), ki se nanašajo na vzdrževanje javnega reda in miru ter varovanje notranje varnosti.

3. Svet, Komisija ali država članica lahko zaprosi Sodišče, da odloči o vprašanju razlage tega naslova ali aktov institucij Skupnosti na podlagi tega naslova. Odločitve Sodišča glede takšnih prošenj ne veljajo za sodbe sodišč držav članic, ki so postale pravnomočne.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 69

Za uporabo tega naslova veljajo določbe Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske in Protokola o stališču Danske, ne da bi to posegalo v Protokol o uporabi nekaterih vidikov člena 14 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za Združeno kraljestvo in Irsko.

NASLOV V

PREVOZ

Člen 70

Države članice uresničujejo cilje te pogodbe na področju, ki ga ureja ta naslov, v okviru skupne prometne politike.

Člen 71

1. Za izvajanje člena 70 in ob upoštevanju posebnosti prevoza Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij določi:

- a) skupna pravila, ki se uporabljajo za mednarodni prevoz na ozemlje ali z ozemlja države članice ali za prevoz prek ozemlja ene ali več držav članic;
- b) pogoje, pod katerimi lahko prevozniki opravljajo prevoz v državi članici, v kateri nimajo sedeža;
- c) ukrepe za izboljšanje varnosti prevoza;
- d) vse druge ustrezne predpise.

2. Z odstopanjem od postopka iz odstavka 1 Svet v primerih, ko bi uporaba predpisov o načelih ureditve prevoza lahko resno vplivala na življenjsko raven in na zaposlovanje na nekaterih območjih ter na delovanje prometne infrastrukture, sprejme te predpise soglasno na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom. Pri tem Svet upošteva potrebo po prilagoditvi gospodarskemu razvoju, ki je posledica vzpostavitve skupnega trga.

Člen 72

Nobena država članica ne sme pred sprejetjem predpisov iz člena 71(1) in brez soglasne odobritve Sveta spreminjati tistih predpisov, ki urejajo ta vprašanja 1. januarja 1958 ali za države, ki pristopajo, na dan njihovega pristopa, tako da bi po svojem neposrednem ali posrednem učinku postali manj ugodni za prevoznike drugih držav članic kakor za prevoznike, ki so državljani te države.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 73

Pomoči so združljive s to pogodbo, če so potrebne za usklajevanje prevoza ali če so nadomestilo za opravljanje določenih storitev, ki so del javne službe.

Člen 74

Pri vseh ukrepih, sprejetih v okviru te pogodbe, ki se nanašajo na prevozne tarife in pogoje, se upošteva ekonomski položaj prevoznikov.

Člen 75

1. Pri prevozu znotraj Skupnosti se odpravi diskriminacija, ki je v tem, da prevozniki zaračunavajo različne prevoznine in nalagajo različne pogoje za prevoz enakega blaga na istih prometnih povezavah glede na državo porekla tega blaga ali namembno državo.

2. Odstavek 1 Svetu ne preprečuje sprejetja drugih ukrepov v skladu s členom 71(1).

3. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom s kvalificirano večino sprejme predpise za izvajanje določb odstavka 1.

Svet lahko zlasti sprejme potrebne predpise, ki omogočajo institucijam Skupnosti, da zagotovijo upoštevanje pravila iz odstavka 1, uporabnikom pa, da lahko to pravilo v celoti izkoristijo.

4. Komisija na lastno pobudo ali na predlog države članice preuči vse primere diskriminacije iz odstavka 1 ter po posvetovanju z zadevnimi državami članicami sprejme potrebne odločitve v okviru predpisov, sprejetih v skladu z določbami odstavka 3.

Člen 76

1. Pri prevozih na območju Skupnosti je državam članicam prepovedano predpisovanje prevoznin in pogojev, ki vključujejo elemente podpore ali zaščite v korist enega ali več posameznih podjetij ali gospodarskih panog, razen če jim tega ne dovoli Komisija.

2. Komisija na lastno pobudo ali na predlog države članice preuči prevoznine in pogoje iz odstavka 1, upoštevaje zlasti zahteve primerne regionalne ekonomske politike, potrebe nerazvitih območij in probleme območij, ki so zaradi političnih razmer resno prizadeta, pa tudi učinke teh prevoznin in pogojev na konkurenco med vrstami prevoza.

Po posvetovanju z vsako zadevno državo članico Komisija sprejme potrebne odločitve.

3. Prepoved iz odstavka 1 se ne uporablja za tarife, določene zaradi konkurenčnosti.

Člen 77

Dajatve ali pristojbine, ki jih prevozniki zaračunajo poleg prevoznin pri prehodu meje, ne smejo presežati razumne meje, potem ko so bili upoštevani dejanski stroški, nastali ob prehodu meje.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Države članice si prizadevajo za postopno zmanjšanje teh stroškov.

Komisija lahko naslovi na države članice priporočila za uporabo tega člena.

Člen 78

Določbe tega naslova ne izključujejo uporabe ukrepov, sprejetih v Zvezni republiki Nemčiji, če so ti ukrepi potrebni za nadomestilo gospodarske škode, ki jo je delitev Nemčije povzročila v gospodarstvu nekaterih območij Zvezne republike, prizadetih zaradi te delitve.

Člen 79

Pri Komisiji se oblikuje svetovalni odbor, sestavljen iz strokovnjakov, ki jih imenujejo vlade držav članic. Če je to potrebno, se Komisija z njim posvetuje o vprašanih prevoza, ne da bi to posegalo v pooblastila Ekonomsko-socialnega odbora.

Člen 80

1. Določbe tega naslova se uporabljajo za prevoz v železniškem in cestnem prometu ter po celinskih plovih poteh.

2. Svet lahko s kvalificirano večino odloči, ali, v kolikšnem obsegu in po kakšnem postopku je treba sprejeti ustrezne predpise za pomorski in zračni promet.

Uporabljajo se postopkovne določbe člena 71.

NASLOV VI

SKUPNA PRAVILA O KONKURENCI, OBDAVČITVI IN PRIBLIŽEVANJU ZAKONODAJE

POGLAVJE 1

Pravila o konkurenci

ODDELEK 1

Pravila za podjetja

Člen 81

1. Kot nezdružljivi s skupnim trgom so prepovedani vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu, zlasti tisti, ki:

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- a) neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali druge pogoje poslovanja;
  - b) omejujejo ali nadzorujejo proizvodnjo, trge, tehnični razvoj ali naložbe;
  - c) določajo razdelitev trgov in virov nabave;
  - d) uvajajo neenake pogoje za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji in jih tako postavljajo v podrejen konkurenčni položaj;
  - e) pogojujejo sklepanje pogodb s tem, da sopogodbeniki sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje nimajo nikakršne zveze s predmetom takšnih pogodb.
2. Vsi sporazumi ali sklepi, ki jih ta člen prepoveduje, so nični.
3. V naslednjih primerih se lahko določi, da se določbe odstavka 1 ne uporabljajo za:
- sporazume ali skupine sporazumov med podjetji,
  - sklepe ali skupine sklepov podjetniških združenj,
  - usklajeno ravnanje ali skupine usklajenih ravnanj, ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije blaga oziroma k pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka, pri čemer zagotavljajo potrošnikom pravičen delež doseženih koristi, in ki:
    - a) zadevnim podjetjem ne določajo omejitev, ki za doseganje teh ciljev niso nujne;
    - b) takšnim podjetjem glede znatnega dela zadevnih izdelkov ne dajejo možnosti izključitve konkurence.

Člen 82

Kot nezdržljiva s skupnim trgom je prepovedana vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovino med državami članicami.

Takšna zloraba je zlasti:

- a) neposredno ali posredno določanje nepoštenih nakupnih ali prodajnih cen ali drugih nepoštenih pogojev poslovanja;
- b) omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega razvoja na škodo potrošnikov;
- c) uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji, ki slednje postavlja v podrejen konkurenčni položaj;
- d) sklepanje pogodb, ki sopogodbenikom narekujejo sprejetje dodatnih obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje nimajo nikakršne zveze s predmetom takšnih pogodb.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 83

1. Ustrezne uredbe ali direktive za uveljavitev načel iz členov 81 in 82 sprejme Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

2. Uredbe ali direktive iz odstavka 1 se sprejmejo zlasti za:

- a) zagotovitev upoštevanja prepovedi iz členov 81(1) in 82 z določitvijo glob in periodičnih denarnih kazni;
- b) določitev podrobnosti uporabe člena 81(3) ob upoštevanju potrebe po zagotovitvi učinkovitega nadzora, pa tudi po čim večji poenostavitvi upravljanja;
- c) opredelitev področja uporabe določb členov 81 in 82 v različnih gospodarskih panogah, če je to potrebno;
- d) opredelitev nalog Komisije in Sodišča pri uporabi predpisov iz tega odstavka;
- e) določitev razmerja med nacionalnimi zakonodajami in določbami, ki jih vsebuje ta oddelek ali ki so bile sprejete v skladu s tem členom.

Člen 84

Do začetka veljavnosti predpisov, sprejetih v skladu s členom 83, se organi držav članic odločajo glede dopustnosti sporazumov, sklepov in usklajenih ravnanj ter zlorabe prevladujočega položaja na skupnem trgu v skladu z lastno zakonodajo in z določbami člena 81, zlasti odstavka 3, in člena 82.

Člen 85

1. Brez poseganja v člen 84 Komisija zagotovi uporabo načel iz členov 81 in 82. Komisija razišče primere domnevne kršitve teh načel na predlog države članice ali na lastno pobudo in v sodelovanju s pristojnimi organi v državah članicah, ki ji pomagajo. Če ugotovi kršitev, predlaga ustrezne ukrepe za njeno odpravo.

2. Če se kršitev načel ne odpravi, jo Komisija navede v obrazloženi odločbi. Svojo odločbo lahko objavi in državam članicam dovoli sprejeti ustrezne ukrepe za izboljšanje stanja, za katere določi pogoje in podrobnosti.

Člen 86

1. Države članice glede javnih podjetij ali podjetij, katerim so odobrile posebne ali izključne pravice, ne smejo sprejeti ali ohraniti v veljavi ukrepov, ki so v nasprotju s pravili iz te pogodbe, zlasti iz člena 12 in členov 81 do 89.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

2. Podjetja, pooblaščená za opravljánie storitev splošnega gospodarskega pomena, oziroma podjetja, ki imajo značaj dohodkovnega monopola, ravnajo po pravilih iz te pogodbe, zlasti po pravilih o konkurenci, kolikor uporaba takšnih pravil pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog, ki so jim dodeljene. Razvoj trgovine ne sme biti prizadet v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Skupnosti.

3. Komisija zagotovi uporabo določb tega člena in po potrebi na države članice naslovi ustrezne direktive ali odločbe.

ODDELEK 2

Državne pomoči

Člen 87

1. Razen če ta pogodba ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva s skupnim trgovom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

2. S skupnim trgovom je združljivo naslednje:

- a) pomoč socialnega značaja, dodeljena posameznim potrošnikom, pod pogojem, da je dodeljena brez diskriminacije glede na poreklo zadevnih izdelkov;
- b) pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki;
- c) pomoč, dodeljena gospodarstvu nekaterih območij Zvezne republike Nemčije, ki jih je prizadela delitev Nemčije, kolikor je takšna pomoč potrebna za nadomestilo gospodarske škode, ki jo je ta delitev povzročila.

3. Kot združljivo s skupnim trgovom se lahko šteje naslednje:

- a) pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika;
- b) pomoč za pospeševanje izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice;
- c) pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi;
- d) pomoč za pospeševanje kulture in ohranjanja kulturne dediščine, kadar takšna pomoč ne škoduje trgovinskemu pogojem in konkurenci v Skupnosti v obsegu, ki je v nasprotju s skupnimi interesi;
- e) druge vrste pomoči, kakršne lahko Svet določi v odločbi, ki jo sprejme s kvalificirano večino na predlog Komisije.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 88

1. Komisija v sodelovanju z državami članicami redno preverja vse sisteme pomoči, ki obstajajo v teh državah. Slednjim predlaga ustrezne ukrepe, ki so potrebni za postopen razvoj ali delovanje skupnega trga.

2. Če Komisija po tem, ko je pozvala zadevne stranke k predložitvi pripomb, ugotovi, da pomoč, ki jo je dodelila država članica, ali pomoč iz državnih sredstev ni združljiva s skupnim trgom glede na člen 87, ali če se takšna pomoč zlorablja, odloči, da mora zadevna država takšno pomoč odpraviti ali spremeniti v roku, ki ji ga določi.

Če zadevna država ne upošteva te odločitve v predpisanem roku, lahko Komisija ali katera koli zainteresirana država, z odstopanjem od določb členov 226 in 227, zadevo predloži neposredno Sodišču.

Na predlog države članice lahko Svet soglasno sklene, da se državna pomoč, ki jo ta država dodeli ali jo ima namen dodeliti, šteje kot združljiva s skupnim trgom, z odstopanjem od določb člena 87 ali uredb po členu 89, če takšno odločitev upravičujejo izjemne okoliščine.

Če je Komisija glede takšne pomoči že sprožila postopek iz prvega pododstavka tega odstavka, je posledica vložitve predloga zadevne države pri Svetu začasna prekinitev postopka do razglasitve stališča Sveta.

Če v treh mesecih po vložitvi omenjenega predloga Svet svojega stališča ne razglasi, odloča o primeru Komisija.

3. Komisija mora biti obveščena o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči dovolj zgodaj, da lahko predloži pripombe. Če meni, da takšen načrt glede na člen 87 ni združljiv s skupnim trgom, nemudoma sproži postopek iz odstavka 2. Zadevna država članica ne sme izvajati svojih predlaganih ukrepov, dokler v tem postopku ni sprejeta dokončna odločitev.

Člen 89

Svet lahko na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino sprejme vse ustrezne uredbe za uporabo členov 87 in 88, zlasti pa lahko določi pogoje, pod katerimi se uporablja člen 88(3), in vrste pomoči, ki so izvzete iz tega postopka.

POGLAVJE 2

Davčne določbe

Člen 90

Nobena država članica ne uvaja, neposredno ali posredno, kakršnih koli notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, ki bi bili višji od davkov, uvedenih neposredno ali posredno na enakovrstne domače izdelke.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Prav tako nobena država članica ne uvaja takšnih notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, s katerimi bi posredno zaščitila druge izdelke.

Člen 91

Kadar se izdelki izvažajo na ozemlje katere koli države članice, povračilo notranjih davkov ne sme preseči notranjih davkov na omenjene izdelke, ki so bili uvedeni bodisi neposredno ali posredno.

Člen 92

Pri izvozu v druge države članice se ne smejo odobriti odpustitve in povračila drugih dajatev, razen prometnih davkov, trošarin in drugih oblik posrednega obdavčenja, niti ni dovoljeno uvajati izravnalnih dajatev ob uvozu iz držav članic, razen če ni Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino predhodno odobril predvidenih ukrepov za omejeno obdobje.

Člen 93

Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom soglasno sprejme določbe za uskladitev zakonodaje glede prometnih davkov, trošarin in drugih oblik posrednega obdavčenja v obsegu, v kakršnem je takšna uskladitev potrebna za vzpostavitev in delovanje notranjega trga v roku, določenem v členu 14.

POGLAVJE 3

Približevanje zakonodaje

Člen 94

Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom soglasno izda direktive za približevanje tistih zakonov in drugih predpisov držav članic, ki neposredno vplivajo na vzpostavitev ali delovanje skupnega trga.

Člen 95

1. Z odstopanjem od določb člena 94 in kadar ta pogodba ne določa drugače, se za doseganje ciljev iz člena 14 uporabljajo v nadaljevanju navedene določbe. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom sprejme ukrepe za približevanje določb zakonov in drugih predpisov v državah članicah, katerih predmet je vzpostavitev in delovanje notranjega trga.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za davčne določbe, določbe o prostem gibanju oseb niti za tiste, ki se nanašajo na pravice in interese zaposlenih.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

3. Komisija ima v svojih predlogih iz odstavka 1, ki zadevajo zdravje, varnost, varstvo okolja in varstvo potrošnikov, za izhodišče visoko raven varstva, pri čemer zlasti upošteva nova dognanja na podlagi znanstvenih dejstev. V okviru svojih pristojnosti si tudi Evropski parlament in Svet prizadevata za doseganje tega cilja.

4. Če po tem, ko Svet ali Komisija sprejme usklajevalni ukrep, država članica meni, da mora ohraniti nacionalne določbe zaradi pomembnih potreb iz člena 30 ali določbe, ki zadevajo varstvo okolja ali delovnega okolja, o teh določbah pa tudi o razlogih za njihovo ohranitev uradno obvesti Komisijo.

5. Brez poseganja v odstavek 4 pa država članica, če po tem, ko Svet ali Komisija sprejme usklajevalni ukrep, meni, da mora na podlagi novih znanstvenih spoznanj o varstvu okolja ali delovnega okolja uvesti nacionalne določbe zaradi problema, ki je specifičen zanjo in je posledica sprejetja usklajevalnega ukrepa, o načrtovanih določbah pa tudi o razlogih za njihovo uvedbo uradno obvesti Komisijo.

6. Komisija v šestih mesecih po uradnih obvestilih iz odstavkov 4 in 5 odobri ali zavrne nacionalne določbe, potem ko preveri, ali so morda sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikrita omejitev trgovine med državami članicami in ali ovirajo delovanje notranjega trga.

Če Komisija v tem roku ne sprejme nobene odločitve, se šteje, da so nacionalne določbe iz odstavkov 4 in 5 odobrene.

Če to upravičuje zahtevnost zadeve in če ni nevarnosti za zdravje ljudi, lahko Komisija zadevno državo članico uradno obvesti, da se rok iz tega odstavka lahko podaljša za nadaljnje obdobje največ šestih mesecev.

7. Če se v skladu z odstavkom 6 državi članici dovoli ohranitev ali uvedba nacionalnih določb, ki odstopajo od usklajevalnega ukrepa, Komisija nemudoma preveri, ali naj predlaga prilagoditev temu ukrepu.

8. Če država članica izpostavi specifičen problem glede javnega zdravja na področju, ki so ga urejali prejšnji usklajevalni ukrepi, na to opozori Komisijo, ki nemudoma preveri, ali naj Svetu predlaga ustrezne ukrepe.

9. Z odstopanjem od postopka, določenega v členih 226 in 227, lahko Komisija ali katera koli država članica predloži zadevo neposredno Sodišču, če meni, da druga država članica zlorablja pooblastila iz tega člena.

10. Zgornji usklajevalni ukrepi v ustreznih primerih vključujejo zaščitno klavzulo, ki dovoljuje državam članicam, da zaradi enega ali več neekonomskih razlogov iz člena 30 sprejmejočasne ukrepe, ki so predmet nadzornega postopka Skupnosti.

Člen 96

Kadar Komisija ugotovi, da razlika med določbami zakonov ali drugih predpisov v državah članicah izkrivlja pogoje konkurence na skupnem trgu in da je nastalo izkrivljanje treba odpraviti, se posvetuje z zadevnimi državami članicami.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Če na podlagi posvetovanja ne pride do dogovora, s katerim bi to izkrivljanje odpravili, Svet na predlog Komisije izda potrebne direktive s kvalificirano večino. Komisija in Svet lahko sprejmeta tudi druge ustrezne ukrepe, ki jih predvideva ta pogodba.

Člen 97

1. Kadar obstaja razlog za bojazen, da bi lahko sprejetje ali sprememba neke določbe zakona ali drugega predpisa povzročila izkrivljanje v smislu člena 96, se država članica, ki želi nadaljevati postopek za sprejemanje ali spremembo te določbe, posvetuje s Komisijo. Po posvetovanju z državami članicami Komisija priporoči zadevnim državam ustrezne ukrepe, s katerimi bi se izognili omenjenemu izkrivljanju.

2. Če država članica, ki želi uvesti ali spremeniti svoje predpise, ne upošteva priporočila, ki ga je naslovila nanjo Komisija, drugim državam članicam ni treba spreminjati svojih notranjih predpisov v skladu s členom 96, s katerimi bi odpravile takšno izkrivljanje. Če država članica, ki priporočila Komisije ni upoštevala, povzroči izkrivljanje samo v lastno škodo, se določbe člena 96 ne uporabijo.

NASLOV VII

EKONOMSKA IN MONETARNA POLITIKA

POGLAVJE 1

Ekonomska politika

Člen 98

Države članice vodijo svoje ekonomske politike tako, da bi prispevale k doseganju ciljev Skupnosti, kakor so opredeljeni v členu 2, in v okviru širših smernic, navedenih v členu 99(2). Države članice in Skupnost delujejo v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer dajejo prednost učinkovitemu razporejanju virov, in se ravnaajo po načelih člena 4.

Člen 99

1. Države članice obravnavajo svoje ekonomske politike kot zadevo skupnega pomena in jih usklajujejo v okviru Sveta skladno z določbami člena 98.

2. Svet na priporočilo Komisije s kvalificirano večino oblikuje osnutek širših smernic ekonomskih politik držav članic in Skupnosti ter poroča o svojih ugotovitvah Evropskemu svetu.

Evropski svet na podlagi poročila Sveta obravnava sklep o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Skupnosti.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Na podlagi tega sklepa Svet s kvalificirano večino sprejme priporočilo, ki opredeljuje omenjene širše smernice. Svet o svojem priporočilu obvesti Evropski parlament.

3. Za zagotavljanje tesnejše uskladitve ekonomskih politik in trajnostne konvergence ekonomskih učinkov držav članic Svet na podlagi poročil, ki mu jih predloži Komisija, spremlja gospodarski razvoj v vsaki od držav članic in v Skupnosti ter skladnost ekonomskih politik s širšimi smernicami iz odstavka 2, redno pa pripravlja tudi celovito oceno.

Zaradi tega večstranskega nadzora pošiljajo države članice Komisiji podatke o pomembnih ukrepih, ki so jih sprejele na področju svoje ekonomske politike, in vse druge podatke, za katere menijo, da so potrebni.

4. Kadar se v okviru postopka iz odstavka 3 ugotovi, da ekonomske politike neke države članice niso skladne s širšimi smernicami iz odstavka 2 ali da bi lahko ogrozile pravilno delovanje ekonomske in monetarne unije, lahko Svet na priporočilo Komisije s kvalificirano večino pripravi potrebna priporočila za to državo članico. Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino sklene, da svoja priporočila objavi.

Predsednik Sveta in Komisija poročata Evropskemu parlamentu o rezultatih večstranskega nadzora. Če je Svet svoja priporočila objavil, je njegov predsednik lahko povabljen pred pristojni odbor Evropskega parlamenta.

5. Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 252 sprejme podrobna pravila za postopek večstranskega nadzora iz odstavkov 3 in 4 tega člena.

Člen 100

1. Brez poseganja v druge postopke, predvidene v tej pogodbi, lahko Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči o ukrepih, ki ustrezajo gospodarskim razmeram, zlasti ob hudih težavah pri oskrbi z nekaterimi izdelki.

2. Kadar je država članica v težavah ali ji zaradi naravnih nesreč ali izjemnih okoliščin, nad katerimi nima nikakršnega nadzora, resno grozijo hude težave, ji lahko Svet pod določenimi pogoji na predlog Komisije s kvalificirano večino odobri finančno pomoč Skupnosti. Predsednik Sveta obvesti Evropski parlament o sprejeti odločitvi.

Člen 101

1. Prepovedane so prekoračitve pozitivnega stanja na računu ali druge oblike kreditov pri ECB ali pri centralnih bankah držav članic (v nadaljnjem besedilu "nacionalne centralne banke") v korist institucij ali organov Skupnosti, institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države ter drugih oseb javnega prava ali v korist javnih podjetij držav članic, prav tako je prepovedano, da bi ECB ali nacionalne centralne banke neposredno od njih kupovale dolžniške instrumente.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za kreditne institucije v javni lasti, ki jih nacionalne centralne banke in ECB pri zagotavljanju rezerv s strani centralnih bank obravnavajo enako kakor zasebne kreditne institucije.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 102

1. Prepovedani so vsi ukrepi, ki ne temeljijo na načelih skrbnega in varnega poslovanja in ki vzpostavljajo privilegiran dostop institucij ali organov Skupnosti, institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države ter drugih oseb javnega prava ali javnih podjetij držav članic do finančnih institucij.

2. Svet v skladu s postopkom iz člena 252 še pred 1. januarjem 1994 opredeli pojme v zvezi z uporabo prepovedi, navedene v odstavku 1.

Člen 103

1. Skupnost ne jamči za obveznosti niti ne prevzema institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države in drugih oseb javnega prava ali javnih podjetij katere koli države članice, kar pa ne posega v vzajemna finančna jamstva za skupno izvedbo določenega projekta. Država članica ne jamči za obveznosti niti ne prevzema obveznosti institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države in drugih oseb javnega prava ali javnih podjetij druge države članice, kar pa ne posega v vzajemna finančna jamstva za skupno izvedbo določenega projekta.

2. Po potrebi lahko Svet v skladu s postopkom iz člena 252 opredeli pojme v zvezi z uporabo prepovedi, navedene v členu 101 in v tem členu.

Člen 104

1. Države članice se izogibajo čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju.

2. Komisija spremlja gibanje proračunskega stanja in višine javnega dolga v državah članicah zato, da bi ugotovila večje napake. Zlasti preverja upoštevanje proračunske discipline na podlagi naslednjih dveh meril:

- a) ali razmerje med načrtovanim ali dejanskim javnofinančnim primanjkljajem in bruto domačim proizvodom presega referenčno vrednost, razen
  - če se ni to razmerje znatno in stalno zmanjševalo ter doseglo ravni blizu referenčne vrednosti, ali
  - oziroma če ni preseganje referenčne vrednosti le izjemno in začasno, razmerje pa ostaja blizu referenčne vrednosti;
- b) ali razmerje med javnim dolgom in bruto domačim proizvodom presega referenčno vrednost, razen če se razmerje ne znižuje zadosti in ne približuje dovolj hitro referenčni vrednosti.

Referenčne vrednosti so opredeljene v Protokolu o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki je priloga k tej pogodbi.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

3. Če država članica ne izpolnjuje zahtev enega ali obeh navedenih meril, Komisija o tem pripravi poročilo. To poročilo upošteva tudi, ali javnofinančni primanjkljaj presega javne investicijske odhodke, in vse druge pomembne dejavnike, tudi srednjeročno gospodarsko in proračunsko stanje države članice.

Komisija lahko pripravi poročilo tudi, če ne glede na izpolnjevanje zahtev navedenih meril meni, da v državi članici obstaja tveganje čezmernega primanjkljaja.

4. Odbor, predviden v členu 114, pripravi mnenje o poročilu Komisije.

5. Če Komisija meni, da v neki državi članici obstaja čezmeren primanjkljaj ali da bi do njega lahko prišlo, predloži svoje mnenje Svetu.

6. Svet na priporočilo Komisije in ob upoštevanju morebitnih pripomb zadevne države članice ter po opravljeni celoviti oceni s kvalificirano večino odloči, ali čezmeren primanjkljaj obstaja.

7. Kadar se v skladu z odstavkom 6 ugotovi čezmerni primanjkljaj, Svet naslovi na zadevno državo članico priporočila z namenom, da se to stanje v danem roku odpravi. Ob upoštevanju določb odstavka 8 se ta priporočila ne objavijo.

8. Kadar Svet ugotovi, da na podlagi njegovih priporočil niso bili sprejeti učinkoviti ukrepi v predpisanem roku, lahko priporočila objavi.

9. Če država članica vztraja pri neuresničevanju priporočil Sveta, se lahko Svet odloči za poziv državi članici, naj v določenem roku sprejme ukrepe za zmanjšanje primanjkljaja, ki so po njegovem mnenju potrebni za izboljšanje stanja.

V takem primeru lahko Svet od zadevne države članice zahteva, da mu po natančno določenem časovnem razporedu predloži poročila in tako omogoči preverjanje njenih prizadevanj pri prilagajanju.

10. V okviru odstavkov 1 do 9 tega člena se ne more uveljavljati pravica do tožbe, predvidena v členih 226 in 227.

11. Dokler država članica ne upošteva sklepa, sprejetega v skladu z odstavkom 9, se lahko Svet odloči za uvedbo ali, glede na okoliščine, zaostritev enega ali več od naslednjih ukrepov:

- od zadevne države članice zahteva, naj še pred izdajo obveznic in drugih vrednostnih papirjev objavi dodatne informacije, ki jih podrobneje določi Svet;
- Evropsko investicijsko banko pozove, naj ponovno pretehta svojo posojilno politiko do zadevne države članice;
- od zadevne države članice zahteva, naj pri Skupnosti položi brezobrestni depozit v primerni vrednosti, dokler se čezmerni primanjkljaj, po mnenju Sveta, ustrezno ne zmanjša;
- naloži primerno visoke denarne kazni.

Predsednik Sveta o sprejetih odločitvah obvesti Evropski parlament.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

12. Svet razveljavi nekatere ali vse svoje odločitve, navedene v odstavkih 6 do 9 in v odstavku 11, če se je čezmerni primanjkljaj v zadevni državi članici po njegovem mnenju ustrezno zmanjšal. Če je Svet svoja priporočila predhodno objavil, takoj po razveljavitvi odločitve iz odstavka 8 javno izjavi, da čezmernega primanjkljaja v tej državi članici ni več.

13. Pri sprejemanju odločitev iz odstavkov 7 do 9 ter odstavkov 11 in 12 Svet odloča na priporočilo Komisije z dvotretjinsko večino glasov svojih članov, ki se ponderirajo v skladu s členom 205(2) ob izključitvi glasov predstavnika zadevne države članice.

14. Nadaljnje določbe za izvajanje postopka, opisanega v tem členu, so opredeljene v Protokolu o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki je priloga k tej pogodbi.

Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in ECB soglasno sprejme ustrezne določbe, ki nato nadomestijo navedeni protokol.

Ob upoštevanju drugih določb tega odstavka Svet pred 1. januarjem 1994 na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino določi podrobna pravila in opredeli pojme v zvezi z uporabo določb navedenega protokola.

POGLAVJE 2

Monetarna politika

Člen 105

1. Poglavitni cilj ESCB je ohranjanje stabilnosti cen. ESCB podpira splošne ekonomske politike v Skupnosti, če to ni v nasprotju s ciljem stabilnosti cen, z namenom prispevati k doseganju ciljev Skupnosti, opredeljenih v členu 2. ESCB ravna po načelu odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkovitemu razporejanju virov, in v skladu z načeli iz člena 4.

2. Temeljne naloge ESCB so:

- opredeliti in izvajati monetarno politiko Skupnosti;
- opravljati devizne posle v skladu z določbami člena 111;
- imeti in upravljati uradne devizne rezerve držav članic;
- podpirati nemoteno delovanje plačilnih sistemov.

3. Tretja alineja odstavka 2 ne posega v to, da imajo vlade držav članic operativna devizna sredstva in da jih upravljajo.

4. ECB se zaprosi, da svetuje:

- glede vseh predlaganih aktov Skupnosti na področjih iz njene pristojnosti;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- nacionalnim organom glede vseh osnutkov pravnih predpisov na področjih iz njene pristojnosti, vendar v mejah in pod pogoji, ki jih Svet določi v skladu s postopkom iz člena 107(6).

ECB lahko ustreznim institucijam ali organom Skupnosti ali nacionalnim organom predloži mnenja o zadevah s področij iz njene pristojnosti.

5. ESCB prispeva k nemotenemu vodenju politik pristojnih oblasti glede bonitetnega nadzora kreditnih institucij in stabilnosti finančnega sistema.

6. Svet lahko na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB ter po prejemu privolitve Evropskega parlamenta soglasno prenese na ECB posebne naloge, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih in drugih finančnih institucij, z izjemo zavarovalnic.

Člen 106

1. ECB ima izključno pravico odobriti izdajanje bankovcev v Skupnosti. Bankovce lahko izdajajo ECB in nacionalne centralne banke. Samo bankovci, ki jih izdajajo ECB in nacionalne centralne banke, so zakonito plačilno sredstvo v Skupnosti.

2. Države članice lahko izdajajo kovance pod pogojem, da jim ECB odobri obseg emisije. Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 252 in po posvetovanju z ECB sprejme potrebne ukrepe za uskladitev apoenov in tehničnih specifikacij vseh kovancev, namenjenih obtoku, da bi tako omogočil njihovo neovirano kroženje v Skupnosti.

Člen 107

1. ESCB sestavljajo ECB in nacionalne centralne banke.

2. ECB je pravna oseba.

3. ESCB upravljata organa odločanja ECB; to sta Svet ECB in Izvršilni odbor.

4. Statut ESCB je določen v protokolu, ki je priloga k tej pogodbi.

5. Svet lahko spremeni člene 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) in 36 statuta ESCB bodisi s kvalificirano večino na priporočilo ECB in po posvetovanju s Komisijo ali soglasno na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB. V obeh primerih je potrebna privolitev Evropskega parlamenta.

6. Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in ECB ali na priporočilo ECB ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo s kvalificirano večino sprejme predpise iz členov 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 in 34.3 statuta ESCB.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 108

Pri izvajanju svojih pooblastil ter opravljanju nalog in dolžnosti po tej pogodbi in statutu ESCB ne smejo niti ECB niti nacionalne centralne banke, pa tudi noben član njihovih organov odločanja zahtevati ali sprejemati navodil od institucij ali organov Skupnosti, vlad držav članic ali katerih koli drugih organov. Institucije in organi Skupnosti ter vlade držav članic se obvezujejo, da bodo to načelo spoštovali in ne bodo poskušali vplivati na člane organov odločanja ECB ali nacionalnih centralnih bank pri opravljanju njihovih nalog.

Člen 109

Najpozneje do datuma ustanovitve ESCB vsaka država članica zagotovi združljivost svoje nacionalne zakonodaje, tudi statuta nacionalne centralne banke, s to pogodbo in statutom ESCB.

Člen 110

1. Za izvajanje nalog, zaupanih ESCB, Evropska centralna banka v skladu z določbami te pogodbe in pod pogoji, določenimi s statutom ESCB:

- sprejema uredbe, kolikor so potrebne za izvajanje nalog, opredeljenih v prvi alineji člena 3.1, v členih 19.1, 22 in 25.2 statuta ESCB, in v primerih, ki se določijo v aktih Sveta iz člena 107(6);
- sprejema odločbe, ki so potrebne za izvajanje nalog, zaupanih ESCB v skladu s to pogodbo in statutom ESCB;
- daje priporočila in mnenja.

2. Uredba se splošno uporablja. Zavezujoča je v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Priporočila in mnenja niso zavezujoča.

Odločba je v celoti zavezujoča za tiste, na katere je naslovljena.

Členi 253, 254 in 256 se uporabljajo za uredbe in odločbe, ki jih sprejme ECB.

ECB lahko sklene, da svoje odločbe, priporočila in mnenja objavi.

3. V mejah in pod pogoji, ki jih sprejme Svet po postopku iz člena 107(6), ima ECB pravico naložiti globe ali periodične denarne kazni podjetjem, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz njenih uredb in odločb.

Člen 111

1. Z odstopanjem od člena 300 lahko Svet na priporočilo ECB ali Komisije in po posvetovanju z ECB v prizadevanju doseči soglasje, združljivo s ciljem stabilnosti cen, po posvetovanju z

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Evropskim parlamentom in v skladu s postopkom iz odstavka 3 za določitev modalitet soglasno sklene formalne sporazume o sistemu deviznih tečajev za eku glede na valute nečlanic Skupnosti. Svet lahko na priporočilo ECB ali Komisije in po posvetovanju z ECB v prizadevanju doseči soglasje, združljivo s ciljem stabilnosti cen, s kvalificirano večino sprejme, prilagodi ali opusti osrednje tečaje ekuja v okviru sistema deviznih tečajev. Predsednik Sveta obvesti Evropski parlament o sprejetju, prilagoditvi ali opustitvi osrednjih tečajev ekuja.

2. Če sistem deviznih tečajev za eno ali več valut nečlanic Skupnosti iz odstavka 1 ne obstaja, lahko Svet na priporočilo Komisije in po posvetovanju z ECB ali na priporočilo ECB s kvalificirano večino oblikuje splošne usmeritve za politiko deviznega tečaja glede omenjenih valut. Te splošne usmeritve ne posegajo v poglavitni cilj ESCB glede ohranjanja stabilnosti cen.

3. Z odstopanjem od člena 300 Svet, kadar se pojavi potreba po pogajanjih med Skupnostjo in eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami o sporazumih glede vprašanj monetarnega ali deviznega režima, na priporočilo Komisije in po posvetovanju z ECB s kvalificirano večino določi modalitete pogajanj in sklepanja takšnih sporazumov. Te modalitete zagotavljajo, da Skupnost zastopa enotno stališče. Komisija je v celoti vključena v pogajanja.

Sporazumi, sklenjeni v skladu s tem odstavkom, so zavezujoči za institucije Skupnosti, ECB in države članice.

4. Ob upoštevanju odstavka 1 Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB s kvalificirano večino določi stališče Skupnosti na mednarodni ravni glede zadev posebnega pomena za ekonomsko in monetarno unijo ter o njenem zastopanju v skladu s porazdelitvijo pristojnosti iz členov 99 in 105.

5. Brez poseganja v pristojnost Skupnosti in njene sporazume glede ekonomske in monetarne unije se lahko države članice pogajajo v mednarodnih organih in sklepajo mednarodne sporazume.

POGLAVJE 3

Institucionalne določbe

Člen 112

1. Svet ECB sestavljajo člani Izvršilnega odbora ECB in guvernerji nacionalnih centralnih bank.

2. a) Izvršilni odbor sestavljajo predsednik, podpredsednik in štirje drugi člani.

b) Vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad na priporočilo Sveta, ki se je predhodno posvetoval z Evropskim parlamentom in Svetom ECB, v medsebojnem soglasju imenujejo predsednika, podpredsednika in druge člane Izvršilnega odbora med osebami, ki imajo ugled in poklicne izkušnje na monetarnem ali bančnem področju.

Njihov mandat traja osem let, ne morejo pa biti ponovno imenovani.

Člani Izvršilnega odbora so lahko le državljani držav članic..

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 113

1. Predsednik Sveta in član Komisije lahko sodelujeta na sejah Sveta ECB, vendar nimata pravice glasovanja.

Predsednik Sveta lahko Svetu ECB predloži predlog za posvetovanje.

2. Predsednik ECB je vabljen na seje Sveta, kadar ta razpravlja o zadevah v zvezi s cilji in nalogami ESCB.

3. ECB naslovi letno poročilo o dejavnostih ESCB in monetarni politiki v preteklem in tekočem letu na Evropski parlament, Svet in Komisijo, pa tudi na Evropski svet. Predsednik ECB predstavi to poročilo Svetu in Evropskemu parlamentu, ki imata lahko na tej podlagi splošno razpravo.

Predsednika ECB in druge člane Izvršilnega odbora lahko na zahtevo Evropskega parlamenta ali na njihovo lastno pobudo zaslišijo pristojni odbori Evropskega parlamenta.

Člen 114

1. Za čim bolj učinkovito usklajevanje politik držav članic, ki je nujno za delovanje notranjega trga, se ustanovi Monetarni odbor s svetovalnim statusom.

Monetarni odbor opravlja naslednje naloge:

- spremlja monetarno in finančno stanje držav članic in Skupnosti in splošni plačilni sistem držav članic ter o tem redno poroča Svetu in Komisiji;
- na zahtevo Sveta ali Komisije ali na lastno pobudo pripravlja mnenja za navedeni instituciji;
- brez poseganja v člen 207 sodeluje pri pripravljanju dejavnosti Sveta, navedenih v členih 59, 60, 99(2), (3), (4) in (5), 100, 102, 103, 104, 116(2), 117(6), 119, 120, 121(2) in 122(1);
- najmanj enkrat na leto preveri stanje glede pretoka kapitala in prostega pretoka plačil, kot izhajata iz uporabe te pogodbe in ukrepov, ki jih je sprejel Svet; preverjanje se nanaša na vse ukrepe glede pretoka kapitala in plačil; odbor poroča o izidu tega preverjanja Komisiji in Svetu.

Države članice in Komisija imenujejo po dva člana Monetarnega odbora.

2. Na začetku tretje faze se ustanovi Ekonomsko-finančni odbor. Monetarni odbor, predviden v odstavku 1, se razpusti.

Ekonomsko-finančni odbor ima naslednje naloge:

- na zahtevo Sveta ali Komisije ali na lastno pobudo pripravlja mnenja za navedeni instituciji;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- spremlja gospodarsko in finančno stanje držav članic in Skupnosti ter o tem redno poroča Svetu in Komisiji, zlasti o finančnih odnosih s tretjimi državami in mednarodnimi institucijami;
- brez poseganja v člen 207 sodeluje pri pripravljanju dejavnosti Sveta, navedenih v členih 59, 60, 99(2), (3), (4) in (5), 100, 102, 103, 104, 105(6), 106(2), 107(5) in (6), 111, 119, 120(2) in (3), 122(2), 123(4) in (5), ter opravlja druge svetovalne in pripravljalne naloge, ki mu jih dodeli Svet;
- najmanj enkrat na leto preveri stanje glede pretoka kapitala in prostega pretoka plačil, kakor izhajata iz uporabe te pogodbe in ukrepov, ki jih je sprejel Svet; preverjanje se nanaša na vse ukrepe glede pretoka kapitala in plačil; odbor poroča o izidu tega preverjanja Komisiji in Svetu.

Države članice, Komisija in ECB imenujejo največ po dva člana odbora.

3. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB in odborom iz tega člena s kvalificirano večino podrobno določi sestavo Ekonomsko-finančnega odbora. Predsednik Sveta o tem obvesti Evropski parlament.

4. Če in dokler obstajajo države članice, za katere velja odstopanje, navedeno v členih 122 in 123, ima Odbor poleg nalog iz odstavka 2 tudi nalogo, da spremlja monetarno in finančno stanje in splošni plačilni sistem teh držav ter o tem redno poroča Svetu in Komisiji.

Člen 115

Glede zadev, ki jih urejajo členi 99(4), 104 razen odstavka 14, 111, 121, 122 ter 123(4) in (5), lahko Svet ali država članica zaprosi Komisijo bodisi za priporočilo ali za predlog. Komisija to prošnjo preuči in svoje sklepe nemudoma predloži Svetu.

POGLAVJE 4

Prehodne določbe

Člen 116

1. Druga faza uresničevanja ekonomske in monetarne unije se začne 1. januarja 1994.

2. Pred tem datumom

a) vsaka država članica

- kadar je to potrebno, sprejme ustrezne ukrepe zaradi upoštevanja prepovedi, navedenih v členu 56 ter v členih 101 in 102(1);

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- če je to potrebno in da bi omogočila oceno iz pododstavka (b), sprejme večletne programe za zagotavljanje trajne konvergence, potrebne za uresničevanje ekonomske in monetarne unije, zlasti glede stabilnosti cen in zdravih javnih financ;
- b) Svet na podlagi poročila Komisije oceni napredek v zvezi z ekonomsko in monetarno konvergenco, zlasti glede stabilnosti cen in zdravih javnih financ, ter napredek pri izvajanju zakonodaje Skupnosti, ki zadeva notranji trg.
3. Določbe členov 101, 102(1), 103(1) ter 104 razen odstavkov 1, 9, 11 in 14 se uporabljajo od začetka druge faze.
- Določbe členov 100(2), 104(1), (9) in (11), 105, 106, 108, 111, 112, 113 ter 114(2) in (4) se uporabljajo od začetka tretje faze.
4. Med drugo fazo si države članice prizadevajo, da bi se izognile čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju.
5. Med drugo fazo začnejo države članice, če je to primerno, postopek za vzpostavitev neodvisnosti svojih centralnih bank v skladu s členom 109.

Člen 117

1. Na začetku druge faze se ustanovi Evropski monetarni inštitut (v nadaljnjem besedilu "EMI") in prevzame svoje naloge; EMI je pravna oseba, vodi in upravlja pa ga svet, ki ga sestavljajo predsednik in guvernerji nacionalnih centralnih bank, od katerih je eden podpredsednik.

Predsednika v medsebojnem soglasju imenujejo vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad na priporočilo Sveta EMI ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom. Predsednik je izbran med osebami, ki imajo ugled in poklicne izkušnje na monetarnem ali bančnem področju. Le državljan države članice je lahko predsednik EMI. Svet EMI imenuje podpredsednika.

Statut EMI je določen v protokolu, ki je priloga k tej pogodbi.

2. Naloge EMI so:

- krepiti sodelovanje med nacionalnimi centralnimi bankami;
- krepiti usklajevanje monetarnih politik držav članic zaradi zagotavljanja stabilnosti cen;
- spremljati delovanje evropskega monetarnega sistema;
- posvetovati se o vprašanjih za katera so pristojne nacionalne centralne banke in ki vplivajo na stabilnost finančnih institucij in trgov;
- prevzeti naloge Evropskega sklada za monetarno sodelovanje, ki se razpusti; podrobnosti o načinu razpustitve so opredeljene v statutu EMI;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- olajšati uporabo ekuja in nadzirati njegov razvoj, tudi nemoteno delovanje klirinškega sistema ekuja.

3. Pri pripravi tretje faze ima EMI nalogo, da:

- pripravi instrumente in postopke, ki so potrebni za izvajanje enotne monetarne politike v tretji fazi;
- kadar je to potrebno, pospešuje usklajevanje pravil in običajnih postopkov glede zbiranja, urejanja in razpošiljanja statističnih podatkov s področij v njegovi pristojnosti;
- pripravi pravila poslovanja nacionalnih centralnih bank v okviru ESCB;
- pospešuje učinkovitost čezmejnih plačil;
- nadzoruje tehnično pripravo bankovcev ekuja.

Najpozneje do 31. decembra 1996 EMI določi regulativni, organizacijski in logistični okvir, ki ga ESCB potrebuje za opravljanje svojih nalog v tretji fazi. Ta okvir se predloži v odločanje ECB na dan njene ustanovitve.

4. EMI lahko z dvotretjinsko večino članov svojega sveta:

- oblikuje mnenja ali priporočila glede splošne usmeritve monetarne politike in politike deviznega tečaja, pa tudi glede s tem povezanih ukrepov, uvedenih v vsaki državi članici;
- vladam ali Svetu daje mnenja ali priporočila glede politik, ki bi lahko vplivale na notranje ali zunanje monetarno stanje v Skupnosti, zlasti na delovanje evropskega monetarnega sistema;
- daje priporočila monetarnim oblastem držav članic glede vodenja njihove monetarne politike.

5. EMI lahko soglasno sklene, da svoja mnenja in priporočila objavi.

6. Svet se posvetuje z EMI o vseh predlaganih aktih Skupnosti, ki so v njegovi pristojnosti.

V mejah in pod pogoji, ki jih določi Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in EMI, se organi držav članic posvetujejo z EMI glede vseh osnutkov pravnih predpisov, ki so v njegovi pristojnosti.

7. Svet lahko na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in EMI soglasno prenese na EMI druge naloge za pripravo tretje faze.

8. Kadar ta pogodba predvideva posvetovalno vlogo za ECB, sklicevanje na ECB v času pred njeno ustanovitvijo pomeni sklicevanje na EMI.

9. Med drugo fazo izraz "ECB", ki je uporabljen v členih 230, 232, 233, 234, 237 in 288, pomeni sklicevanje na EMI.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 118

Valutna struktura košarice ekuja ostane nespremenjena.

Z začetkom tretje faze se vrednost ekuja nepreklicno določi v skladu s členom 123(4).

Člen 119

1. Kadar ima država članica plačilnobilančne težave ali obstaja resna nevarnost, da bi v tovrstne težave zašla, bodisi zaradi splošne neuravnoteženosti plačilne bilance ali vrste valute, s katero razpolaga, in kadar bi te težave lahko predvsem ogrozile delovanje skupnega trga ali postopno uresničevanje skupne trgovinske politike, Komisija nemudoma preuči stanje te države in ukrepe, ki jih je ta ob uporabi vseh razpoložljivih sredstev sprejela ali jih lahko sprejme v skladu z določbami te pogodbe. Komisija navede ukrepe, ki jih priporoča tej državi članici v sprejetje.

Če se izkaže, da ukrepi, ki jih je sprejela država članica, in ukrepi, ki jih je predlagala Komisija, ne zadoščajo za premagovanje nastalih ali grozečih težav, Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 114 priporoči Svetu odobritev medsebojne pomoči in ustreznih metod za njeno izvajanje.

Komisija redno obvešča Svet o stanju in njegovih spremembah.

2. Svet s kvalificirano večino odobri omenjeno medsebojno pomoč; sprejme direktive ali odločbe, s katerimi določi pogoje in podrobnosti te pomoči, katere oblike so lahko naslednje:

- a) usklajeno delovanje v razmerju do ali v okviru drugih mednarodnih organizacij, na katere se lahko države članice obrnejo;
- b) ukrepi, potrebni za preprečevanje preusmeritve trgovinskih tokov, kadar država članica, ki je v težavah, ohrani ali ponovno uvede količinske omejitve do tretjih držav;
- c) odobritev kreditov v omejenem obsegu drugih držav članic, za kar je potrebno njihovo soglasje.

3. Če Svet medsebojne pomoči, ki jo je priporočila Komisija, ne odobri ali če odobrena medsebojna pomoč in sprejeti ukrepi ne zadoščajo, Komisija dovoli državi, ki je v težavah, da sprejme zaščitne ukrepe, za katere določi pogoje in podrobnosti.

Svet lahko s kvalificirano večino takšno dovoljenje prekliče ter spremeni omenjene pogoje in podrobnosti.

4. Ob upoštevanju člena 122(6) se ta člen preneha uporabljati z začetkom tretje faze.

Člen 120

1. Kadar nastopi nenadna plačilnobilančna kriza in odločitev v smislu člena 119(2) ni takoj sprejeta, lahko zadevna država članica preventivno sprejme potrebne zaščitne ukrepe. Ti ukrepi smejo povzročati kar najmanjše motnje v delovanju skupnega trga, po obsegu pa ne smejo preseči okvira, ki je nujno potreben za odpravo nenadno nastalih težav.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

2. Komisija in druge države članice se o takšnih zaščitnih ukrepih obvestijo najpozneje ob začetku njihove veljavnosti. Komisija lahko Svetu priporoči odobritev medsebojne pomoči v skladu s členom 119.

3. Po pridobljenem mnenju Komisije in opravljenem posvetu z odborom iz člena 114 lahko Svet s kvalificirano večino odloči, da zadevna država spremeni, odloži ali odpravi zgoraj omenjene zaščitne ukrepe.

4. Ob upoštevanju člena 122(6) se ta člen preneha uporabljati z začetkom tretje faze.

Člen 121

1. Komisija in EMI poročata Svetu o napredku, ki so ga države članice dosegle pri izpolnjevanju svojih obveznosti glede uresničevanja ekonomske in monetarne unije. Ta poročila vključujejo preverjanje združljivosti nacionalnih zakonodaj držav članic, skupaj s statuti njihovih nacionalnih centralnih bank, s členoma 108 in 109 te pogodbe in statutom ESCB. V poročilih se tudi preveri, ali je bila dosežena visoka stopnja trajnostne konvergence, pri čemer se upošteva, kako države članice izpolnjujejo naslednja merila:

- doseganje visoke stopnje stabilnosti cen; to je razvidno iz stopnje inflacije, ki je blizu stopnji inflacije največ treh držav članic z najboljšimi doseženimi rezultati glede stabilnosti cen;
- vzdržnost stanja javnih financ; izhaja iz doseženega proračunskega stanja brez čezmernega primanjkljaja v skladu s členom 104(6);
- upoštevanje normalnih meja nihanja, predvidenih z mehanizmom deviznega tečaja evropskega monetarnega sistema, v obdobju najmanj dveh let brez devalvacije glede na valuto katere koli druge države članice;
- trajnost dosežene konvergence in sodelovanja države članice v mehanizmu deviznega tečaja evropskega monetarnega sistema, kar se kaže v ravni dolgoročnih obrestnih mer.

Štiri merila, omenjena v tem odstavku, in ustrezna obdobja, v katerih se morajo ta merila spoštovati, so natančneje določena v protokolu, ki je priloga k tej pogodbi. Poročila Komisije in EMI upoštevajo tudi razvoj ekuja, rezultate združevanja trgov, stanje in razvoj tekočega računa plačilne bilance ter preverjanje gibanja stroškov dela na enoto in drugih cenovnih kazalcev.

2. Na podlagi teh poročil Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino oceni:

- ali posamezna država članica izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo enotne valute;
- ali večina držav članic izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo enotne valute,

in svoje ugotovitve priporoči Svetu v sestavi voditeljev držav ali vlad. Posvetuje se z Evropskim parlamentom in ta pošlje svoje mnenje Svetu v sestavi voditeljev držav ali vlad.

3. Ob ustreznem upoštevanju poročil iz odstavka 1 in mnenja Evropskega parlamenta iz odstavka 2 Svet v sestavi voditeljev držav ali vlad najpozneje do 31. decembra 1996 s kvalificirano večino:

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- odloči na podlagi priporočil Sveta iz odstavka 2, ali večina držav članic izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo enotne valute,
- odloči, ali je primerno, da Skupnost vstopi v tretjo fazo,

in če je tako,

- določi datum začetka tretje faze.

4. Če do konca leta 1997 datum začetka tretje faze ni bil določen, se tretja faza začne 1. januarja 1999. Svet v sestavi voditeljev držav ali vlad po ponovitvi postopka, predvidenega v odstavkih 1 in 2 z izjemo druge alineje odstavka 2, ter ob upoštevanju poročil iz odstavka 1 in mnenja Evropskega parlamenta na podlagi priporočil Sveta iz odstavka 2 še pred 1. julijem 1998 s kvalificirano večino potrdi, katere države članice izpolnjujejo potrebne pogoje za uvedbo enotne valute.

Člen 122

1. Če je bil datum določen v skladu s členom 121(3), Svet na podlagi priporočil iz člena 121(2) in na priporočilo Komisije s kvalificirano večino odloči, za katero državo članico, če sploh katero, velja odstopanje, kakršno je opredeljeno v odstavku 3 tega člena. Takšne države članice se v tej pogodbi navajajo kot “države članice z odstopanjem”.

Če je Svet v skladu s členom 121(4) potrdil, katere države članice izpolnjujejo potrebne pogoje za uvedbo enotne valute, velja za države članice, ki teh pogojev ne izpolnjujejo, odstopanje, kakršno je opredeljeno v odstavku 3 tega člena. Takšne države članice se v tej pogodbi navajajo kot “države članice z odstopanjem”.

2. Najmanj enkrat vsaki dve leti ali na zahtevo države članice z odstopanjem Komisija in ECB poročata Svetu v skladu s postopkom, določenim v členu 121(1). Po posvetovanju z Evropskim parlamentom in po razpravi v Svetu v sestavi voditeljev držav ali vlad Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči, katera od držav članic z odstopanjem izpolnjuje potrebne pogoje na podlagi meril iz člena 121(1), in odpravi odstopanja zadevnih držav članic.

3. Posledica odstopanja iz odstavka 1 je, da se za zadevno državo članico ne uporabljajo naslednji členi: 104(9) in (11), 105(1), (2), (3) in (5), 106, 110, 111 in 112(2)(b). Izvzetje zadevne države članice in njene centralne banke iz pravic in obveznosti v okviru ESCB je opredeljeno v poglavju IX statuta ESCB.

4. V členih 105(1), (2) in (3) ter 106, 110, 111 in 112(2)(b) izraz “države članice” pomeni “države članice brez odstopanja”.

5. Glasovalna pravica držav članic z odstopanjem miruje, kadar Svet odloča po členih te pogodbe, navedenih v odstavku 3. V takšnem primeru se z odstopanjem od členov 205 in 250(1) kvalificirana večina opredeli kot dve tretjini glasov predstavnikov držav članic brez odstopanja,

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

ponderiranih v skladu s členom 205(2), za pravni akt, ki se sprejema soglasno, pa je potrebno soglasje teh držav članic.

6. Za državo članico z odstopanjem se še naprej uporabljata člena 119 in 120.

Vse nove države članice od dne pristopa sodelujejo v ekonomski in monetarni uniji kot države članice z odstopanjem v smislu člena 122 Pogodbe ES.

Člen 123

1. Takoj po določitvi datuma začetka tretje faze v skladu s členom 121(3) oziroma takoj po 1. juliju 1998:

- Svet sprejme predpise iz člena 107(6);
- vlade držav članic brez odstopanja imenujejo predsednika, podpredsednika in druge člane Izvršilnega odbora ECB v skladu s postopkom, določenim v členu 50 statuta ESCB. Če obstajajo države članice z odstopanjem, je lahko število članov Izvršilnega odbora manjše, kakor predvideva člen 11.1 statuta ESCB, nikakor pa ne manjše od štiri.

Takoj ko je Izvršilni odbor imenovan se ustanovita ESCB in ECB ter se pripravita za redno delovanje, opisano v tej pogodbi in statutu ESCB. Svoje pristojnosti začneta v celoti izvajati s prvim dnevom tretje faze.

2. ECB takoj po ustanovitvi, če je treba, prevzame naloge EMI. EMI ob ustanovitvi ECB preneha obstajati; način likvidacije je določen v statutu EMI.

3. Če in dokler obstajajo države članice z odstopanjem, se brez poseganja v člen 107(3) te pogodbe kot tretji organ odločanja ECB ustanovi Razširjeni svet ECB, naveden v členu 45 statuta ESCB.

4. Na dan začetka tretje faze Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB s soglasjem držav članic brez odstopanja sprejme tečaje zamenjave, po katerih se nepreklicno določi vrednost njihovih valut, omenjene valute pa se po teh nepreklicno določenih tečajih nadomestijo z ekujem, ta pa postane samostojna valuta. Ta ukrep sam po sebi ne spremeni zunanje vrednosti ekuja. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB s kvalificirano večino navedenih držav članic sprejme druge ukrepe, ki so potrebni za hitro uvajanje ekuja kot enotne valute v teh državah članicah. Pri tem se uporablja drugi stavek člena 122(5).

5. Če je odločeno v skladu s postopkom iz člena 122(2), da se odstopanje odpravi, sprejme Svet s soglasjem držav članic brez odstopanja in zadevne države članice ter na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB tečaj, po katerem eku nadomesti valuto zadevne države članice, pa tudi druge ukrepe, ki so potrebni za uvajanje ekuja kot enotne valute v zadevni državi članici.

Člen 124

1. Do začetka tretje faze obravnava vsaka država članica svojo politiko deviznega tečaja kot zadevo skupnega interesa. Pri tem države članice upoštevajo izkušnje, ki so jih pridobile pri

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

sodelovanju v okviru evropskega monetarnega sistema (EMS) in pri razvoju ekuja, spoštujejo pa tudi obstoječe pristojnosti na tem področju.

2. Od začetka tretje faze in dokler za državo članico velja odstopanje, se za njeno politiko deviznega tečaja po analogiji uporablja odstavek 1.

NASLOV VIII

ZAJPOSLOVANJE

Člen 125

Države članice in Skupnost si v skladu s tem naslovom prizadevajo za razvoj usklajene strategije zaposlovanja in zlasti za spodbujanje kvalificiranih, usposobljenih in prilagodljivih delavcev in trgov dela, hitro prilagodljivih gospodarskim spremembam, da bi dosegle cilje, opredeljene v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji in v členu 2 te pogodbe.

Člen 126

1. Države članice s svojimi politikami zaposlovanja prispevajo k doseganju ciljev iz člena 125 na način, ki je skladen s širšimi smernicami ekonomskih politik držav članic in Skupnosti, sprejetih v skladu s členom 99(2).

2. Države članice ob upoštevanju svoje nacionalne prakse glede odgovornosti socialnih partnerjev obravnavajo spodbujanje zaposlovanja kot zadevo skupnega pomena in usklajujejo svoje delovanje v zvezi s tem v okviru Sveta skladno z določbami člena 128.

Člen 127

1. Skupnost prispeva k visoki stopnji zaposlenosti s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami in s podpiranjem, po potrebi tudi dopolnjevanjem, njihovega delovanja. Pri tem se spoštujejo pristojnosti držav članic.

2. Pri oblikovanju in izvajanju politik in dejavnosti Skupnosti se upošteva cilj doseganja visoke stopnje zaposlenosti.

Člen 128

1. Evropski svet vsako leto preuči stanje na področju zaposlovanja v Skupnosti in sprejme sklepe o tem na podlagi skupnega letnega poročila Sveta in Komisije.

2. Na podlagi sklepov Evropskega sveta Svet vsako leto na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom, Ekonomsko-socialnim odborom, Odborom regij in Odborom za zaposlovanje iz člena 130 s kvalificirano večino pripravi smernice, ki jih države članice

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

upoštevajo v svojih politikah zaposlovanja. Te smernice so skladne s širšimi smernicami, sprejetimi v skladu s členom 99(2).

3. Vsaka država članica pošlje Svetu in Komisiji letno poročilo o najpomembnejših ukrepih, sprejetih za izvajanje njene politike zaposlovanja glede na smernice za zaposlovanje iz odstavka 2.

4. Svet na podlagi poročil iz odstavka 3 in po prejemu stališč Odbora za zaposlovanje vsako leto preveri izvajanje politik zaposlovanja držav članic glede na smernice za zaposlovanje. Če Svet meni, da je glede na to preverjanje tako primerno, lahko na priporočilo Komisije s kvalificirano večino sprejme priporočila za države članice.

5. Na podlagi rezultatov tega preverjanja Svet in Komisija pripravita skupno letno poročilo za Evropski svet o stanju na področju zaposlovanja v Skupnosti in o izvajanju smernic za zaposlovanje.

Člen 129

Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij sprejme spodbujevalne ukrepe, ki so namenjeni spodbujanju sodelovanja med državami članicami in podpora njihovega delovanja na področju zaposlovanja s pobudami, katerih cilj je razvijanje izmenjave informacij in najboljše prakse, zagotavljanje primerjalnih analiz in izvedenskih mnenj, pa tudi pospeševanje inovativnih pristopov in vrednotenje izkušenj, zlasti z uporabo pilotnih projektov.

Ti ukrepi ne vključujejo usklajevanja zakonov in drugih predpisov držav članic.

Člen 130

Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom ustanovi Odbor za zaposlovanje s svetovalnim statusom za pospeševanje usklajevanja med državami članicami glede politik zaposlovanja in trga dela. Naloge odbora so:

- spremljati stanje na področju zaposlovanja in politik zaposlovanja v državah članicah in v Skupnosti;
- brez poseganja v člen 207 oblikovati mnenja na prošnjo Sveta ali Komisije ali na lastno pobudo, in prispevati k pripravi postopkov Sveta iz člena 128.

Odbor se pri izpolnjevanju svoje naloge posvetuje s socialnimi partnerji.

Vsaka država članica in Komisija imenujejo po dva člana odbora.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

NASLOV IX

SKUPNA TRGOVINSKA POLITIKA

Člen 131

Z medsebojno vzpostavitvijo carinske unije nameravajo države članice v skupnem interesu prispevati k usklajenemu razvoju svetovne trgovine, postopnemu odpravljanju omejitev v mednarodni trgovini in zmanjševanju carinskih ovir.

Skupna trgovinska politika upošteva ugoden učinek, ki ga ima lahko odprava carin med državami članicami na povečanje konkurenčnosti podjetij v teh državah.

Člen 132

1. Brez poseganja v obveznosti, prevzete v okviru drugih mednarodnih organizacij, države članice postopno uskladijo sisteme za odobritev pomoči za izvoz v tretje države v obsegu, ki zagotavlja, da se konkurenca med podjetji Skupnosti ne izkrivlja.

Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino izda direktive, ki so potrebne za ta namen.

2. Prejšnje določbe se ne uporabljajo za povračila carin ali dajatev z enakim učinkom niti za povračila posrednih davkov, vključno s prometnimi davki, trošarinami in drugimi posrednimi davki, dovoljenih pri izvozu blaga iz države članice v tretjo državo, kolikor takšno povračilo ne presega zneska dajatve, ki je bila neposredno ali posredno uvedena za izvožene izdelke.

Člen 133

1. Skupna trgovinska politika temelji na enotnih načelih, zlasti glede sprememb carinskih stopenj, sklenitve sporazumov o carinskih tarifah in trgovini, doseganja enotnosti pri ukrepih liberalizacije, izvozni politiki in ukrepih za zaščito trgovine, na primer glede dampinga ali subvencij.

2. Komisija predloži Svetu predloge za izvajanje skupne trgovinske politike.

3. Kadar so za sklenitev sporazumov z eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami potrebna pogajanja, Komisija predloži Svetu priporočila, ta pa pooblasti Komisijo za začetek potrebnih pogajanj. Svet in Komisija sta odgovorna za zagotavljanje tega, da so sporazumi, o katerih se pogajajo, združljivi z notranjimi politikami in pravili Skupnosti.

Komisija vodi ta pogajanja ob posvetovanju s posebnim odborom, ki ga Svet imenuje kot pomoč Komisiji pri izvajanju te naloge, in v okviru direktiv, ki jih lahko nanjo naslovi Svet. Komisija redno poroča posebnemu odboru o napredku pogajanj.

Pri tem se uporabljajo ustrezne določbe člena 300.

4. Svet pri izvajanju pristojnosti, ki so mu dodeljene s tem členom, odloča s kvalificirano večino.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

5. Odstavki 1 do 4 se uporabljajo tudi za pogajanja in sklepanje sporazumov na področjih trgovine s storitvami in gospodarskih vidikov intelektualne lastnine, kolikor niso ti sporazumi že zajeti v teh odstavkih in brez poseganja v odstavek 6.

Z odstopanjem od odstavka 4 odloča Svet soglasno pri pogajanjih in sklepanju sporazuma na enem od področij iz prvega pododstavka, če takšen sporazum vključuje določbe, glede katerih je za sprejetje notranjih pravil potrebno soglasje ali če se nanaša na področje, na katerem Skupnost še ni izvajala pristojnosti, ki so ji dodeljene s to pogodbo, s sprejetjem notranjih pravil.

Svet odloča soglasno o pogajanjih in sklepanju horizontalnega sporazuma, kolikor ta zadeva tudi prejšnji pododstavek ali drugi pododstavek odstavka 6.

Ta odstavek ne vpliva na pravico držav članic, da ohranjajo in sklepajo sporazume s tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami, kolikor so taki sporazumi v skladu s pravom Skupnosti in drugimi ustreznimi mednarodnimi sporazumi.

6. Svet ne sme skleniti sporazuma, če ta vsebuje določbe, ki bi lahko prekoračile notranje pristojnosti Skupnosti, zlasti če imajo za posledico usklajevanje zakonov ali drugih predpisov držav članic na področjih, kjer ta pogodba takšno usklajevanje izključuje.

V tej zvezi so z odstopanjem od prvega pododstavka odstavka 5 sporazumi, ki se nanašajo na trgovino s kulturnimi in avdiovizualnimi storitvami, izobraževalnimi storitvami ter socialnimi in zdravstvenimi storitvami, v deljeni pristojnosti Skupnosti in njenih držav članic. Zaradi tega je pri pogajanjih o takšnih sporazumih poleg odločitve Skupnosti, sprejete v skladu z ustreznimi določbami člena 300, potrebno medsebojno soglasje držav članic. Sporazume na podlagi takšnih pogajanj sklenejo skupaj Skupnost in države članice.

Pogajanja in sklepanje mednarodnih sporazumov na področju prevoza še naprej urejajo določbe naslova V in člena 300.

7. Brez poseganja v prvi pododstavek odstavka 6 lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno odloči, da se odstavki 1 do 4 uporabljajo tudi za mednarodna pogajanja in sporazume o intelektualni lastnini, kolikor niso ti že zajeti v odstavku 5.

Člen 134

Zato da preusmeritev trgovinskih tokov ne bi ovirala izvajanja ukrepov trgovinske politike, ki so jih v skladu s to pogodbo sprejele države članice, ali kadar razlike med takšnimi ukrepi povzročajo gospodarske težave v eni ali več državah članicah, Komisija priporoči metode potrebnega sodelovanja med državami članicami. Če to ne zadostuje, lahko Komisija državam članicam dovoli, da sprejmejo potrebne zaščitne ukrepe, za katere določi pogoje in podrobnosti.

V nujnih primerih države članice zahtevajo od Komisije dovoljenje, da smejo same sprejeti potrebne ukrepe, Komisija pa o tem odloča v najkrajšem možnem času; zadevne države članice nato o ukrepih uradno obvestijo druge države članice. Komisija lahko kadar koli odloči, naj zadevne države članice te ukrepe spremenijo ali odpravijo.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Pri izbiri omenjenih ukrepov se da prednost takšnim, ki povzročajo kar najmanj motenj v delovanju skupnega trga.

NASLOV X

CARINSKO SODELOVANJE

Člen 135

V okviru področja uporabe te pogodbe sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ukrepe za okrepitev carinskega sodelovanja med državami članicami ter med njimi in Komisijo. Ti ukrepi ne zadevajo uporabe nacionalnega kazenskega prava ali pravosodja v državah članicah.

NASLOV XI

SOCIALNA POLITIKA, IZOBRAŽEVANJE, POKLICNO USPOSABLJANJE IN MLADINA

POGLAVJE 1

Socialne določbe

Člen 136

Skupnost in države članice si ob upoštevanju temeljnih socialnih pravic, kakor so določene v Evropski socialni listini, podpisani v Torinu 18. oktobra 1961, in v Listini Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev iz leta 1989, prizadevajo za naslednje cilje: spodbujanje zaposlovanja, izboljšanje življenjskih razmer in delovnih pogojev, tako da se ob ohranjanju izboljšav omogoči njihova uskladitev, ustrezno socialno zaščito, dialog med socialnimi partnerji, razvoj človeških virov za trajno visoko zaposlenost in boj proti izključenosti.

V ta namen Skupnost in države članice izvajajo ukrepe, ki upoštevajo različnost prakse posameznih držav članic, zlasti na področju pogodbenih odnosov, ter potrebo po ohranitvi konkurenčnosti gospodarstva Skupnosti.

Države članice menijo, da takšen razvoj ne bo nastal le na podlagi delovanja skupnega trga, ki bo dajal prednost usklajevanju socialnih sistemov, marveč tudi na podlagi postopkov, predvidenih v tej pogodbi, in približevanja določb zakonov ali drugih predpisov.

Člen 137

1. Z namenom doseči cilje iz člena 136 Skupnost podpira in dopolnjuje dejavnosti držav članic na naslednjih področjih:

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- a) izboljšanje zlasti delovnega okolja za varovanje zdravja in varnosti delavcev;
- b) delovni pogoji;
- c) socialna varnost in socialna zaščita delavcev;
- d) varstvo delavcev v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi;
- e) obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi;
- f) zastopanje in kolektivna obramba interesov delavcev in delodajalcev, vključno s soodločanjem, ob upoštevanju odstavka 5;
- g) pogoji za zaposlitev državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo na ozemlju Skupnosti;
- h) vključevanje oseb, ki so izključene s trga dela, brez poseganja v člen 150;
- i) enakost moških in žensk glede priložnosti na trgu dela in obravnave pri delu;
- j) boj proti socialni izključenosti;
- k) posodobitev sistemov socialne zaščite, brez poseganja v točko c).

2. V ta namen lahko Svet:

- a) sprejme ukrepe, ki so namenjeni spodbujanju sodelovanja med državami članicami s pobudami, katerih cilj je izboljšanje znanja, razvijanje izmenjave informacij in najboljše prakse, pospeševanje inovativnih pristopov in vrednotenje izkušenj, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic;
- b) na področjih iz odstavka 1(a) do (i) sprejme v obliki direktiv minimalne zahteve za postopno izvajanje, pri čemer upošteva pogoje in tehnične predpise, ki veljajo v posameznih državah članicah. Te direktive se izogibajo uvajanju upravnih, finančnih in zakonskih omejitev, ki bi lahko zavirale ustanavljanje in razvoj malih in srednjih podjetij.

Svet odloča v skladu s postopkom iz člena 251 po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij, razen na področjih iz odstavka 1(c), (d), (f) in (g) tega člena, kjer Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in navedenima odboroma odloča soglasno. Svet lahko na predlog Komisije po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno odloči, da se postopek iz člena 251 uporablja za odstavek 1(d), (f) in (g) tega člena.

3. Država članica lahko socialnim partnerjem na njihovo skupno zahtevo poveri izvajanje direktiv, sprejetih v skladu z odstavkom 2.

V tem primeru zagotovi, da socialni partnerji najpozneje do datuma, ko je treba v skladu s členom 249 direktivo prenesti, z dogovorom uvedejo potrebne ukrepe, pri tem pa mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi bila ob vsakem času sposobna jamčiti za rezultate, ki jih nalaga ta direktiva.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

4. Določbe, sprejete v skladu s tem členom:

- ne vplivajo na pravico držav članic, da določijo temeljna načela svojih sistemov socialne varnosti, in ne smejo bistveno poslabšati finančne uravnoteženosti teh sistemov;
- ne preprečujejo državam članicam ohranjanja ali uvedbe strožjih zaščitnih ukrepov, ki so združljivi s to pogodbo.

5. Določbe tega člena se ne uporabljajo za plače, pravico združevanja, pravico do stavke ali pravico do izprtja.

Člen 138

1. Naloga Komisije je spodbujati posvetovanja med socialnimi partnerji na ravni Skupnosti in zato sprejme vse ustrezne ukrepe za olajšanje njihovega dialoga, pri čemer partnerjem zagotovi uravnoteženo podporo.

2. V ta namen se Komisija pred predložitvijo predlogov na področju socialne politike posvetuje s socialnimi partnerji o možni usmeritvi ukrepov Skupnosti.

3. Če po teh posvetovanjih Komisija oceni, da so ukrepi Skupnosti priporočljivi, se s socialnimi partnerji posvetuje o vsebini predvidenega predloga. Socialni partnerji predložijo Komisiji mnenje ali, kadar je to primerno, priporočilo.

4. Pri teh posvetovanjih lahko socialni partnerji obvestijo Komisijo, da želijo začeti postopek, predviden v členu 139. Postopek ne sme trajati več kakor devet mesecev, razen če se zadevni socialni partnerji in Komisija skupaj ne odločijo za podaljšanje.

Člen 139

1. Če socialni partnerji tako želijo, lahko dialog med njimi na ravni Skupnosti privede do pogodbenih razmerij, tudi sporazumov.

2. Sporazumi, sklenjeni na ravni Skupnosti, se izvajajo bodisi v skladu s postopki in prakso socialnih partnerjev in držav članic ali v zadevah iz člena 137 na skupno zahtevo podpisnic s sklepom Sveta, sprejetim na predlog Komisije.

Svet odloča s kvalificirano večino, razen kadar zadevni sporazum vsebuje eno ali več določb, ki se nanašajo na eno od področij, pri katerih je za sprejetje potrebno soglasje v skladu s členom 137(2). V tem primeru odloča soglasno.

Člen 140

Za doseganje ciljev iz člena 136 in brez poseganja v druge določbe te pogodbe Komisija spodbuja sodelovanje med državami članicami in olajšuje usklajevanje njihovih ukrepov na vseh področjih socialne politike iz tega poglavja, zlasti na naslednjih področjih:

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- zaposlovanje;
- delovno pravo in delovni pogoji;
- osnovno in nadaljnje poklicno usposabljanje;
- socialno varnost;
- preprečevanje nesreč pri delu in poklicnih boleznih;
- higiena dela;
- pravica združevanja ter kolektivna pogajanja med delodajalci in delavci.

V ta namen Komisija tesno sodeluje z državami članicami z izdelavo študij, dajanjem mnenj in s pripravo posvetovanj glede težav, ki se pojavljajo na nacionalni ravni, pa tudi glede tistih, ki zadevajo mednarodne organizacije.

Preden Komisija da mnenje iz tega člena, se posvetuje z Ekonomsko-socialnim odborom.

Člen 141

1. Vsaka država članica zagotovi uporabo načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske.

2. V tem členu "plačilo" pomeni običajno osnovno ali minimalno mezdo ali plačo ter kakršne koli druge prejemke v denarju ali v naravi, ki jih delavec prejme iz naslova zaposlitve neposredno ali posredno od svojega delodajalca.

Enako plačilo brez diskriminacije glede na spol pomeni:

- a) da se plačilo za enako delo po akordnih postavkah izračuna na podlagi enakih merskih enot;
- b) da je plačilo za delo po urnih postavkah enako za enako delovno mesto.

3. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom sprejme ukrepe za zagotovitev uporabe načela enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk glede zaposlovanja in poklica, vključno z načelom enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti.

4. Da bi zagotovili dejansko polno enakost med moškimi in ženskami v delovnem življenju, načelo enakega obravnavanja državam članicam ne preprečuje ohranitve ali sprejetja ukrepov o specifičnih ugodnostih, s katerimi se nezadostno zastopanemu spolu olajša opravljanje poklicne dejavnosti ali prepreči ali izravna neugoden položaj v poklicni karieri.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 142

Države članice si prizadevajo ohraniti obstoječo enakovrednost sistemov plačanih dopustov.

Člen 143

Komisija vsako leto sestavi poročilo o napredku pri doseganju ciljev iz člena 136, skupaj z demografskim stanjem v Skupnosti. Poročilo pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu in Ekonomsko-socialnemu odboru.

Evropski parlament lahko pozove Komisijo, naj pripravi poročila o posebnih problemih, ki zadevajo socialne razmere.

Člen 144

Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom ustanovi Odbor za socialno zaščito, ki ima svetovalni status, za pospeševanje sodelovanja med državami članicami in s Komisijo na področju politik socialne zaščite. Naloge odbora so:

- spremljati socialne razmere in razvoj politik socialne zaščite v državah članicah in v Skupnosti;
- pospeševati izmenjavo informacij, izkušenj in dobrih praks med državami članicami in s Komisijo;
- brez poseganja v člen 207 pripravljati poročila, oblikovati mnenja ali opravljati druga dela na področjih iz njegove pristojnosti, na zahtevo Sveta ali Komisije ali na lastno pobudo.

Odbor pri izpolnjevanju svojih nalog vzpostavi ustrezne stike s socialnimi partnerji.

Vsaka država članica in Komisija imenujejo po dva člana odbora.

Člen 145

Komisija v svojem letnem poročilu za Evropski parlament nameni posebno poglavje razvoju socialnih razmer v Skupnosti.

Evropski parlament lahko pozove Komisijo, naj pripravi poročila o posebnih problemih, ki se nanašajo na socialne razmere.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

POGLAVJE 2

Evropski socialni sklad

Člen 146

Da bi izboljšali zaposlitvene priložnosti delavcev na notranjem trgu in tako prispevali k dvigu življenjske ravni, se v skladu s spodaj navedenimi določbami ustanovi Evropski socialni sklad; njegov cilj je omogočiti lažje zaposlovanje delavcev ter povečati njihovo geografsko in poklicno mobilnost v Skupnosti, pa tudi olajšati njihovo prilagajanje spremembam v industriji in proizvodnih sistemih, zlasti s poklicnim usposabljanjem in preusposabljanjem.

Člen 147

Sklad upravlja Komisija.

Pri tej nalogi Komisiji pomaga odbor, ki mu predseduje član Komisije, sestavljen pa je iz predstavnikov vlad, sindikatov in organizacij delodajalcev.

Člen 148

Svet sprejme v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij izvedbene sklepe, ki se nanašajo na Evropski socialni sklad.

POGLAVJE 3

Izobraževanje, poklicno usposabljanje in mladina

Člen 149

1. Skupnost prispeva k razvoju kakovostnega izobraževanja s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami ter po potrebi s podpiranjem in dopolnjevanjem njihovih dejavnosti, pri čemer v celoti upošteva odgovornost držav članic za vsebino poučevanja in organizacijo izobraževalnih sistemov, pa tudi njihovo kulturno in jezikovno raznolikost.

2. Cilji dejavnosti Skupnosti so:

- razvijanje evropske razsežnosti v izobraževanju, zlasti s poučevanjem in razširjanjem jezikov držav članic;
- spodbujanje mobilnosti študentov in profesorjev, med drugim s spodbujanjem akademskega priznavanja diplom in študijskih obdobj;
- pospeševanje sodelovanja med izobraževalnimi zavodi;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- razvijanje izmenjave informacij in izkušenj glede vprašanj, ki so skupna izobraževalnim sistemom držav članic;
  - spodbujanje razvoja izmenjave mladih ter izmenjave pedagoških in drugih strokovnih delavcev;
  - spodbujanje razvoja izobraževanja na daljavo.
3. Skupnost in države članice podpirajo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na področju izobraževanja, zlasti s Svetom Evrope.
4. Da bi Svet prispeval k uresničevanju ciljev iz tega člena, sprejme:
- spodbujevalne ukrepe v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic;
  - priporočila, o katerih odloča s kvalificirano večino na predlog Komisije.

Člen 150

1. Skupnost izvaja politiko poklicnega usposabljanja, ki podpira in dopolnjuje dejavnost držav članic, pri čemer v celoti upošteva njihovo odgovornost za vsebino in organizacijo poklicnega usposabljanja.
2. Cilji dejavnosti Skupnosti so:
- olajševanje prilagajanja spremembam v industriji, zlasti s poklicnim usposabljanjem in preusposabljanjem,
  - izboljševanje začetnega in nadaljevalnega poklicnega usposabljanja zaradi lažje vključitve in ponovne vključitve v trg dela,
  - olajševanje dostopa do poklicnega usposabljanja ter spodbujanje mobilnosti izobraževalcev in udeležencev usposabljanja, zlasti mladih,
  - spodbujanje sodelovanja v zvezi z usposabljanjem med izobraževalnimi zavodi ali zavodi za usposabljanje in podjetji,
  - razvijanje izmenjave informacij in izkušenj glede vprašanj, ki so skupna sistemom usposabljanja držav članic.
3. Skupnost in države članice podpirajo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na področju poklicnega usposabljanja.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

4. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij sprejme ukrepe, ki prispevajo k uresničevanju ciljev iz tega člena, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic.

NASLOV XII

KULTURA

Člen 151

1. Skupnost prispeva k razcvetu kultur držav članic, pri čemer upošteva njihovo nacionalno in regionalno raznolikost ter hkrati postavlja v ospredje skupno kulturno dediščino.

2. Dejavnost Skupnosti je namenjena spodbujanju sodelovanja med državami članicami in, če je to potrebno, podpiranju in dopolnjevanju njihove dejavnosti na naslednjih področjih:

- izboljševanje poznavanja in razširjanja kulture in zgodovine evropskih narodov;
- ohranjanje in varstvo kulturne dediščine evropskega pomena;
- nekomercialna kulturna izmenjava;
- umetniško in književno ustvarjanje, tudi na avdio-vizualnem področju.

3. Skupnost in države članice podpirajo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na kulturnem področju, zlasti s Svetom Evrope.

4. Skupnost pri svoji dejavnosti na podlagi drugih določb te pogodbe upošteva kulturne vidike, zlasti zaradi spoštovanja in spodbujanja raznolikosti svojih kultur.

5. Da bi Svet prispeval k uresničevanju ciljev iz tega člena, sprejme:

- spodbujevalne ukrepe v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Odborom regij, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in predpisov držav članic. V postopkih iz člena 251 odloča Svet soglasno;
- priporočila, o katerih odloča soglasno na predlog Komisije.

NASLOV XIII

JAVNO ZDRAVJE

Člen 152

1. Pri opredeljevanju in izvajanju vseh politik in dejavnosti Skupnosti se zagotavlja visoka raven varovanja zdravja ljudi.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Dejavnost Skupnosti, ki dopolnjuje nacionalne politike, je usmerjena k izboljševanju javnega zdravja, preprečevanju človekovih obolenj in bolezni ter odpravljanju vzrokov, ki ogrožajo zdravje ljudi. Ta dejavnost zajema obvladovanje močno razširjenih težkih bolezni s spodbujanjem raziskovanja njihovih vzrokov, prenosa in preprečevanja, pa tudi obveščanja o zdravju in zdravstvene vzgoje.

Skupnost dopolnjuje ukrepe držav članic za zmanjševanje škode za zdravje zaradi uživanja drog, vključno z obveščanjem in preprečevanjem.

2. Skupnost spodbuja sodelovanje med državami članicami na področjih iz tega člena in, če je potrebno, podpira njihove ukrepe.

Države članice v povezavi s Komisijo medsebojno usklajujejo svoje politike in programe na področjih iz odstavka 1. Komisija lahko v tesni povezavi z državami članicami daje koristne pobude za pospeševanje takšnega usklajevanja.

3. Skupnost in države članice pospešujejo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na področju javnega zdravja.

4. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij prispeva k doseganju ciljev iz tega člena s sprejetjem:

- a) ukrepov, ki določajo visoke standarde kakovosti in varnosti organov in snovi človeškega izvora, krvi in krvnih derivatov; ti ukrepi državam članicam ne preprečujejo ohranjanja ali uvedbe strožjih zaščitnih ukrepov;
- b) ukrepov, z odstopanjem od člena 37, na veterinarskem in fitosanitarnem področju, katerih neposredni cilj je varovanje javnega zdravja;
- c) spodbujevalnih ukrepov za varovanje in izboljšanje zdravja ljudi, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic.

Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino sprejme tudi priporočila za namene iz tega člena.

5. Pri dejavnosti Skupnosti na področju javnega zdravja je v celoti upoštevana odgovornost držav članic za organizacijo in zagotavljanje zdravstvenih storitev in zdravstvenega varstva. Zlasti ukrepi iz odstavka 4(a) ne vplivajo na nacionalne določbe o darovanju organov in krvi ali njihovi uporabi za namene zdravljenja.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

NASLOV XIV

VARSTVO POTROŠNIKOV

Člen 153

1. Zato da bi podprli interese potrošnikov in zagotovili visoko raven varstva potrošnikov, Skupnost prispeva k varovanju zdravja, varnosti in ekonomskih interesov potrošnikov, pa tudi k spodbujanju njihove pravice do obveščенosti, izobraževanja in samoorganiziranja za zaščito njihovih interesov.

2. Pri opredeljevanju in izvajanju drugih politik in dejavnosti Skupnosti se upoštevajo zahteve varstva potrošnikov.

3. Skupnost prispeva k doseganju ciljev iz odstavka 1 z:

- a) ukrepi, sprejetimi v skladu s členom 95 v okviru uresničevanja notranjega trga;
- b) ukrepi za podporo, dopolnitev in nadzor politike držav članic.

4. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom sprejme ukrepe iz odstavka 3(b).

5. Ukrepi, sprejeti v skladu z odstavkom 4, državam članicam ne preprečujejo ohranjanja ali uvedbe strožjih zaščitnih ukrepov. Takšni ukrepi morajo biti združljivi s to pogodbo. O njih se uradno obvesti Komisija.

NASLOV XV

VSEEVROPSKA OMREŽJA

Člen 154

1. Da bi Skupnost pripomogla k doseganju ciljev iz členov 14 in 158 in da bi državljanom Unije, gospodarskim subjektom ter regionalnim in lokalnim skupnostim omogočila v celoti izkoristiti ugodnosti vzpostavitve območja brez notranjih meja, prispeva k vzpostavitvi in razvoju vseevropskih omrežij na področju prometne, telekomunikacijske in energetske infrastrukture.

2. V okviru sistema odprtih in konkurenčnih trgov so ukrepi Skupnosti namenjeni pospeševanju medsebojnega povezovanja in medobratovalnosti nacionalnih omrežij, pa tudi dostopa do teh omrežij. Pri tem je zlasti upoštevana potreba po povezavi otoških, neobalnih in obrobnihih regij z osrednjimi regijami Skupnosti.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 155

1. Da bi dosegli cilje iz člena 154, Skupnost:

- pripravi vrsto smernic, ki zajemajo cilje, prednostne naloge in splošno zasnovo ukrepov, predvidenih na področju vseevropskih omrežij; v teh smernicah se opredelijo projekti skupnega interesa;
- izvaja ukrepe, za katere se izkaže, da so potrebni za zagotovitev medobratovalnosti omrežij, zlasti na področju usklajevanja tehničnih standardov;
- lahko podpira projekte skupnega interesa, ki jih podpirajo države članice in ki so opredeljeni v okviru smernic iz prve alineje, zlasti s študijami izvedljivosti, kreditnimi garancijami ali subvencioniranjem obrestnih mer; Skupnost lahko prek Kohezijskega sklada, ustanovljenega v skladu s členom 161, pomaga financirati tudi posebne projekte v državah članicah na področju prometne infrastrukture.

Skupnost pri svojih dejavnostih upošteva potencialno ekonomsko upravičenost projektov.

2. Države članice v povezavi s Komisijo med seboj usklajujejo svoje nacionalne politike, ki lahko pomembno vplivajo na doseganje ciljev iz člena 154. Komisija lahko v tesnem sodelovanju z državami članicami daje koristne pobude za pospeševanje takšnega usklajevanja.

3. Skupnost se lahko odloči za sodelovanje s tretjimi državami, da bi podprla projekte skupnega interesa in zagotovila medobratovalnost omrežij.

Člen 156

Svet sprejme smernice in druge ukrepe, navedene v členu 155(1), v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij.

Smernice in projekte skupnega interesa, ki se nanašajo na ozemlje ene od držav članic, mora odobriti ta država članica.

NASLOV XVI

INDUSTRIJA

Člen 157

1. Skupnost in države članice skrbijo za zagotovitev pogojev, ki so potrebni za konkurenčnost industrije Skupnosti.

Zato je njihovo ukrepanje v skladu s sistemom odprtih in konkurenčnih trgov namenjeno:

- pospeševanju prilagajanja industrije strukturnim spremembam;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- spodbujanju okolja, ki je naklonjeno pobudam in razvoju podjetij v celotni Skupnosti, zlasti malih in srednjih podjetij;
- spodbujanju okolja, ki je naklonjeno sodelovanju med podjetji;
- podpiranju boljšega izkoriščanja industrijskega potenciala politike inovacij, raziskav in tehnološkega razvoja.

2. Države članice se med seboj posvetujejo v povezavi s Komisijo in po potrebi uskladijo svoje ukrepanje. Komisija lahko da kakršno koli koristno pobudo za pospeševanje takšnega usklajevanja.

3. Skupnost prispeva k doseganju ciljev iz odstavka 1 s politikami in dejavnostmi, ki jih uresničuje v skladu z drugimi določbami te pogodbe. Svet se lahko v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom odloči o posebnih ukrepih v podporo ukrepanju držav članic za doseganje ciljev iz odstavka 1.

Ta naslov ne daje podlage za uvedbo kakršnih koli ukrepov Skupnosti, ki bi lahko povzročili izkrivljanje konkurence ali vsebovali davčne določbe ali določbe, ki se nanašajo na pravice in interese zaposlenih.

NASLOV XVII

EKONOMSKA IN SOCIALNA KOHEZIJA

Člen 158

Da bi Skupnost pospešila svoj vsesplošni skladni razvoj, razvija in izvaja tiste svoje dejavnosti, ki vodijo h krepitvi njene ekonomske in socialne kohezije.

Skupnost si še posebno prizadeva zmanjšati neskladje med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalost regij ali otokov z najbolj omejenimi možnostmi, tudi podeželja.

Člen 159

Države članice vodijo in usklajujejo svojo gospodarsko politiko tako, da dosegajo tudi cilje, navedene v členu 158. Pri oblikovanju in izvajanju politik in dejavnosti Skupnosti ter vzpostavljanju notranjega trga upoštevajo cilje iz člena 158, s čimer prispevajo k njihovemu uresničevanju. Skupnost podpira uresničevanje teh ciljev tudi z delovanjem v okviru strukturnih skladov (Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad, Usmerjevalni oddelek; Evropski socialni sklad; Evropski sklad za regionalni razvoj), Evropske investicijske banke in drugih obstoječih finančnih instrumentov.

Komisija vsaka tri leta predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij poročilo o napredku, doseženem pri uresničevanju ekonomske in socialne kohezije, in o tem, kako so k temu pripomogla v tem členu predvidena sredstva. Po potrebi se temu poročilu priložijo ustrezni predlogi.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Če se izkaže, da so potrebne posebne dejavnosti zunaj skladov, in ne da bi posegali v ukrepe, sprejete v okviru drugih politik Skupnosti, lahko Svet o teh dejavnostih odloča v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij.

Člen 160

Evropski sklad za regionalni razvoj je namenjen pomoči pri odpravljanju največjih razvojnih neravnovesij v regijah Skupnosti, tako da sodeluje pri razvoju in strukturnem prilagajanju razvojno zaostalih regij in pri preobrazbi nazadujočih industrijskih regij.

Člen 161

Brez poseganja v člen 162 Svet na predlog Komisije in po pridobitvi privolitve Evropskega parlamenta ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij soglasno opredeli naloge, prednostne cilje in organizacijo strukturnih skladov, kar lahko vključuje tudi združevanje skladov. Svet po enakem postopku opredeli tudi splošna pravila, ki se uporabljajo za sklade, in določbe, potrebne za zagotavljanje uspešnosti ter usklajevanje skladov med seboj in z drugimi obstoječimi finančnimi instrumenti.

Kohezijski sklad, ki ga je Svet ustanovil po enakem postopku, zagotavlja finančne prispevke za projekte na področju okolja in vseevropskih omrežij v okviru prometne infrastrukture.

Od 1. januarja 2007 odloča Svet na predlog Komisije po pridobitvi privolitve Evropskega parlamenta ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij s kvalificirano večino, če sta bila do tega datuma sprejeta večletni finančni načrt, ki se uporablja od 1. januarja 2007, in pripadajoči medinstitucionalni sporazum. V nasprotnem primeru se postopek, ki ga določa ta odstavek, uporablja od datuma njunega sprejetja.

Člen 162

Izvedbene sklepe, ki se nanašajo na Evropski sklad za regionalni razvoj, sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij.

Za Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad, Usmerjevalni oddelek in za Evropski socialni sklad se še naprej uporablja člen 37 oziroma 148.

NASLOV XVIII

RAZISKAVE IN TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Člen 163

1. Cilj Skupnosti je okrepiti znanstvene in tehnološke temelje industrije Skupnosti ter jo spodbujati, da postane bolj konkurenčna na mednarodni ravni, pri čemer pospešuje vse raziskovalne dejavnosti, ki se zdijo potrebne zaradi drugih poglavij te pogodbe.

2. Zato Skupnost na vsem svojem območju spodbuja podjetja, tudi mala in srednja, raziskovalne centre in univerze pri njihovih visokokakovostnih raziskovalnih in tehnološkoražvojnih

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

dejavnostih; podpira njihovo prizadevanje za medsebojno sodelovanje, pri čemer je njen glavni cilj omogočiti podjetjem, da v celoti izkoristijo možnosti notranjega trga, zlasti z odpiranjem nacionalnih trgov javnih naročil, z opredelitvijo skupnih standardov ter odpravljanjem pravnih in davčnih ovir za tako sodelovanje.

3. Vse dejavnosti Skupnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja iz te pogodbe, tudi demonstracijski projekti, se določajo in izvajajo v skladu z določbami tega naslova.

Člen 164

Pri uresničevanju teh ciljev Skupnost v dopolnilo dejavnostim, ki potekajo v državah članicah, izvaja naslednje dejavnosti:

- a) izvajanje raziskovalnih, tehnološkorazvojnih in demonstracijskih programov s spodbujanjem sodelovanja s in med podjetji, raziskovalnimi centri in univerzami;
- b) spodbujanje sodelovanja s tretjimi državami in z mednarodnimi organizacijami na raziskovalnem, tehnološkorazvojnem in demonstracijskem področju Skupnosti;
- c) razširjanje in optimalizacija rezultatov raziskovalnih, tehnološkorazvojnih in demonstracijskih dejavnosti Skupnosti;
- d) spodbujanje usposabljanja in mobilnosti raziskovalcev v Skupnosti.

Člen 165

1. Skupnost in države članice usklajujejo svoje raziskovalne in tehnološkorazvojne dejavnosti, da bi zagotovile skladnost med nacionalnimi politikami in politiko Skupnosti.

2. Komisija lahko v tesnem sodelovanju z državami članicami daje koristne pobude za pospeševanje usklajevanja iz odstavka 1.

Člen 166

1. Večletni okvirni program, v katerem so opredeljene vse dejavnosti Skupnosti, sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom.

V okvirnem programu se:

- opredelijo znanstveni in tehnološki cilji, ki naj bi jih dosegli z dejavnostmi iz člena 164, in določijo ustrezne prednostne naloge;
- navede splošna zasnova teh dejavnosti;
- določijo najvišji skupni znesek in podrobna pravila finančne udeležbe Skupnosti pri okvirnem programu ter ustrezni deleži za vsako od predvidenih dejavnosti.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

2. Okvirni program se prilagodi ali dopolni glede na spremenjene okoliščine.

3. Okvirni program se izvaja s posebnimi programi, pripravljenimi znotraj posamezne dejavnosti. V vsakem posebnem programu so opredeljena podrobna pravila njegovega izvajanja, določeno je njegovo trajanje in predvidena potrebna sredstva. Vsota vseh potrebnih sredstev, določenih v posebnih programih, ne sme preseči najvišjega skupnega zneska, ki je določen za okvirni program in vsako dejavnost.

4. Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom s kvalificirano večino sprejme posebne programe.

Člen 167

Za izvajanje večletnega okvirnega programa Svet določi:

- pravila glede sodelovanja podjetij, raziskovalnih centrov in univerz;
- pravila glede razširjanja rezultatov raziskav.

Člen 168

Pri izvajanju večletnega okvirnega programa se lahko sprejmejo dopolnilni programi, pri katerih sodelujejo samo nekatere države članice, ki te programe ob morebitni udeležbi Skupnosti tudi financirajo.

Svet sprejme pravila, ki veljajo za dopolnilne programe, zlasti glede razširjanja znanja in dostopa drugih držav članic.

Člen 169

Pri izvajanju večletnega okvirnega programa lahko Skupnost v dogovoru z zadevnimi državami članicami predvidi sodelovanje pri raziskovalnih in razvojnih programih več držav članic, tudi sodelovanje v strukturah, vzpostavljenih za izvajanje teh programov.

Člen 170

Pri izvajanju večletnega okvirnega programa lahko Skupnost predvidi sodelovanje s tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami na raziskovalnem, tehnološko-razvojnem in demonstracijskem področju Skupnosti.

Podrobna ureditev takega sodelovanja je lahko predmet sporazumov med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi osebami, o teh sporazumih pa se pogajajo in jih sklepajo v skladu s členom 300.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 171

Skupnost lahko ustanovi skupna podjetja ali kakršno koli drugo strukturo, potrebno za učinkovito izvajanje raziskovalnih, tehnološko-razvojnih in demonstracijskih programov Skupnosti.

Člen 172

Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom s kvalificirano večino sprejme določbe iz člena 171.

Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom sprejme določbe iz členov 167, 168 in 169. Za sprejetje dopolnilnih programov je potrebno soglasje zadevnih držav članic.

Člen 173

Komisija na začetku vsakega leta pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo. Poročilo zajema informacije o raziskovalnih in tehnološko-razvojnih dejavnostih ter o razširjanju njihovih rezultatov v predhodnem letu, pa tudi delovni program za tekoče leto.

NASLOV XIX

OKOLJE

Člen 174

1. Okoljska politika Skupnosti prispeva k uresničevanju naslednjih ciljev:

- ohranjanju, varstvu in izboljšanju kakovosti okolja;
- varovanju človekovega zdravja;
- skrbni in preudarni rabi naravnih virov;
- spodbujanju ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov.

2. Cilj okoljske politike Skupnosti je doseči visoko raven varstva, pri čemer se upošteva raznolikost razmer v posameznih regijah Skupnosti. Politika temelji na previdnostnem načelu in na načelih, da je treba delovati preventivno, da je treba okoljsko škodo prednostno odpravljati pri viru in da mora plačati povzročitelj obremenitve.

V tej zvezi usklajevalni ukrepi, ki ustrezajo zahtevam varstva okolja, vključujejo, kadar je to primerno, zaščitno klavzulo, ki državam članicam dovoljuje, da iz negospodarskih okoljskih razlogov sprejmejočasne ukrepe, za katere velja nadzorni postopek Skupnosti.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

3. Pri oblikovanju svoje okoljske politike Skupnost upošteva:

- razpoložljive znanstvene in tehnične podatke;
- okoljske razmere v različnih regijah Skupnosti;
- možne koristi in stroške ukrepanja ali neukrepanja;
- gospodarski in socialni razvoj Skupnosti kot celote in uravnotežen razvoj njenih regij.

4. V okviru svojih pristojnosti Skupnost in države članice sodelujejo s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami. Podrobnosti sodelovanja Skupnosti so lahko predmet sporazumov med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi osebami, o teh sporazumih pa se pogajajo in jih sklepajo v skladu s členom 300.

Prejšnji pododstavek ne posega v pristojnost držav članic glede pogajanj v mednarodnih organih in glede sklepanja mednarodnih sporazumov.

Člen 175

1. Svet se v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij odloči, katere ukrepe naj Skupnost sprejme za doseganje ciljev iz člena 174.

2. Z odstopanjem od postopka odločanja iz odstavka 1 in brez poseganja v člen 95 Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom, Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij soglasno sprejme:

- a) določbe, ki so zlasti davčne narave;
- b) ukrepe, ki vplivajo na:
  - prostorsko načrtovanje;
  - upravljanje s količinami vodnih virov ali ki vplivajo, neposredno ali posredno, na razpoložljivost teh virov;
  - rabo zemljišč, razen ravnanja z odpadki;
- c) ukrepe, ki pomembno vplivajo na izbiro držav članic med različnimi viri energije in na splošno strukturo njihove oskrbe z energijo.

Svet lahko pod pogoji, navedenimi v prvem pododstavku, določi tista vprašanja iz tega odstavka, o katerih se odloča s kvalificirano večino.

3. Na drugih področjih Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij sprejme splošne delovne programe, ki določajo prednostne cilje.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Svet v skladu s pogoji iz odstavka 1 oziroma odstavka 2 sprejme ukrepe, ki so potrebni za izvajanje teh programov.

4. Države članice financirajo in izvajajo okoljsko politiko, ne da bi pri tem posegale v nekatere ukrepe skupnostne narave.

5. Brez poseganja v načelo, da plača povzročitelj obremenitve, in če je ukrep, ki je bil sprejet na podlagi določb iz odstavka 1, povezan z nesorazmerno visokimi stroški za organe oblasti države članice, Svet v pravni akt, s katerim sprejme ta ukrep, vključi ustrezne določbe v obliki:

- začasnih odstopanj in/ali
- finančne podpore iz Kohezijskega sklada, ustanovljenega v skladu s členom 161.

Člen 176

Varstveni ukrepi, sprejeti v skladu s členom 175, nobeni od držav članic ne preprečujejo ohranjanja ali uvedbe strožjih varstvenih ukrepov. Takšni ukrepi morajo biti združljivi s to pogodbo. O njih se uradno obvesti Komisija.

NASLOV XX

RAZVOJNO SODELOVANJE

Člen 177

1. Politika Skupnosti na področju razvojnega sodelovanja, ki dopolnjuje politike držav članic, podpira:

- trajnostni gospodarski in socialni razvoj držav v razvoju, zlasti tistih, ki so v najbolj neugodnem položaju;
- skladno in postopno vključevanje držav v razvoju v svetovno gospodarstvo;
- boj proti revščini v državah v razvoju.

2. Politika Skupnosti na tem področju prispeva k doseganju splošnega cilja razvijati in krepiti demokracijo in pravno državo ter spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine.

3. Skupnost in države članice izpolnjujejo svoje obveznosti in upoštevajo cilje, ki so se jim zavezale v okviru OZN in drugih pristojnih mednarodnih organizacij.

Člen 178

Skupnost pri izvajanju politik, ki bi utegnile vplivati na države v razvoju, upošteva cilje iz člena 177.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 179

1. Brez poseganja v druge določbe te pogodbe sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ukrepe, ki so potrebni za uresničevanje ciljev iz člena 177. Takšni ukrepi so lahko v obliki večletnih programov.
2. Evropska investicijska banka prispeva k izvajanju ukrepov iz odstavka 1 v skladu s pogoji iz svojega statuta.
3. Določbe tega člena ne vplivajo na sodelovanje z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami v okviru Konvencije AKP-ES.

Člen 180

1. Skupnost in države članice usklajujejo svoje politike razvojnega sodelovanja in se med seboj posvetujejo o programih pomoči, tudi v mednarodnih organizacijah in na mednarodnih konferencah. Sprejemajo lahko skupne ukrepe. Države članice po potrebi prispevajo k izvajanju programov pomoči Skupnosti.
2. Komisija lahko daje koristne pobude za pospeševanje usklajevanja iz odstavka 1.

Člen 181

V okviru svojih pristojnosti Skupnost in države članice sodelujejo s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami. Podrobnosti sodelovanja Skupnosti so lahko predmet sporazumov med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi osebami, o teh sporazumih pa se pogajajo in jih sklepajo v skladu s členom 300.

Prejšnji odstavek ne posega v pristojnost držav članic glede pogajanj v mednarodnih organih in glede sklepanja mednarodnih sporazumov.

NASLOV XXI

GOSPODARSKO, FINANČNO IN TEHNIČNO SODELOVANJE S TRETJIMI DRŽAVAMI

Člen 181a

1. Brez poseganja v druge določbe te pogodbe, zlasti tiste iz naslova XX, Skupnost v okviru svojih pristojnosti izvaja ukrepe, ki se nanašajo na gospodarsko, finančno in tehnično sodelovanje s tretjimi državami. Takšni ukrepi dopolnjujejo ukrepe, ki jih izvajajo države članice in so skladni z razvojno politiko Skupnosti.

Politika Skupnosti na tem področju prispeva k doseganju splošnega cilja razvijati in krepiti demokracijo in pravno državo ter cilja spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

2. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino sprejme ukrepe, potrebne za izvajanje odstavka 1. Svet odloča soglasno glede pridružitvenih sporazumov iz člena 310 in sporazumov, ki bodo sklenjeni z državami kandidatkami za pristop k Uniji.

3. Skupnost in države članice v okviru svojih pristojnosti sodelujejo s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami. Podrobnosti sodelovanja Skupnosti so lahko predmet sporazumov med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi osebami, o teh sporazumih pa se pogajajo in jih sklepajo v skladu s členom 300.

Prvi pododstavek ne posega v pristojnost držav članic glede pogajanj v mednarodnih organih in glede sklepanja mednarodnih sporazumov.

ČETRTI DEL

Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj

Člen 182

Države članice soglašajo, da Skupnosti pridružijo neevropske države in ozemlja, ki imajo posebne odnose z Dansko, Francijo, Nizozemsko in Združenim kraljestvom. Te države in ozemlja (v nadaljnjem besedilu "države in ozemlja") so navedene v Prilogi II k tej pogodbi.

Namen pridruževanja je spodbujati gospodarski in socialni razvoj držav in ozemelj ter vzpostavljati tesne ekonomske odnose med njimi in Skupnostjo kot celoto.

V skladu z načeli, navedenimi v preambuli te pogodbe, je glavni namen pridruževanja podpirati interese in blaginjo prebivalcev držav in ozemelj, da bi jim omogočili gospodarsko, socialno in kulturno razvitost, za katero si prizadevajo.

Člen 183

Cilji pridruževanja so naslednji:

- (1) Države članice obravnavajo trgovino z državami in ozemlji enako kakor medsebojno trgovino v skladu s to pogodbo.
- (2) Vsaka država ali ozemlje obravnava trgovino z državami članicami ter z drugimi državami in ozemlji enako kakor trgovino s tisto evropsko državo, s katero ima posebne odnose.
- (3) Države članice so udeležene pri naložbah, potrebnih za postopen razvoj teh držav in ozemelj.
- (4) Pri naložbah, ki jih financira Skupnost, lahko v razpisih in dobavah pod enakimi pogoji sodelujejo vse fizične in pravne osebe, ki so državljani države članice ali ene od držav in ozemelj.
- (5) V odnosih med državami članicami ter državami in ozemlji se pravica državljanov in družb ali podjetij do ustanavljanja ureja v skladu z določbami in postopki iz poglavja o pravici do

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

ustanavljanja in na podlagi nediskriminacije, pri čemer se upoštevajo vse posebne določbe, sprejete v skladu s členom 187.

Člen 184

1. Pri uvozu blaga s poreklom iz držav in z ozemelj v države članice se carine prepovejo skladno s prepovedjo carin med državami članicami v skladu z določbami te pogodbe.

2. Carine pri uvozu blaga v države ali na ozemlja iz držav članic ali drugih držav ali ozemelj se prepovejo v skladu z določbami člena 25.

3. Vendar pa lahko države in ozemlja uvedejo carine, ki so potrebne za njihov razvoj in industrializacijo ali financiranje njihovega proračuna.

Carine iz prejšnjega pododstavka ne smejo prekoračiti ravni carin, ki veljajo za uvoz izdelkov iz tiste države članice, s katero ima posamezna država ali ozemlje posebne odnose.

4. Odstavek 2 se ne uporablja za države in ozemlja, ki zaradi posebnih mednarodnih obveznosti že uporabljajo nediskriminacijsko carinsko tarifo.

5. Uvedba ali sprememba carin za blago, uvoženo v države in na ozemlja, ne sme ne pravno ne dejansko povzročati neposredne ali posredne diskriminacije med uvozom iz posameznih držav članic.

Člen 185

Če obstaja možnost, da bi ob uporabi določb člena 184(1) raven carin za blago, uvoženo iz tretje države v državo ali na ozemlje, povzročila preusmeritev trgovinskih tokov na škodo katere koli države članice, lahko ta od Komisije zahteva, da drugim državam članicam predlaga ukrepe, potrebne za izboljšanje stanja.

Člen 186

Ob upoštevanju določb o javnem zdravju, javni varnosti ali javnem redu je prosto gibanje delavcev iz držav in z ozemelj v državah članicah ter delavcev iz držav članic v državah in na ozemljih urejeno s sporazumi, ki se sklenejo naknadno ob soglasni odobritvi držav članic.

Člen 187

Svet na podlagi izkušenj, pridobljenih v okviru pridruževanja držav in ozemelj k Skupnosti in na podlagi načel iz te pogodbe, soglasno predpiše določbe glede podrobnih pravil in postopka pridruževanja držav in ozemelj k Skupnosti.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 188

Določbe členov 182 do 187 se uporabljajo za Grenlandijo ob upoštevanju specifičnih določb iz Protokola o posebni ureditvi za Grenlandijo, ki je priloga k tej pogodbi.

PETI DEL

Institucije skupnosti

NASLOV I

DOLOČBE O INSTITUCIJAH

POGLAVJE 1

Institucije

ODDELEK 1

Evropski parlament

Člen 189

Evropski parlament, ki ga sestavljajo predstavniki narodov držav, združenih v Skupnosti, izvaja pristojnosti, ki so mu dodeljene s to pogodbo.

Število članov Evropskega parlamenta ne sme preseči 732.

Člen 190

1. Predstavniki narodov držav, združenih v Skupnosti, so izvoljeni v Evropski parlament na splošnih neposrednih volitvah.

2. Število predstavnikov, ki se izvolijo v posamezni državi članici, je naslednje:

Belgija	24
Češka	24
Danska	14
Nemčija	99
Estonija	6
Grčija	24
Španija	54
Francija	78
Irska	13
Italija	78
Ciper	6

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Latvija	9
Litva	13
Luksemburg	6
Madžarska	24
Malta	5
Nizozemska	27
Avstrija	18
Poljska	54
Portugalska	24
Slovenija	7
Slovaška	14
Finska	14
Švedska	19
Združeno kraljestvo	78

Če se ta odstavek spremeni, mora število predstavnikov, izvoljenih v vsaki od držav članic, zagotoviti ustrezno zastopnost narodov držav, združenih v Skupnosti.

3. Predstavniki so izvoljeni za dobo petih let.

4. Evropski parlament pripravi predlog za splošne neposredne volitve po enotnem postopku v vseh državah članicah ali v skladu z načeli, ki so skupna vsem državam članicam.

Po dani privolitvi Evropskega parlamenta, ki odloča z večino svojih članov, Svet soglasno sprejme ustrezne določbe in jih priporoči državam članicam v sprejetje skladno z njihovimi ustavnimi pravili.

5. Evropski parlament po pridobitvi mnenja Komisije in z odobritvijo Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, določi pravila in splošne pogoje za opravljanje nalog svojih članov. Za sprejetje vseh pravil ali pogojev, ki se nanašajo na obdavčitev članov ali nekdanjih članov, je potrebna soglasna odločitev Sveta.

Člen 191

Politične stranke na evropski ravni so pomemben povezovalni dejavnik v okviru Unije. Prispevajo k oblikovanju evropske zavesti in izražanju politične volje državljanov Unije.

Svet v skladu s postopkom iz člena 251 pripravi predpise o političnih strankah na evropski ravni in zlasti pravila, ki se nanašajo na njihovo financiranje.

Člen 192

Kolikor je to predvideno v tej pogodbi, Evropski parlament sodeluje v procesu sprejemanja aktov Skupnosti z izvajanjem svojih pristojnosti v skladu s postopki iz členov 251 in 252 ter z dajanjem privolitve ali svetovalnih mnenj.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Evropski parlament lahko z večino svojih članov od Komisije zahteva predložitev ustreznih predlogov glede vprašanj, o katerih meni, da je za izvajanje te pogodbe treba sprejeti akt Skupnosti.

Člen 193

Brez poseganja v pristojnosti, dodeljene s to pogodbo drugim institucijam ali organom, lahko Evropski parlament pri izpolnjevanju svojih nalog na zahtevo četrteine svojih članov ustanovi začasni preiskovalni odbor zaradi preverjanja domnevnih kršitev ali nepravilnosti pri izvajanju zakonodaje Skupnosti, razen tedaj ko domnevna dejanja preiskuje sodišče in dokler je primer še v sodnem postopku.

Začasni preiskovalni odbor ob predložitvi svojega poročila preneha obstajati.

Podrobne določbe o uresničevanju pravice do preiskave določijo v medsebojnem soglasju Evropski parlament, Svet in Komisija.

Člen 194

Vsi državljani Unije in vse fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic imajo pravico, da samostojno ali skupaj z drugimi državljani ali osebami naslovijo na Evropski parlament peticijo glede vprašanj, ki sodijo na področje delovanja Skupnosti in ki jih neposredno zadevajo.

Člen 195

1. Evropski parlament imenuje varuha človekovih pravic, ki je pooblaščen za sprejemanje pritožb državljanov Unije ali fizičnih ali pravnih oseb s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic glede nepravilnosti pri dejavnostih institucij ali organov Skupnosti razen Sodišča in Sodišča prve stopnje pri opravljanju njune sodne funkcije.

V skladu s svojimi nalogami varuh človekovih pravic opravlja na lastno pobudo ali na podlagi pritožb, predloženih neposredno ali prek člana Evropskega parlamenta, poizvedbe, ki so po njegovem mnenju utemeljene, kar pa ne velja za domnevna dejanja, ki so ali so bila predmet sodnega postopka. Kadar varuh človekovih pravic ugotovi nepravilnost, predloži zadevo pristojni instituciji, ki ima na voljo tri mesece, da ga obvesti o svojem stališču. Varuh človekovih pravic nato pošlje poročilo Evropskemu parlamentu in pristojni instituciji. Osebo, ki je vložila pritožbo, obvestijo o izidu poizvedb.

Varuh človekovih pravic predloži Evropskemu parlamentu letno poročilo o izidu svojih poizvedb.

2. Varuh človekovih pravic je imenovan po vsakih volitvah v Evropski parlament za mandatno dobo parlamenta. Lahko je ponovno imenovan.

Varuha človekovih pravic lahko na zahtevo Evropskega parlamenta razreši Sodišče, če ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje svojih nalog ali če je zagrešil hujšo kršitev.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

3. Varuh človekovih pravic je pri opravljanju svojih nalog popolnoma neodvisen. Med opravljanjem teh nalog ne sme zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil katerega koli organa. Varuh človekovih pravic med svojim mandatom ne sme opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne.

4. Evropski parlament po pridobitvi mnenja Komisije in odobritve Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, določi pravila in splošne pogoje za opravljanje nalog varuha človekovih pravic.

Člen 196

Evropski parlament ima letna zasedanja. Sestane se brez posebnega sklica drugi torek v marcu.

Evropski parlament se lahko na zahtevo večine svojih članov ali na zahtevo Sveta oziroma Komisije sestane na izrednem zasedanju.

Člen 197

Evropski parlament izvoli svojega predsednika in svoje predsedstvo med svojimi člani.

Člani Komisije se lahko udeležujejo vseh sej in lahko na svojo zahtevo govorijo v imenu Komisije.

Komisija ustno ali pisno odgovarja na vprašanja, ki ji jih postavi Evropski parlament ali njegovi člani.

Svet govori v Evropskem parlamentu v skladu s pogoji, ki jih je določil v svojem poslovniku.

Člen 198

Razen če ta pogodba ne določa drugače, Evropski parlament odloča z absolutno večino oddanih glasov.

Sklepčnost se določi s poslovnikom.

Člen 199

Evropski parlament sprejme svoj poslovník z večino svojih članov.

Zapisniki razprav Evropskega parlamenta se objavijo v skladu s tem poslovnikom.

Člen 200

Evropski parlament na javni seji razpravlja o letnem splošnem poročilu, ki mu ga predloži Komisija.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 201

Če je vložen predlog nezaupnice o delu Komisije, sme Evropski parlament o njem glasovati šele po izteku treh dni po vložitvi, glasovanje pa mora biti javno.

Če je predlog nezaupnice sprejet z dvotretjinsko večino oddanih glasov, kar predstavlja večino članov Evropskega parlamenta, morajo člani Komisije kolektivno odstopiti. Tekoče posle opravljajo do zamenjave v skladu s členom 214. V tem primeru mandat članov Komisije, ki so imenovani kot zamenjava, poteče z datumom, s katerim bi potekel mandat članom Komisije, ki morajo kolektivno odstopiti.

ODDELEK 2

Svet

Člen 202

Da bi zagotovil doseganje ciljev te pogodbe, Svet v skladu z njenimi določbami:

- skrbi za usklajevanje splošnih ekonomskih politik držav članic;
- ima pristojnost odločanja;
- v pravnih aktih, ki jih sprejema, prenese pristojnost za izvajanje svojih predpisov na Komisijo. Glede izvajanja te pristojnosti lahko Svet postavi nekatere zahteve. Poleg tega si lahko Svet v posebnih primerih pridrži pravico, da sam neposredno izvaja to pristojnost. Zgoraj navedeni postopki morajo biti skladni z načeli in pravili, ki jih je Svet predhodno soglasno sprejel na predlog Komisije in po pridobitvi mnenja Evropskega parlamenta.

Člen 203

Svet sestavlja po en predstavnik posamezne države članice na ministrski ravni, ki je pooblaščen za prevzemanje obveznosti v imenu vlade svoje države.

Predsedstvo Sveta izmenično prevzamejo države članice za dobo šestih mesecev po vrstnem redu, ki ga soglasno določi Svet.

Člen 204

Svet se sestane, ko ga skliče predsednik na lastno pobudo ali na zahtevo enega od njegovih članov ali Komisije.

Člen 205

1. Razen če ta pogodba ne določa drugače, Svet odloča z večino svojih članov.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

2. Kadar mora Svet odločati s kvalificirano večino, se glasovi njegovih članov ponderirajo takole:

Belgija	12
Češka	12
Danska	7
Nemčija	29
Estonija	4
Grčija	12
Španija	27
Francija	29
Irska	7
Italija	29
Ciper	4
Latvija	4
Litva	7
Luksemburg	4
Madžarska	12
Malta	3
Nizozemska	13
Avstrija	10
Poljska	27
Portugalska	12
Slovenija	4
Slovaška	7
Finska	7
Švedska	10
Združeno kraljestvo	29

Kadar ta pogodba zahteva, da se odločitve Sveta sprejmejo na predlog Komisije, je za njihovo sprejetje potrebnih najmanj 232 glasov za, ki jih odda večina članov.

V drugih primerih je za sprejetje odločitev Sveta potrebnih najmanj 232 glasov za, ki jih odda najmanj dve tretjini članov.

V obdobju do 31. oktobra 2004 se uporabljajo naslednje določbe:

Kadar mora Svet odločati s kvalificirano večino, se glasovi njegovih članov ponderirajo takole:

Belgija	5
Češka	5
Danska	3
Nemčija	10
Estonija	3
Grčija	5
Španija	8
Francija	10
Irska	3
Italija	10
Ciper	2
Latvija	3
Litva	3
Luksemburg	2
Madžarska	5
Malta	2

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Nizozemska	5
Avstrija	4
Poljska	8
Portugalska	5
Slovenija	3
Slovaška	3
Finska	3
Švedska	4
Združeno kraljestvo	10

Za sprejetje odločitev Sveta se zahteva najmanj:

- 88 glasov za, kadar ta pogodba nalaga, da se sprejmejo na predlog Komisije,
- 88 glasov za, ki jih odda najmanj dve tretjini članov, v vseh drugih primerih.

3. Vzdržani glasovi navzočih ali zastopanih članov Svetu ne preprečujejo sprejetja odločitev, za katere se zahteva soglasje.

4. Član Sveta lahko zahteva, da se pri sprejetju odločitve Sveta s kvalificirano večino preveri, ali države članice, ki tvorijo kvalificirano večino, predstavljajo najmanj 62 % celotnega prebivalstva Unije. Če se izkaže, da ta pogoj ni bil izpolnjen, se zadevna odločitev ne sprejme.

Člen 206

Pri glasovanju se lahko na vsakega člana Sveta prenese glasovalna pravica največ enega od drugih članov.

Člen 207

1. Odbor, ki ga sestavljajo stalni predstavniki držav članic, je odgovoren za pripravo dela Sveta in za izvajanje nalog, ki mu jih dodeli Svet. Odbor lahko v primerih, predvidenih v poslovniku Sveta, sprejema postopkovne sklepe.

2. Svetu pomaga generalni sekretariat, za katerega je odgovoren generalni sekretar, visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko, temu pa pomaga namestnik generalnega sekretarja, ki je odgovoren za organizacijsko vodenje generalnega sekretariata. Generalnega sekretarja in njegovega namestnika imenuje Svet s kvalificirano večino.

Svet odloča o organizaciji generalnega sekretariata.

3. Svet sprejme svoj poslovnik.

Za namen uporabe člena 255(3) Svet v tem poslovniku opredeli pogoje, pod katerimi ima javnost dostop do dokumentov Sveta. Za namen tega odstavka Svet določi primere, v katerih ga je treba obravnavati kot zakonodajni organ, da bi bil v teh primerih omogočen boljši dostop do dokumentov in hkrati ohranjena učinkovitost njegovega postopka odločanja. V vsakem primeru, ko Svet odloča kot zakonodajni organ, se rezultati in razlage glasovanja ter izjave v zapisniku objavijo.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 208

Svet lahko od Komisije zahteva, da zanj pripravi vse študije, ki so po njegovem mnenju potrebne za doseganje skupnih ciljev, in da mu predloži ustrezne predloge.

Člen 209

Svet po prejemu mnenja Komisije določi pravila, ki urejajo delovanje odborov, predvidenih v tej pogodbi.

Člen 210

Svet s kvalificirano večino določi plače, nadomestila in pokojnine predsednika in članov Komisije ter predsednika, sodnikov, generalnih pravobranilcev in sodnega tajnika Sodišča ter članov in sodnega tajnika Sodišča prve stopnje. Prav tako z enako večino določi druga izplačila, ki se nakazujejo kot osebni prejemki.

ODDELEK 3

Komisija

Člen 211

Da bi Komisija zagotovila ustrezno delovanje in razvoj skupnega trga:

- skrbi za uporabo določb te pogodbe in ukrepov, ki jih institucije sprejemajo v skladu s to pogodbo;
- oblikuje priporočila ali daje mnenja glede zadev, obravnavanih v tej pogodbi, če je to v njej izrecno predvideno ali po mnenju Komisije potrebno;
- ima v skladu s to pogodbo lastno pristojnost odločanja in sodeluje pri oblikovanju ukrepov, ki jih sprejemata Svet in Evropski parlament;
- izvaja pooblastila, ki jo je nanjo prenesel Svet za izvajanje njegovih predpisov.

Člen 212

Komisija vsako leto najpozneje en mesec pred začetkom zasedanja Evropskega parlamenta objavi splošno poročilo o dejavnostih Skupnosti.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 213*

1. Komisija ima *[dvajset]* članov, ki so izbrani na podlagi njihove splošne usposobljenosti in katerih neodvisnost je nedvomna.

Število članov Komisije lahko Svet spremeni soglasno.

Samo državljani držav članic so lahko člani Komisije.

V Komisiji mora biti vsaj po en državljan vsake države članice, ne smeta pa biti v njej več kakor dva člana z državljanstvom iste države.

2. Člani Komisije so pri opravljanju svojih nalog v splošnem interesu Skupnosti popolnoma neodvisni.

Pri opravljanju teh nalog ne smejo zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil od posameznih vlad ali drugih organov. Vzdržati se morajo vseh dejanj, ki so nezdružljiva z njihovimi nalogami. Vsaka država članica se obvezuje, da bo spoštovala to načelo in ne bo poskušala vplivati na člane Komisije pri opravljanju njihovih nalog.

Člani Komisije med svojim mandatom ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne. Ob prevzemu svojih nalog se slovesno obvežejo, da bodo med svojim mandatom in po njegovem izteku spoštovali iz mandata izhajajoče obveznosti, zlasti dolžnost, da bodo po izteku mandata pri sprejemanju določenih imenovanj ali ugodnosti ravnali pošteno in diskretno. Ob kršitvi teh obveznosti lahko Sodišče na predlog Sveta ali Komisije zadevnega člana glede na okoliščine razreši v skladu s členom 216 ali mu odvzame pravico do pokojnine ali namesto nje odobrenih ugodnosti.

*Ne glede na drugi pododstavek člena 213(1), prvi pododstavek člena 214(1), člen 214(2) Pogodbe ES .....

(a) je državljan vsake nove države članice imenovan v Komisijo od dne njenega pristopa. Nove člane Komisije imenuje Svet s kvalificirano večino in v skupnem soglasju s predsednikom Komisije,

(b) mandat članov Komisije, ki so imenovani v skladu z (a), pa tudi tistih, ki so bili imenovani s 23. januarjem 2000, se izteče 31. oktobra 2004,

(c) nova Komisija, ki jo sestavljajo po en državljan iz vsake države članice, začne opravljati svoje naloge 1. novembra 2004; mandat članov te nove Komisije se izteče 31. oktobra 2009,

...

Člen 214

1. Člani Komisije so v skladu s postopkom iz odstavka 2 imenovani za dobo petih let, pri čemer se po potrebi upošteva člen 201.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Lahko so ponovno imenovani.

2. Svet v sestavi voditeljev držav ali vlad s kvalificirano večino predlaga osebo, ki jo namerava imenovati za predsednika Komisije; ta predlog potrdi Evropski parlament.

Svet s kvalificirano večino in v medsebojnem soglasju s kandidatom za mesto predsednika sprejme seznam drugih oseb, ki jih namerava imenovati za člane Komisije, sestavljen v skladu s predlogi držav članic.

Predsednika in druge člane Komisije, predlagane po tem postopku, mora kot celoto z glasovanjem potrditi Evropski parlament. Potem ko predsednika in druge člane Komisije potrdi Evropski parlament, jih s kvalificirano večino imenuje Svet.

Člen 215

Razen ob redni zamenjavi ali smrti dolžnosti člana Komisije prenehajo z njegovim odstopom ali razrešitvijo.

Izpraznjeno mesto, ki nastane zaradi odstopa, razrešitve ali smrti, se za preostanek članovega mandata zapolni z novim članom, ki ga s kvalificirano večino imenuje Svet. Svet lahko soglasno sklene, da izpraznjenega mesta ni treba zapolniti.

Predsednik je ob odstopu, razrešitvi ali smrti nadomeščen za preostanek svojega mandata. Pri tem se uporabi postopek iz člena 214(2).

Razen ob razrešitvi po členu 216 ostanejo člani Komisije na svojem položaju do zamenjave ali dokler Svet ne sklene, da izpraznjenega mesta ni treba zapolniti, kakor je predvideno v drugem odstavku tega člena.

Člen 216

Če katerikoli član Komisije ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje svojih dolžnosti ali če je zagrešil hujšo kršitev, ga lahko Sodišče na predlog Sveta ali Komisije razreši.

Člen 217

1. Komisija deluje pod političnim vodstvom svojega predsednika, ki odloča o njeni notranji organizaciji in tako zagotavlja, da je njeno delovanje dosledno in učinkovito ter da temelji na kolegialnosti.

2. Obveznosti Komisije razporedi in dodeli njenim članom njen predsednik. Predsednik lahko te obveznosti med mandatom Komisije prerazporedi. Člani Komisije izvajajo naloge, ki jim jih je dodelil predsednik, pod njegovim vodstvom.

3. Predsednik po odobritvi kolegija imenuje podpredsednike med člani Komisije.

4. Član Komisije odstopi na zahtevo predsednika, po odobritvi kolegija.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 218

1. Svet in Komisija se posvetujeta in v medsebojnem soglasju določita načine svojega sodelovanja.
2. Komisija sprejme svoj poslovnik, da bi zagotovila skladnost svojega delovanja in delovanja svojih služb s to pogodbo. Zagotovi objavo tega poslovnika.

Člen 219

Komisija odloča z večino števila članov iz člena 213.

Komisija lahko veljavno zaseda le, če je na zasedanju navzoče s poslovníkom določeno število članov.

ODDELEK 4

Sodišče

Člen 220

Sodišče in Sodišče prve stopnje v mejah svojih pristojnosti zagotavljata spoštovanje prava pri razlagi in uporabi te pogodbe.

Poleg tega se lahko Sodišču prve stopnje pod pogoji iz člena 225a dodelijo sodni oddelki zaradi izvrševanja sodne pristojnosti iz te pogodbe na nekaterih posebnih področjih.

Člen 221

Sodišče sestavlja po en sodnik iz vsake države članice.

Sodišče zaseda v senatih ali v velikem senatu, v skladu s pravili, ki so v ta namen določena v statutu Sodišča.

Če statut tako predvideva, lahko Sodišče zaseda tudi na občni seji.

Člen 222

Sodišču pomaga osem generalnih pravobranilcev. Svet lahko na zahtevo Sodišča soglasno poveča število generalnih pravobranilcev.

Dolžnost generalnega pravobranilca je, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih je v skladu s statutom Sodišča zahtevano njegovo sodelovanje.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 223

Sodniki in generalni pravobranilci Sodišča so izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki so ustrezno usposobljene za imenovanje na najvišje sodniške položaje v svojih državah ali ki so priznani pravniki; vlade držav članic jih v medsebojnem soglasju imenujejo za dobo šestih let.

Vsaka tri leta se izvede delna zamenjava sodnikov in generalnih pravobranilcev v skladu s pogoji, določenimi v statutu Sodišča.

Sodniki izvolijo predsednika Sodišča med svojimi člani za dobo treh let. Lahko je ponovno izvoljen.

Sodniki in generalni pravobranilci, ki jim poteče mandat, so lahko ponovno imenovani.

Sodišče imenuje svojega sodnega tajnika in določi pravila, ki urejajo njegov položaj.

Sodišče sprejme svoj poslovnik. Ta poslovnik mora odobriti Svet s kvalificirano večino.

Člen 224

Sodišče prve stopnje sestavlja najmanj po en sodnik iz vsake države članice. Število sodnikov določa statut Sodišča. V statutu je lahko predvideno, da Sodišču prve stopnje pomagajo generalni pravobranilci.

Člani Sodišča prve stopnje so izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje na visoke sodniške položaje. Vlade držav članic jih v medsebojnem soglasju imenujejo za dobo šestih let. Članstvo se delno obnavlja vsaka tri leta. Člani, ki jim mandat poteče, so lahko ponovno imenovani.

Sodniki izvolijo predsednika Sodišča prve stopnje med svojimi člani za mandat treh let. Lahko je ponovno izvoljen.

Sodišče prve stopnje imenuje svojega sodnega tajnika in določi pravila, ki urejajo njegov položaj.

Sodišče prve stopnje sprejme svoj poslovnik v soglasju s Sodiščem. Ta poslovnik mora odobriti Svet s kvalificirano večino.

Če statut Sodišča ne določa drugače, se za Sodišče prve stopnje uporabljajo določbe te pogodbe, ki se nanašajo na Sodišče.

Člen 225

1. Sodišče prve stopnje je pristojno za obravnavanje in odločanje na prvi stopnji o tožbah ali postopkih iz členov 230, 232, 235, 236 in 238, razen o tistih, ki so dodeljeni sodnemu oddelku, in tistih, ki so v statutu pridržani za Sodišče. Statut lahko predvidi, da ima Sodišče prve stopnje pristojnost za druge vrste tožb ali postopkov.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Zoper odločitev Sodišča prve stopnje iz tega odstavka se lahko vloži pritožba na Sodišče zgolj glede pravnih vprašanj ter v skladu s pogoji in v mejah, določenih v statutu.

2. Sodišče prve stopnje je pristojno za obravnavanje in odločanje o tožbah ali postopkih, sproženih proti odločitvam sodnih oddelkov, ustanovljenih po členu 225a.

Sodišče lahko izjemoma preverja odločitve Sodišča prve stopnje, sprejete po tem odstavku, pod pogoji in v mejah, določenih v statutu, če obstaja resno tveganje, da bosta prizadeti enotnost ali doslednost prava Skupnosti.

3. Sodišče prve stopnje je pristojno za obravnavanje in odločanje o vprašanjih, predloženih v predhodno odločanje v skladu s členom 234, na posebnih področjih, določenih s statutom.

Če Sodišče prve stopnje meni, da je glede neke zadeve potrebna načelna odločitev, ki bi lahko prizadela enotnost ali doslednost prava Skupnosti, lahko zadevo preda v odločanje Sodišču.

Sodišče lahko izjemoma preverja odločitve Sodišča prve stopnje glede vprašanj, predloženih v predhodno odločanje, pod pogoji in v mejah, določenih v statutu, če obstaja resno tveganje, da bosta prizadeti enotnost ali doslednost prava Skupnosti.

Člen 225a

Svet lahko na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Sodiščem ali na zahtevo Sodišča ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo soglasno ustanovi sodne oddelke za obravnavanje in odločanje na prvi stopnji o nekaterih vrstah tožb ali postopkov, sproženih na posebnih področjih.

Sklep o ustanovitvi sodnega oddelka določa pravila o organizaciji oddelka in obsegu nanj prenesene pristojnosti.

Zoper odločitev sodnih oddelkov se lahko vloži pritožba na Sodišče prve stopnje zgolj glede pravnih vprašanj ali, če je to predvideno v sklepu o ustanovitvi oddelka, tudi glede vprašanj dejanskega stanja.

Člani sodnih oddelkov so izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje na sodniške položaje. Svet jih imenuje soglasno.

Sodni oddelki sprejmejo svoj poslovnik v soglasju s Sodiščem. Ta poslovnik mora odobriti Svet s kvalificirano večino.

Če sklep o ustanovitvi sodnega oddelka ne določa drugače, se za sodne oddelke uporabljajo določbe te pogodbe, ki se nanašajo na Sodišče, in določbe statuta Sodišča.

Člen 226

Če Komisija meni, da katera od držav članic ni izpolnila neke obveznosti iz te pogodbe, poda o zadevi obrazloženo mnenje, potem ko je tej državi omogočila, da predloži svoje pripombe.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Če zadevna država ne ravna v skladu z mnenjem v roku, ki ga določi Komisija, lahko slednja zadevo predloži Sodišču.

Člen 227

Država članica, ki meni, da druga država članica ni izpolnila neke obveznosti iz te pogodbe, lahko zadevo predloži Sodišču.

Preden država članica vloži tožbo proti drugi državi članici zaradi domnevne kršitve obveznosti iz te pogodbe, mora zadevo predložiti Komisiji.

Komisija poda obrazloženo mnenje, potem ko je bila obema državam dana možnost, da se v kontradiktornem postopku ustno in pisno izrečeta.

Če Komisija v treh mesecih po datumu vložitve zadeve ne da svojega mnenja, to ni ovira, da zadeva ne bi bila predložena Sodišču.

Člen 228

1. Če Sodišče ugotovi, da katera od držav članic ni izpolnila neke obveznosti iz te pogodbe, mora ta država sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe Sodišča.

2. Če Komisija meni, da zadevna država članica takšnih ukrepov ni sprejela, poda svoje obrazloženo mnenje, potem ko je tej državi dala možnost za predložitev pripomb, in v njem podrobno navede, v katerih točkah država članica ni izvršila sodbe Sodišča.

Če zadevna država članica ne sprejme potrebnih ukrepov za izvršitev sodbe Sodišča v roku, ki ga je določila Komisija, lahko slednja predloži primer Sodišču. Pri tem določi višino povprečnine ali denarne kazni, ki jo mora plačati zadevna država članica in ki je po njenem mnenju primerna glede na okoliščine.

Če Sodišče ugotovi, da zadevna država članica ni izvršila njegove sodbe, ji lahko naloži plačilo povprečnine ali denarne kazni.

Ta postopek ne posega v člen 227.

Člen 229

Z uredbami, ki jih v skladu z določbami te pogodbe sprejemata Evropski parlament in Svet skupaj in ki jih sprejema Svet sam, se lahko Sodišču dodeli neomejena pristojnost glede kazni, predvidenih v teh uredbah.

Člen 229a

Svet lahko brez poseganja v druge določbe te pogodbe, v obsegu, ki ga bo določil, na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme določbe za dodelitev pristojnosti Sodišču v sporih, ki se nanašajo na uporabo aktov, sprejetih na podlagi te pogodbe, ki

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

uvajajo pravice industrijske lastnine Skupnosti. Svet priporoči državam članicam sprejetje teh določb v skladu z njihovimi ustavnimi pravili.

Člen 230

Sodišče nadzira zakonitost aktov, ki jih skupaj sprejemata Evropski parlament in Svet, ter aktov Sveta, Komisije in ECB razen priporočil in mnenj, pa tudi zakonitost aktov Evropskega parlamenta s pravnim učinkom do tretjih oseb.

V ta namen je Sodišče pristojno za odločanje o tožbah, ki jih vloži država članica, Evropski parlament, Svet ali Komisija zaradi nepristojnosti, bistvene kršitve postopka, kršitve te pogodbe ali katerega koli pravnega pravila, ki se nanaša na njeno uporabo, ali zaradi zlorabe pooblastil.

Sodišče je pod enakimi pogoji pristojno za tožbe, ki jih zaradi varovanja svojih prerogativ vložita Računsko sodišče in ECB.

Fizične ali pravne osebe lahko pod enakimi pogoji sprožijo postopke zoper nanje naslovljene odločbe ali zoper odločbe, ki jih neposredno in posamično zadevajo, čeprav so v obliki uredbe ali odločbe naslovljene na drugo osebo.

Postopki iz tega člena se glede na posamezni primer sprožijo v dveh mesecih od objave akta ali njegovega uradnega obvestila tožniku, če tega ni bilo, pa od dneva, ko je zanj izvedel.

Člen 231

Če je tožba utemeljena, Sodišče razglasi zadevni akt za ničnega.

Če Sodišče razglasi uredbo za nično, določi, kadar meni, da je to potrebno, tiste njene učinke, ki jih je treba šteti za dokončne.

Člen 232

Če Evropski parlament, Svet ali Komisija z opustitvijo ukrepanja krši to pogodbo, lahko države članice in druge institucije Skupnosti vložijo pri Sodišču tožbo za ugotovitev kršitve.

Tožba je dopustna le, če je bila zadevna institucija predhodno pozvana k ukrepanju. Če v dveh mesecih po tem pozivu zadevna institucija ne oblikuje svojega stališča, se lahko tožba vloži v nadaljnjih dveh mesecih.

Fizične ali pravne osebe se lahko pod pogoji, določenimi v prejšnjih odstavkih, pritožijo pri Sodišču glede tega, da neka institucija Skupnosti nanje ni naslovila nobenega drugega akta razen priporočila ali mnenja.

Sodišče je pod enakimi pogoji pristojno za tožbe ali postopke, ki jih sproži ECB na področjih iz njene pristojnosti, in za tožbe ali postopke, ki so bili sproženi proti ECB.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 233

Institucija ali institucije, katerih akt je bil razglašen za ničnega ali ki so z opustitvijo ukrepanja kršile to pogodbo, morajo sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe Sodišča.

Ta obveznost ne vpliva na obveznosti, ki lahko izhajajo iz uporabe drugega odstavka člena 288.

Ta člen se uporablja tudi za ECB.

Člen 234

Sodišče je pristojno za predhodno odločanje o vprašanjih glede:

- a) razlage te pogodbe;
- b) veljavnosti in razlage aktov institucij Skupnosti in ECB;
- c) razlage statotov organov, ustanovljenih z aktom Sveta, kolikor je v teh statutih to predvideno.

Kadar se takšno vprašanje postavi kateremu koli sodišču države članice in če to sodišče meni, da je treba glede vprašanja sprejeti odločitev, ki mu bo omogočila izreči sodbo, lahko to vprašanje predloži v odločanje Sodišču.

Kadar je takšno vprašanje postavljeno v postopku, ki teče pred sodiščem države članice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, je to sodišče dolžno predložiti zadevo Sodišču.

Člen 235

Sodišče je pristojno v sporih glede nadomestila škode, ki ga predvideva drugi odstavek člena 288.

Člen 236

Sodišče je v mejah in pod pogoji, ki so določeni v kadrovskih predpisih ali v pogojih za zaposlitev, pristojno za vse spore med Skupnostjo in njenimi uslužbenci.

Člen 237

Sodišče je v mejah, določenih v nadaljevanju te pogodbe, pristojno v sporih glede:

- a) izpolnjevanja obveznosti držav članic v skladu s statutom Evropske investicijske banke. V tej zvezi ima svet direktorjev banke pooblastila, dodeljena Komisiji v skladu s členom 226;

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- b) ukrepov, ki jih je sprejel svet guvernerjev Evropske investicijske banke. V tej zvezi lahko vsaka država članica, Komisija ali svet direktorjev banke sproži postopek v skladu s pogoji iz člena 230;
- c) ukrepov, ki jih je sprejel svet direktorjev Evropske investicijske banke. Postopke zoper takšne ukrepe lahko sprožijo samo države članice ali Komisija pod pogoji iz člena 230 in le zaradi neupoštevanja postopka, predvidenega v členu 21(2), (5), (6) in (7) statuta banke;
- d) izpolnjevanja obveznosti nacionalnih centralnih bank v skladu s to pogodbo in statutom ESCB. V tej zvezi so pooblastila Sveta ECB nasproti nacionalnim centralnim bankam enaka pooblastilom, ki so bila dodeljena Komisiji nasproti državam članicam v skladu s členom 226. Če Sodišče ugotovi, da neka nacionalna centralna banka ni izpolnila ene od obveznosti iz te pogodbe, mora ta banka sprejeti potrebne ukrepe za izvršitev sodbe Sodišča.

Člen 238

Sodišče je pristojno za izrekanje sodb na podlagi arbitražne klavzule v pogodbah, ki jih sklene Skupnost ali ki so sklenjene v njenem imenu, ne glede na to, ali jih ureja javno ali zasebno pravo.

Člen 239

Sodišče je pristojno v vseh sporih med državami članicami, ki se nanašajo na predmet te pogodbe, če je bil spor predložen Sodišču v skladu s posebnim sporazumom med strankami.

Člen 240

Spori, v katerih je ena od strank Skupnost, niso izvzeti iz pristojnosti sodišč držav članic, razen kjer je bila pristojnost s to pogodbo dodeljena Sodišču.

Člen 241

Ne glede na iztek roka iz petega odstavka člena 230 lahko vsaka stranka v sporu, v katerem gre za uredbo, ki sta jo skupaj sprejela Evropski parlament in Svet, ali za uredbo Sveta, Komisije ali ECB, pred Sodiščem uveljavlja, da se ta uredba iz razlogov, navedenih v drugem odstavku člena 230, ne uporablja.

Člen 242

Tožbe, vložene pri Sodišču, nimajo odločilnega učinka. Vendar pa lahko Sodišče, če meni, da okoliščine to zahtevajo, odloži izvršitev izpodbijanega akta.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 243

Sodišče lahko v vseh pri njem vloženih zadevah sprejme potrebne začasne odredbe.

Člen 244

Sodbe Sodišča so izvršljive v skladu s pogoji iz člena 256.

Člen 245

Statut Sodišča se določi v posebnem protokolu.

Svet lahko na zahtevo Sodišča ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo ali na zahtevo Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Sodiščem soglasno spremeni določbe statuta, razen naslova I.

ODDELEK 5

Računsko sodišče

Člen 246

Računsko sodišče opravlja revizije.

Člen 247

1. Računsko sodišče sestavlja po en državljan iz vsake države članice.

2. Člani Računskega sodišča so izbrani med osebami, ki v svojih državah pripadajo ali so pripadale zunanjim revizijskim organom ali ki so posebej usposobljene za to službo. Njihova neodvisnost mora biti nedvomna.

3. Člani Računskega sodišča so imenovani za mandat šestih let. Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino sprejme seznam članov, sestavljen v skladu s predlogi držav članic. Člani Računskega sodišča so lahko ponovno imenovani.

Predsednika Računskega sodišča izvolijo med svojimi člani za mandat treh let. Predsednik je lahko ponovno izvoljen.

4. Člani Računskega sodišča so pri opravljanju svojih nalog v splošnem interesu Skupnosti popolnoma neodvisni.

Pri opravljanju teh nalog ne smejo zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil od posameznih vlad ali drugih organov. Vzdržijo se vsakršnega ravnanja, ki je nezdržljivo z njihovimi nalogami.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

5. Člani Računskega sodišča med svojim mandatom ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne. Pri prevzemu svojih nalog se slovesno obvežejo, da bodo med svojim mandatom in po njegovem izteku spoštovali iz mandata izhajajoče obveznosti, zlasti dolžnost, da bodo po izteku mandata pri sprejemanju določenih imenovanj ali ugodnosti ravnali pošteno in diskretno.

6. Razen ob redni zamenjavi ali smrti dolžnosti člana Računskega sodišča prenehajo z njegovim odstopom ali če ga razreši Sodišče v skladu z odstavkom 7.

Tako izpraznjeno mesto se za preostanek njegovega mandata zapolni z novim članom.

Razen ob razrešitvi ostanejo člani Računskega sodišča na svojem položaju do zamenjave.

7. Član Računskega sodišča je lahko razrešen ali se mu lahko odvzame pravica do pokojnine ali namesto nje odobrenih ugodnosti le, kadar Sodišče na predlog Računskega sodišča ugotovi, da član ne izpolnjuje več zahtevanih pogojev ali obveznosti, ki izhajajo iz njegovega položaja.

8. Svet s kvalificirano večino določi pogoje za zaposlitev predsednika in članov Računskega sodišča, zlasti njihove plače, nadomestila in pokojnine. Prav tako z enako večino določi druga izplačila, ki se nakazujejo kot osebni prejemki.

9. Določbe Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti, ki se uporabljajo za sodnike Sodišča, veljajo tudi za člane Računskega sodišča.

Člen 248

1. Računsko sodišče izvaja revizije vseh prihodkov in odhodkov Skupnosti. Prav tako izvaja revizije prihodkov in odhodkov vseh organov, ki jih je ustanovila Skupnost, če ustrezni ustanovni akt takšne revizije ne izključuje.

Računsko sodišče predloži Evropskemu parlamentu in Svetu izjavo o zanesljivosti poslovnih knjig ter zakonitosti in pravilnosti poslovnih dogodkov, ki se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Ta izjava je lahko dopolnjena s posebnimi ocenami za vsako večje področje dejavnosti Skupnosti.

2. Računsko sodišče preveri zakonitost in pravilnost vseh prihodkov in odhodkov ter, ali je bilo finančno poslovanje dobro. Pri tem poroča zlasti o vseh primerih nepravilnosti.

Revizija prihodkov se opravi na podlagi zapadlih zneskov in zneskov, ki so bili Skupnosti dejansko plačani.

Revizija odhodkov se opravi na podlagi prevzetih obveznosti in izvršenih izplačil.

Navedeni reviziji se lahko opravita pred zaključkom poslovnih knjig za ustrezno proračunsko leto.

3. Revizija se opravi na podlagi računovodske dokumentacije in, če je to potrebno, na kraju samem v drugih institucijah Skupnosti, v prostorih katerega koli organa, ki vodi računovodske evidence prihodkov ali odhodkov v imenu Skupnosti, ter v državah članicah, tudi v prostorih

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

katere koli fizične ali pravne osebe, ki prejema plačila iz proračuna. V državah članicah se revizija opravi v povezavi z nacionalnimi revizijskimi organi ali – če ti nimajo potrebne pristojnosti – s pristojnimi nacionalnimi službami. Računsko sodišče in revizijski organi držav članic sodelujejo v duhu zaupanja, pri čemer ohranjajo svojo neodvisnost. Ti organi ali službe obvestijo Računsko sodišče, ali nameravajo sodelovati pri reviziji.

Druge institucije Skupnosti, vsi organi, ki vodijo računovodske evidence prihodkov ali odhodkov v imenu Skupnosti, vse fizične ali pravne osebe, ki prejemajo plačila iz proračuna, ter nacionalni revizijski organi ali – če ti nimajo potrebne pristojnosti – pristojne nacionalne službe pošljejo Računskemu sodišču na njegovo zahtevo vso dokumentacijo ali vse podatke, ki so potrebni za izvršitev njegove naloge.

Glede dejavnosti Evropske investicijske banke pri vodenju računovodskih evidenc odhodkov in prihodkov Skupnosti ureja pravice sodišča do dostopa do podatkov te banke sporazum med sodiščem, banko in Komisijo. Če sporazum ni bil sklenjen, ima sodišče navzlic temu dostop do podatkov, potrebnih za revizijo odhodkov in prihodkov Skupnosti, ki jih vodi banka.

4. Računsko sodišče pripravi letno poročilo po koncu vsakega proračunskega leta. To poročilo se predloži drugim institucijam Skupnosti in se skupaj z odgovori teh institucij na ugotovitve Računskega sodišča objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Prav tako lahko Računsko sodišče kadar koli predloži svoje ugotovitve glede specifičnih vprašanj, zlasti v obliki posebnih poročil, in da mnenje na predlog ene od drugih institucij Skupnosti.

Letna poročila, posebna poročila ali mnenja sprejme z večino svojih članov. Lahko pa ustanovi notranje senate za sprejemanje nekaterih vrst poročil ali mnenj pod pogoji, ki so določeni v njegovem poslovniku.

Evropskemu parlamentu in Svetu pomaga pri nadzoru nad izvrševanjem proračuna.

Računsko sodišče pripravi svoj poslovník. Ta poslovník mora odobriti Svet s kvalificirano večino.

POGLAVJE 2

Skupne določbe za več institucij

Člen 249

Za izpolnjevanje svojih nalog v skladu z določbami te pogodbe Evropski parlament skupaj s Svetom ter Svet in Komisija sprejemajo uredbe in direktive, sprejemajo odločbe, pripravljajo priporočila ali dajejo mnenja.

Uredba se splošno uporablja. Zavezujoča je v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Direktiva je za vsako državo članico, na katero je naslovljena, zavezujoča glede cilja, ki ga je treba doseči, vendar prepušča nacionalnim organom izbiro oblike in metod.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Odločba je v celoti zavezujoča za vse, na katere je naslovljena.

Priporočila in mnenja niso zavezujoča.

Člen 250

1. Kadar Svet v skladu s to pogodbo odloča na predlog Komisije, je ob upoštevanju člena 251(4) in (5) za sprejetje akta, ki spreminja ta predlog, potrebna soglasna odločitev Sveta.

2. Dokler Svet ne ukrepa, lahko Komisija svoj predlog spremeni kadar koli med postopkom za sprejetje akta Skupnosti.

Člen 251

1. Kadar se ta pogodba glede sprejetja akta sklicuje na ta člen, se uporablja v nadaljevanju navedeni postopek.

2. Komisija poda predlog Evropskemu parlamentu in Svetu.

Svet, ki odloča s kvalificirano večino, po pridobitvi mnenja Evropskega parlamenta:

- če odobri vse spremembe, ki jih vsebuje mnenje Evropskega parlamenta, lahko sprejme predlagani akt s temi spremembami;
- če Evropski parlament ne predlaga sprememb, lahko sprejme predlagani akt;
- v drugih primerih sprejme skupno stališče in ga pošlje Evropskemu parlamentu. Svet izčrpno obvesti Evropski parlament o razlogih za sprejetje tega skupnega stališča. Komisija izčrpno obvesti Evropski parlament o svojem stališču.

Če Evropski parlament v treh mesecih po takem obvestilu:

- a) potrdi skupno stališče ali ne sprejme nikakršne odločitve, se šteje, da je bil zadevni akt sprejet v skladu s tem skupnim stališčem;
- b) zavrne z absolutno večino svojih članov skupno stališče, se šteje, da predlagani akt ni bil sprejet;
- c) z absolutno večino svojih članov predlaga spremembe skupnega stališča, se spremenjeno besedilo pošlje Svetu in Komisiji, ki o teh spremembah podata svoje mnenje.

3. Če Svet v treh mesecih po prejemu sprememb Evropskega parlamenta s kvalificirano večino odobri vse spremembe, se šteje, da je bil zadevni akt sprejet v obliki tako spremenjenega skupnega stališča; o spremembah, glede katerih je Komisija izrazila odklonilno mnenje, pa Svet odloča soglasno. Če Svet ne odobri vseh sprememb, predsednik Sveta v dogovoru s predsednikom Evropskega parlamenta v šestih tednih skliče sestanek Spravnega odbora.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

4. Spravni odbor, ki ga sestavljajo člani Sveta ali njihovi predstavniki in enako število predstavnikov Evropskega parlamenta, ima nalogo, da s kvalificirano večino članov Sveta ali njihovih predstavnikov in z večino predstavnikov Evropskega parlamenta doseže soglasje o skupnem besedilu. Komisija sodeluje pri postopkih Spravnega odbora ter daje vse potrebne pobude za uskladitev stališč Evropskega parlamenta in Sveta. Pri izpolnjevanju te naloge Spravni odbor obravnava skupno stališče na podlagi sprememb, ki jih je predlagal Evropski parlament.

5. Če Spravni odbor v šestih tednih po svojem sklicu odobri skupno besedilo, imata Evropski parlament, ki odloča z absolutno večino oddanih glasov, in Svet, ki odloča s kvalificirano večino, na voljo šest tednov od datuma omenjene odobritve, da sprejmeta zadevni akt v skladu s skupnim besedilom. Če ena od obeh institucij ne odobri predlaganega akta v tem roku, se šteje, da ni bil sprejet.

6. Če Spravni odbor ne odobri skupnega besedila, se šteje, da predlagani akt ni bil sprejet.

7. Trimesečni in šesttedenski rok iz tega člena se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljšata za največ en mesec oziroma dva tedna.

Člen 252

Kadar se ta pogodba glede sprejetja akta sklicuje na ta člen, se uporablja naslednji postopek:

- a) Svet na predlog Komisije in po pridobitvi mnenja Evropskega parlamenta s kvalificirano večino sprejme skupno stališče.
- b) Skupno stališče Sveta se predloži Evropskemu parlamentu. Svet in Komisija izčrpno obvestita Evropski parlament o vseh razlogih Sveta za sprejetje tega skupnega stališča in tudi o stališču Komisije.

Če Evropski parlament v treh mesecih po takem obvestilu skupno stališče odobri ali v tem roku ne sprejme nikakršne odločitve, Svet dokončno sprejme akt v skladu s skupnim stališčem.

- c) Evropski parlament lahko v roku treh mesecev, navedenem v točki (b), z absolutno večino svojih članov predlaga spremembe skupnega stališča Sveta. Z enako večino lahko skupno stališče Sveta tudi zavrne. Izid postopka se sporoči Svetu in Komisiji.

Če Evropski parlament zavrne skupno stališče Sveta, je v drugi obravnavi potrebna soglasna odločitev Sveta.

- d) Komisija v roku enega meseca znova preuči predlog, na podlagi katerega je Svet sprejel svoje skupno stališče, in pri tem upošteva spremembe, ki jih je predlagal Evropski parlament.

Komisija hkrati s svojim ponovno preučenim predlogom pošlje Svetu spremembe, ki jih je predlagal Evropski parlament, a jih ni sprejela, in o njih izrazi svoje mnenje. Svet lahko te spremembe sprejme soglasno.

- e) Svet s kvalificirano večino sprejme predlog, ki ga je Komisija ponovno preučila.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Svet lahko spremeni predlog, ki ga je Komisija ponovno preučila, samo soglasno.

- f) V primerih iz točk (c), (d) in (e) mora Svet odločiti v roku treh mesecev. Če Svet v tem roku ne sprejme nobene odločitve, se šteje, da predlog Komisije ni bil sprejet.
- g) Roke iz točk (b) in (f) lahko Svet in Evropski parlament v medsebojnem soglasju podaljšata za največ en mesec.

Člen 253

V uredbah, direktivah in odločbah, ki jih skupno sprejmeta Evropski parlament in Svet, ter v aktih, ki jih sprejme bodisi Svet ali Komisija, se navedejo razlogi za njihovo sprejetje, pa tudi vsi predlogi ali mnenja, ki jih je bilo treba pridobiti po tej pogodbi.

Člen 254

1. Uredbe, direktive in odločbe, sprejete v skladu s postopkom iz člena 251, podpišeta predsednik Evropskega parlamenta in predsednik Sveta, nato pa se objavijo v *Uradni list Evropske unije*. Veljati začnejo z datumom, ki je v njih naveden, sicer pa dvajseti dan po njihovi objavi.

2. Uredbe Sveta in Komisije, pa tudi direktive teh dveh institucij, ki so naslovljene na vse države članice, se objavijo v *Uradni list Evropske unije*. Veljati začnejo z datumom, ki je v njih naveden, sicer pa dvajseti dan po njihovi objavi.

3. O drugih direktivah in odločbah se uradno obvesti tiste, na katere so naslovljene, učinkovati pa začnejo s takšnim obvestilom.

Člen 255

1. Vsi državljani Unije in vse fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic imajo pravico dostopa do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije ob upoštevanju načel in pogojev, ki naj se določijo v skladu z odstavkoma 2 in 3.

2. Splošna načela in omejitve iz razlogov javnega ali zasebnega interesa, ki veljajo za to pravico dostopa do dokumentov, določi Svet v skladu s postopkom iz člena 251 v dveh letih po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe.

3. Vsaka od zgoraj navedenih institucij v svojem poslovniku predpiše posebne določbe glede dostopa do njenih dokumentov.

Člen 256

Odločbe Sveta ali Komisije, ki nalagajo denarno obveznost osebam, so izvršilni naslov; to ne velja za države.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Izvršbo urejajo pravila civilnega postopka, ki veljajo v državi, na ozemlju katere se opravi izvršba. Nacionalni organ, ki ga v ta namen določi vlada vsake od držav članic ter o tem obvesti Komisijo in Sodišče, priloži odločbi potrdilo o njeni izvršljivosti, pri čemer ni potrebna nobena druga formalnost razen overovitve verodostojnosti odločbe.

Ko so te formalnosti na zahtevo zadevne stranke izpolnjene, lahko ta preide na izvršbo v skladu z nacionalnim pravom tako, da zadevo predloži neposredno pristojnim organom.

Izvršba se lahko odloži le z odločbo Sodišča. Vendar so za nadzor nad pravilnostjo izvršilnih dejanj pristojna sodišča zadevne države.

POGLAVJE 3

Ekonomsko-socialni odbor

Člen 257

Ustanovi se Ekonomsko-socialni odbor. Ima svetovalni status.

Odbor sestavljajo predstavniki različnih ekonomskih in socialnih komponent organizirane civilne družbe, zlasti predstavniki proizvajalcev, kmetov, prevoznikov, delavcev, trgovcev, obrtnikov, samostojnih poklicev, potrošnikov in predstavniki splošnega interesa.

Člen 258

Število članov Ekonomsko-socialnega odbora ne sme preseči 350.

Število članov odbora je naslednje:

Belgija	12
Češka	12
Danska	9
Nemčija	24
Estonija	7
Grčija	12
Španija	21
Francija	24
Irska	9
Italija	24
Ciper	6
Latvija	7
Litva	9
Luksemburg	6
Madžarska	12
Malta	5
Nizozemska	12
Avstrija	12
Poljska	21
Portugalska	12
Slovenija	7
Slovaška	9
Finska	9
Švedska	12
Združeno kraljestvo	24

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člani odbora niso vezani na nikakršna obvezna navodila. Pri opravljanju svojih nalog so v splošnem interesu Skupnosti popolnoma neodvisni.

Svet s kvalificirano večino določi nadomestila za člane odbora.

Člen 259

1. Člani odbora so na predlog držav članic imenovani za dobo štirih let. Svet s kvalificirano večino sprejme seznam članov, sestavljen v skladu s predlogi držav članic. Člani odbora so lahko ponovno imenovani.

2. Svet se posvetuje s Komisijo. Pridobi lahko mnenje reprezentativnih evropskih organizacij iz različnih gospodarskih in socialnih sektorjev, ki jih zadevajo dejavnosti Skupnosti.

Člen 260

Odbor izvoli svojega predsednika in predsedstvo med svojimi člani za dobo dveh let.

Odbor sprejme svoj poslovnik.

Skliče ga njegov predsednik na zahtevo Sveta ali Komisije. Sestane se lahko tudi na lastno pobudo.

Člen 261

Odbor vključuje strokovne skupine za glavna področja, ki jih zajema ta pogodba.

Te strokovne skupine delujejo v okviru splošnih pristojnosti odbora. Z njimi se ne sme posvetovati neodvisno od odbora.

V okviru odbora se lahko ustanovijo tudi pododbori, ki pripravljajo osnutke mnenj o specifičnih vprašanjih ali na specifičnih področjih, ki se predložijo odboru v presojo.

Poslovnik določa način sestave ter ureja pristojnosti strokovnih skupin in pododborov.

Člen 262

Svet ali Komisija se morata posvetovati z odborom v primerih, predvidenih s to pogodbo. Obe instituciji pa se lahko posvetujeta z odborom v vseh primerih, za katere menita, da je to primerno. Odbor lahko da mnenje na lastno pobudo v tistih primerih, za katere meni, da je to primerno.

Kadar Svet ali Komisija meni, da je to potrebno, postavi odboru rok za predložitev mnenja, ki ne sme biti krajši od enega meseca od datuma, ko predsednik odbora prejme ustrezno uradno obvestilo. Če ob izteku tega roka mnenje ni dano, to ne prepreči nadaljnega ukrepanja.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Mnenje odbora in mnenje strokovne skupine se skupaj s poročilom o posvetovanjih pošljeta Svetu in Komisiji.

Z odborom se lahko posvetuje Evropski parlament.

POGLAVJE 4

Odbor regij

Člen 263

Ustanovi se odbor, ki ima svetovalni status, v nadaljnem besedilu imenovan "Odbor regij", sestavljen iz predstavnikov regionalnih ali lokalnih organov, ki so bodisi nosilci volilnega mandata ali pa so politično odgovorni izvoljeni skupščini.

Število članov Odbora regij ne sme preseči 350.

Število članov odbora je naslednje:

Belgija	12
Češka	12
Danska	9
Nemčija	24
Estonija	7
Grčija	12
Španija	21
Francija	24
Irska	9
Italija	24
Ciper	6
Latvija	7
Litva	9
Luksemburg	6
Madžarska	12
Malta	5
Nizozemska	12
Avstrija	12
Poljska	21
Portugalska	12
Slovenija	7
Slovaška	9
Finska	9
Švedska	12
Združeno kraljestvo	24

Člani odbora in enako število nadomestnih članov so imenovani na predlog držav članic za dobo štirih let. Lahko so ponovno imenovani. Svet s kvalificirano večino sprejme seznam članov in nadomestnih članov, sestavljen v skladu s predlogi držav članic. Ko se izteče mandat iz prvega odstavka, na podlagi katerega so bili predlagani, mandat članov odbora samodejno preneha, potem pa so za preostanek omenjenega mandata nadomeščeni v skladu z istim postopkom. Noben član odbora ne sme biti hkrati tudi član Evropskega parlamenta.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člani odbora niso vezani na nikakršna obvezna navodila. Pri opravljanju svojih nalog so v splošnem interesu Skupnosti popolnoma neodvisni.

Člen 264

Odbor regij izvoli svojega predsednika in predsedstvo med svojimi člani za dobo dveh let.

Odbor sprejme svoj poslovnik.

Skliče ga njegov predsednik na zahtevo Sveta ali Komisije. Sestane se lahko tudi na lastno pobudo.

Člen 265

Svet ali Komisija se posvetuje z Odborom regij v primerih, predvidenih s to pogodbo, in v vseh drugih primerih, za katere ena od teh dveh institucij meni, da je to primerno, zlasti tistih, ki zadevajo čezmejno sodelovanje.

Kadar Svet ali Komisija meni, da je to potrebno, postavi odboru rok za predložitev mnenja, ki ne sme biti krajši od enega meseca od datuma, ko predsednik odbora prejme ustrezno uradno obvestilo. Če ob izteku tega roka mnenje ni dano, to ne prepreči nadaljnjega ukrepanja.

Kadar je Ekonomsko-socialni odbor v skladu s členom 262 zaprosen za mnenje, Svet ali Komisija o tem obvesti Odbor regij. Če ta meni, da gre za specifične regionalne interese, lahko o zadevi poda mnenje.

Z Odborom regij se lahko posvetuje Evropski parlament.

Odbor lahko da mnenje na lastno pobudo v tistih primerih, za katere meni, da je to primerno.

Mnenje odbora se skupaj s poročilom o posvetovanjih pošlje Svetu in Komisiji.

POGLAVJE 5

Evropska investicijska banka

Člen 266

Evropska investicijska banka je pravna oseba.

Člani Evropske investicijske banke so države članice.

Statut Evropske investicijske banke je določen v protokolu, ki je priloga k tej pogodbi. Svet lahko na zahtevo Evropske investicijske banke ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo ali na zahtevo Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Evropsko investicijsko banko soglasno spremeni člene 4, 11 in 12 ter člen 18(5) statuta banke.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 267

Naloga Evropske investicijske banke je, da v interesu Skupnosti prispeva k uravnoteženemu in nemotenemu razvoju skupnega trga, pri čemer ima dostop do trga kapitala in uporablja lastna sredstva. V ta namen banka, ki posluje na neprofitni podlagi, odobrava posojila in izdaja jamstva, ki v vseh sektorjih gospodarstva olajšujejo financiranje naslednjih projektov:

- a) projektov za razvoj regij z omejenimi možnostmi;
- b) projektov za posodabljanje ali preoblikovanje podjetij ali razvoj novih dejavnosti, potrebnih zaradi postopne vzpostavitve skupnega trga, kadar so ti projekti takšnega obsega ali takšne vrste, da jih ni mogoče v celoti financirati iz sredstev, ki so na voljo v posameznih državah članicah;
- c) projektov skupnega interesa za več držav članic, ki so takšnega obsega ali takšne vrste, da jih ni mogoče v celoti financirati iz sredstev, ki so na voljo v posameznih državah članicah.

Banka pri opravljanju svoje naloge olajšuje financiranje investicijskih programov skupaj s pomočjo iz strukturnih skladov in drugih finančnih instrumentov Skupnosti.

NASLOV II

FINANČNE DOLOČBE

Člen 268

Vse postavke prihodkov in odhodkov Skupnosti, tudi tiste, ki se nanašajo na Evropski socialni sklad, se vključijo v načrte, ki se pripravijo za vsako proračunsko leto, in prikažejo v proračunu.

Odhodki, ki nastanejo za poslovanje institucij na podlagi določb Pogodbe o Evropski uniji in ki se nanašajo na skupno zunanjo in varnostno politiko ter na sodelovanje na področjih pravosodja in notranjih zadev, bremenijo proračun. Odhodki, ki nastanejo pri poslovanju institucij v zvezi z izvajanjem omenjenih določb, lahko pod pogoji, navedenimi v teh določbah, bremenijo proračun.

Prihodki in odhodki, prikazani v proračunu, morajo biti uravnoteženi.

Člen 269

Brez vpliva na druge prihodke se proračun v celoti financira iz lastnih sredstev.

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno določi določbe o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti, ki jih priporoči državam članicam v sprejetje skladno z njihovimi ustavnimi pravili.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 270

Zaradi ohranjanja proračunske discipline Komisija ne pripravlja nikakršnih predlogov za pravne akte Skupnosti niti ne spreminja svojih predlogov ali sprejema izvedbenih ukrepov, ki bi lahko bistveno vplivali na proračun, ne da bi zagotovila, da se lahko zadevni predlog ali ukrep financira v mejah lastnih sredstev Skupnosti po določbah, ki jih Svet sprejme v skladu s členom 269.

Člen 271

V proračunu prikazani odhodki se odobrijo za eno proračunsko leto, razen če uredbe, sprejete v skladu s členom 279, ne določajo drugače.

Pod pogoji, ki se določijo skladno s členom 279, se razen odhodkov za zaposlene lahko vsa odobrena proračunska sredstva, ki niso bila porabljena do konca proračunskega leta, prenesejo samo na naslednje proračunsko leto.

Odobrena proračunska sredstva se razvrstijo po področjih porabe, ki združujejo odhodkovne postavke glede na njihovo vrsto ali namen, kolikor je to potrebno, pa se v skladu z uredbami iz člena 279 dodatno razčlenijo.

Odhodki Evropskega parlamenta, Sveta, Komisije in Sodišča se brez poseganja v posebno ureditev, ki velja za nekatere skupne odhodkovne postavke, prikažejo v ločenih delih proračuna.

Člen 272

1. Proračunsko leto traja od 1. januarja do 31. decembra.

2. Vsaka institucija Skupnosti pred 1. julijem pripravi načrt svojih odhodkov. Komisija združi te načrte v predhodnem predlogu proračuna. Priloži mu mnenje, ki lahko vsebuje drugačne načrte.

Predhodni predlog proračuna vsebuje načrt prihodkov in načrt odhodkov.

3. Komisija predloži Svetu predhodni predlog proračuna najpozneje do 1. septembra v letu, ki je pred letom njegovega izvrševanja.

Svet se posvetuje s Komisijo in, kadar je primerno, tudi z drugimi zadevnimi institucijami, če ima namen odstopati od predhodnega predloga proračuna.

Svet s kvalificirano večino sprejme predlog proračuna in ga predloži Evropskemu parlamentu.

4. Predlog proračuna se Evropskemu parlamentu predloži najpozneje do 5. oktobra v letu, ki je pred letom njegovega izvrševanja.

Evropski parlament ima pravico, da z večino svojih članov dopolni predlog proračuna in da Svetu z absolutno večino oddanih glasov predlaga spremembe predloga proračuna glede odhodkov, ki neizogibno izhajajo iz te pogodbe ali iz aktov, sprejetih v skladu s pogodbo.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Če je Evropski parlament v 45 dneh po prejemu predloga proračuna tega odobril, se šteje, da je proračun dokončno sprejet. Če Evropski parlament v tem roku predloga proračuna ni dopolnil niti zanj ni predlagal sprememb, se šteje, da je proračun dokončno sprejet.

Če je Evropski parlament v tem roku sprejel dopolnitve ali predlagal spremembe, se predlog proračuna, skupaj s dopolnitvami ali predlaganimi spremembami, predloži Svetu.

5. Po razpravi o predlogu proračuna s Komisijo in, kadar je primerno, z drugimi zadevnimi institucijami Svet ravna v skladu z naslednjimi pogoji:

- a) Svet lahko s kvalificirano večino spremeni vsako dopolnitev, ki jo je sprejel Evropski parlament;
- b) glede predlaganih sprememb:
  - če sprememba, ki jo predlaga Evropski parlament, ne povzroči zvišanja skupnega zneska odhodkov neke institucije, zlasti ker bi se morebitno posledično zvišanje odhodkov izrecno kompenziralo z eno ali več predlaganimi spremembami, ki bi odhodke ustrezno znižale, lahko Svet s kvalificirano večino zavrne predlagano spremembo. Če je ne zavrne, se šteje, da je predlagana sprememba odobrena;
  - če sprememba, ki jo predlaga Evropski parlament, povzroči zvišanje skupnega zneska odhodkov neke institucije, lahko Svet s kvalificirano večino odobri predlagano spremembo. Če je ne odobri, se šteje, da je predlagana sprememba zavrnjena;
  - če je Svet v skladu z enim od prejšnjih dveh pododstavkov zavnil predlagano spremembo, lahko s kvalificirano večino bodisi ohrani v predlogu proračuna navedeni znesek ali pa določi drug znesek.

Predlog proračuna se spremeni na podlagi predlaganih sprememb, ki jih odobri Svet.

Če Svet v 15 dneh po prejemu predloga proračuna ni spremenil nobene od dopolnitev, ki jih je sprejel Evropski parlament, in če so bile predlagane spremembe Evropskega parlamenta odobrene, se šteje, da je proračun dokončno sprejet. Svet obvesti Evropski parlament, da ni spremenil nobene dopolnitve in da so bile predlagane spremembe odobrene.

Če je Svet v tem roku spremenil eno ali več dopolnitev, ki jih je sprejel Evropski parlament, ali če so bile predlagane spremembe Evropskega parlamenta zavrnjene ali spremenjene, se spremenjeni predlog proračuna ponovno predloži Evropskemu parlamentu. Svet obvesti Evropski parlament o rezultatih svojih posvetovanj.

6. Evropski parlament, ki se ga uradno obvesti o ukrepih, izvedenih na podlagi njegovih predlaganih sprememb, lahko v 15 dneh po prejemu predloga proračuna z večino svojih članov in tremi petinami oddanih glasov dopolni ali zavrne spremembe svojih dopolnitev, ki jih je predlagal Svet, in na ta način sprejme proračun. Če v tem roku Evropski parlament ne ukrepa, se šteje, da je proračun dokončno sprejet.

7. Predsednik Evropskega parlamenta po končanem postopku iz tega člena razglasi, da je proračun dokončno sprejet.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

8. Vendar pa lahko Evropski parlament iz tehtnih razlogov z večino svojih članov in dvema tretjinama oddanih glasov zavrne predlog proračuna in zahteva, da se mu predloži nov predlog.

9. Za vse druge odhodke, ki ne izhajajo neizogibno iz te pogodbe ali iz aktov, sprejetih na podlagi te pogodbe, se vsako leto določi najvišja stopnja povišanja za istovrstne odhodke, ki nastanejo med tekočim proračunskim letom.

Komisija po posvetovanju z Odborom za ekonomsko politiko določi to najvišjo stopnjo, ki izhaja iz:

- gibanja obsega bruto nacionalnega proizvoda v Skupnosti,
- povprečnih sprememb v proračunih držav članic

in

- gibanja življenjskih stroškov v predhodnem proračunskem letu.

O najvišji stopnji se pred 1. majem obvestijo vse institucije Skupnosti. Te jo morajo skladno z določbami četrtega in petega pododstavka tega odstavka upoštevati v proračunskem postopku.

Če pri odhodkih, ki ne izhajajo neizogibno iz te pogodbe ali iz aktov, sprejetih v skladu s to pogodbo, dejanska stopnja povišanja v predlogu proračuna, ki ga je pripravil Svet, presega polovico najvišje stopnje, lahko Evropski parlament ob uveljavljanju svoje pravice do sprememb dodatno poviša skupni znesek teh odhodkov do meje, ki ne presega polovice najvišje stopnje.

Kadar Evropski parlament, Svet ali Komisija meni, da se mora zaradi dejavnosti Skupnosti stopnja, določena v skladu s postopkom iz tega odstavka, preseči, se lahko s soglasjem Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, in Evropskega parlamenta, ki odloča z večino svojih članov in tremi petinami oddanih glasov, določi druga stopnja.

10. Vsaka institucija izvaja pristojnosti po tem členu ob upoštevanju določb te pogodbe in v skladu s to pogodbo sprejetih aktov, zlasti tistih, ki se nanašajo na lastna sredstva Skupnosti ter na ravnotežje med prihodki in odhodki.

Člen 273

Če proračun na začetku proračunskega leta še ni izglasovan, se lahko glede posameznih področij porabe ali njihovih sestavnih delov v skladu z določbami uredb, sprejetih na podlagi člena 279, vsak mesec porabi ena dvanajstina proračunskih sredstev, odobrenih za predhodno proračunsko leto; vendar pa Komisija mesečno ne sme razpolagati s sredstvi, ki presegajo eno dvanajstino njihovega obsega, predvidenega v predlogu proračuna v pripravi.

Svet lahko s kvalificirano večino odobri odhodke, ki so višji od ene dvanajstine, če so upoštevani drugi pogoji iz prvega pododstavka.

Če se sklep nanaša na odhodke, ki ne izhajajo nujno iz te pogodbe ali iz aktov, sprejetih v skladu z njo, ga Svet nemudoma predloži Evropskemu parlamentu; Evropski parlament lahko v 30 dneh z večino svojih članov in tremi petinami oddanih glasov sprejme drugačen sklep o odhodkih, ki

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

presega eno dvanajstino iz prvega pododstavka. Ta del sklepa Sveta se odloži, dokler Evropski parlament ne odloči. Če Evropski parlament v omenjenem roku ni odločil drugače kakor Svet, se šteje, da je sklep Sveta dokončno sprejet.

V sklepih iz drugega in tretjega pododstavka se za zagotovitev uporabe tega člena določijo potrebni ukrepi, ki se nanašajo na vire.

Člen 274

Komisija izvršuje proračun v skladu z določbami uredb, sprejetih na podlagi člena 279, na lastno odgovornost in v mejah odobrenih proračunskih sredstev, pri čemer upošteva načela dobrega finančnega poslovanja. Države članice sodelujejo s Komisijo, da bi zagotovile porabo odobrenih proračunskih sredstev v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja.

Uredbe za vsako institucijo določajo podrobna pravila, ki se nanašajo na njen delež odhodkov.

Ob upoštevanju omejitev in pogojev, ki jih določajo uredbe, sprejete v skladu s členom 279, lahko Komisija v okviru proračuna odobrena sredstva prerazporedi med področji porabe ali med njihovimi sestavnimi deli.

Člen 275

Komisija predloži Svetu in Evropskemu parlamentu vsako leto poročilo za predhodno proračunsko leto, ki se nanaša na izvrševanje proračuna. Komisija jima predloži tudi izkaz stanja sredstev in obveznosti Skupnosti.

Člen 276

1. Na priporočilo Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, da Evropski parlament Komisiji razrešnico glede izvrševanja proračuna. V ta namen najprej Svet, nato pa Evropski parlament pregledata poročilo in izkaz stanja iz člena 275, letno poročilo Računskega sodišča, skupaj z odgovori revidiranih institucij na ugotovitve Računskega sodišča, izjavo o zanesljivosti iz drugega pododstavka člena 248(1) in vsa ustrezna posebna poročila Računskega sodišča.

2. Evropski parlament lahko pred razrešnico Komisiji ali za druge namene v zvezi z izvajanjem pooblastil za izvrševanje proračuna od Komisije zahteva podatke o izvrševanju odhodkov ali delovanju finančnih nadzornih sistemov. Komisija Evropskemu parlamentu na njegovo zahtevo predloži vse potrebne informacije.

3. Komisija ukrene vse potrebno glede ugotovitev, izraženih v sklepih o razrešnici, in drugih ugotovitev Evropskega parlamenta o izvrševanju odhodkov, pa tudi glede pojasnil, priloženih priporočilom Sveta, ki se nanašajo na razrešnico.

Komisija na zahtevo Evropskega parlamenta ali Sveta poroča o ukrepih, ki jih je sprejela na podlagi omenjenih ugotovitev in pojasnil, zlasti pa o navodilih, ki jih je dala službam, odgovornim za izvrševanje proračuna. Tudi ta poročila se predložijo Računskemu sodišču.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 277

Proračun se pripravi v obračunski enoti, ki se določi v skladu z določbami uredb, sprejetih na podlagi člena 279.

Člen 278

Komisija lahko pod pogojem, da o tem uradno obvesti pristojne organe zadevnih držav članic, prenese svoje dobroimetje v valuti ene od držav članic v valuto druge države članice, kolikor ji to omogoča uporabo tega dobroimetja v namene, predvidene s to pogodbo. Če Komisija razpolaga z denarnimi ali unovčljivimi sredstvi v valutah, ki jih potrebuje, se takšnim prenosom čim bolj izogiba.

Komisija se z vsako državo članico sporazumeva prek organa, ki ga določi zadevna država. Pri finančnem poslovanju Komisija uporablja storitve emisijske banke zadevne države članice ali katere koli druge finančne institucije, ki jo potrdi ta država.

Člen 279

1. Svet soglasno na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in po pridobitvi mnenja Računskega sodišča:

- a) sprejme finančne uredbe, v katerih se zlasti podrobno določi postopek, ki ga je treba sprejeti za pripravo in izvrševanje proračuna ter za predložitev in revizijo poročila o izvrševanju proračuna;
- b) določi pravila glede odgovornosti finančnih nadzornikov, odredbodajalcev in računovodij ter glede ustreznih nadzornih ukrepov.

Od 1. januarja 2007 odloča Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in po pridobitvi mnenja Računskega sodišča.

2. Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in pridobitvi mnenja Računskega sodišča soglasno določi načine in postopke, s katerimi se proračunski prihodki, predvideni v ureditvi o lastnih sredstvih Skupnosti, dajo na voljo Komisiji, ter določi ukrepe, ki se po potrebi uporabljajo za zagotavljanje denarnih sredstev.

Člen 280

1. Skupnost in države članice preprečujejo goljufije in vsa druga nezakonita dejanja, ki škodijo finančnim interesom Skupnosti, z ukrepi, sprejetimi v skladu s tem členom, ki delujejo svarilno in so takšni, da v državah članicah omogočajo učinkovito zaščito.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

2. Države članice sprejmejo za preprečevanje goljufij, ki škodijo finančnim interesom Skupnosti, enake ukrepe, kakršne sprejmejo za preprečevanje goljufij, ki škodijo njihovim lastnim finančnim interesom.

3. Brez poseganja v druge določbe te pogodbe države članice usklajujejo svoje delovanje, katerega cilj je zaščita finančnih interesov Skupnosti pred goljufijami. V ta namen skupaj s Komisijo organizirajo tesno in redno sodelovanje med pristojnimi organi.

4. Svet sprejme v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Računskim sodiščem potrebne ukrepe za preprečevanje in boj proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Skupnosti, da bi omogočil učinkovito in enakovredno zaščito v državah članicah. Ti ukrepi ne zadevajo uporabe nacionalnega kazenskega prava ali pravosodja v državah članicah.

5. Komisija v sodelovanju z državami članicami vsako leto predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o ukrepih, ki so bili sprejeti zaradi izvajanja tega člena.

ŠESTI DEL

Splošne in končne določbe

Člen 281

Skupnost je pravna oseba.

Člen 282

Skupnost ima v vseh državah članicah kar najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalna zakonodaja; zlasti lahko pridobiva premično in nepremično premoženje in z njim razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku. V ta namen jo zastopa Komisija.

Člen 283

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z drugimi zadevnimi institucijami s kvalificirano večino določi kadrovske predpise za uradnike Evropskih skupnosti in pogoje za zaposlitev drugih uslužbencev teh skupnosti.

Člen 284

Komisija lahko v mejah in pod pogoji, ki jih Svet določi v skladu z določbami te pogodbe, zbira informacije in izvaja preverjanje, potrebno za opravljanje nalog, ki so ji bile zaupane.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 285

1. Brez poseganja v člen 5 Protokola o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ukrepe za pripravo statistike, kadar je to potrebno za izvajanje dejavnosti Skupnosti.

2. Priprava statistike Skupnosti mora biti nepristranska, zanesljiva, objektivna, znanstveno neodvisna, stroškovno učinkovita in zagotavljati zaupnost statističnih podatkov; priprava ne sme pretirano obremeniti gospodarskih subjektov.

Člen 286

1. Od 1. januarja 1999 se za institucije in organe, ustanovljene s to pogodbo ali na njeni podlagi, uporabljajo akti Skupnosti o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in prostem pretoku takšnih podatkov.

2. Pred datumom iz odstavka 1 ustanovi Svet v skladu s postopkom iz člena 251 neodvisen nadzorni organ, odgovoren za nadzor uporabe takšnih aktov Skupnosti za institucije in organe Skupnosti ter po potrebi sprejema druge ustrezne določbe.

Člen 287

Člani institucij Skupnosti, člani odborov ter uradniki in drugi uslužbenci Skupnosti tudi po prenehanju opravljanja svojih dolžnosti ne smejo razkrivati informacij, za katere velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti, zlasti informacij o podjetjih, njihovih poslovnih odnosih ali sestavinah stroškov.

Člen 288

Pogodbeno odgovornost Skupnosti določa pravo, ki se uporablja za zadevno pogodbo.

V primeru nepogodbene odgovornosti pa Skupnost v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, nadomesti kakršno koli škodo, ki so jo povzročile njene institucije ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih dolžnosti.

Prejšnji odstavek se uporablja pod enakimi pogoji za škodo, ki jo povzroči ECB ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih nalog.

Osebno odgovornost uslužbencev do Skupnosti urejajo določbe njihovih kadrovske predpisov ali zanje veljavnih pogojev za zaposlitev.

Člen 289

Sedež institucij Skupnosti se določi v medsebojnem soglasju vlad držav članic.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 290

Ureditev glede jezikov v institucijah Skupnosti določi Svet soglasno, ne da bi posegal v določbe, ki jih vsebuje statut Sodišča.

Člen 291

Na ozemljih držav članic uživa Skupnost v skladu s pogoji iz Protokola o privilegijih in imunitetah z dne 8. aprila 1965 privilegije in imunitete, ki jih potrebuje za opravljanje svojih nalog. Enako velja za Evropsko centralno banko, Evropski monetarni inštitut in Evropsko investicijsko banko.

Člen 292

Države članice se obvezujejo, da bodo spore glede razlage ali uporabe te pogodbe reševale le na načine, določene v tej pogodbi.

Člen 293

Države članice se, kolikor je potrebno, med seboj pogajajo, zato da bi v korist svojih državljanov zagotovile:

- varstvo oseb ter uresničevanje in varstvo pravic pod enakimi pogoji, kakršne posamezna država članica priznava lastnim državljanom;
- odpravo dvojnega obdavčevanja v Skupnosti;
- vzajemno priznavanje družb ali podjetij v smislu drugega odstavka člena 48, ohranitev pravne osebnosti pri prenosu sedeža iz ene države v drugo in možnost združevanja družb ali podjetij, za katera veljajo zakonodaje različnih držav;
- poenostavitev formalnosti, ki urejajo vzajemno priznavanje in izvrševanje sodb in rzsodb.

Člen 294

Brez poseganja v uporabo drugih določb te pogodbe priznajo države članice državljanom drugih držav članic enako obravnavanje glede udeležbe v kapitalu družb ali podjetij iz člena 48.

Člen 295

Ta pogodba v ničemer ne posega v lastninskopravno ureditev v državah članicah.

Člen 296

1. Določbe te pogodbe ne izključujejo uporabe naslednjih pravil:

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

- a) nobena država članica ni dolžna dajati informacij, za katere meni, da bi bilo njihovo razkritje v nasprotju z bistvenimi interesi njene varnosti;
- b) vsaka država članica lahko v zvezi s proizvodnjo orožja, streliva in vojaških sredstev ali trgovino z njimi sprejme ukrepe, za katere meni, da so potrebni za zaščito bistvenih interesov njene varnosti; takšni ukrepi ne smejo negativno vplivati na pogoje konkurence na skupnem trgu glede proizvodov, ki niso izrecno predvideni v vojaške namene.

2. Svet lahko na predlog Komisije soglasno spremeni seznam proizvodov, za katere se uporabljajo določbe odstavka 1(b), ki ga je pripravil 15. aprila 1958.

Člen 297

Države članice se med seboj posvetujejo o skupnem ravnanju, zato da na delovanje skupnega trga ne bi vplivali ukrepi, ki bi jih bila prisiljena sprejeti ena od držav članic ob resnih notranjih nemirih z negativnim vplivom na javni red, v primeru vojne, resnih mednarodnih napetosti, ki bi pomenile vojno nevarnost, ali zaradi izpolnjevanja obveznosti, ki jih je prevzela za ohranjanje miru in mednarodne varnosti.

Člen 298

Če bi ukrepi, sprejeti v okoliščinah iz členov 296 in 297, povzročili izkrivljanje pogojev konkurence na skupnem trgu, Komisija skupaj z zadevno državo preuči, kako bi lahko te ukrepe prilagodili pravilom, določenim v tej pogodbi.

Z odstopanjem od postopka, določenega v členih 226 in 227, lahko Komisija ali katera koli država članica predloži zadevo neposredno Sodišču, če meni, da druga država članica zlorablja pooblastila iz členov 296 in 297. Sodišče odloča o zadevi ob izključitvi javnosti.

Člen 299

1. Ta pogodba se uporablja za Kraljevino Belgijo, Češko republiko, Kraljevino Dansko, Zvezno republiko Nemčijo, Republiko Estonijo, Helensko republiko, Kraljevino Španijo, Francosko republiko, Irsko, Italijansko republiko, Republiko Ciper, Republiko Latvijo, Republiko Litvo, Veliko vojvodstvo Luksemburg, Republiko Madžarsko, Republiko Malto, Kraljevino Nizozemsko, Republiko Avstrijo, Republiko Poljsko, Portugalsko republiko, Republiko Slovenijo, Slovaško republiko, Republiko Finsko, Kraljevino Švedsko ter Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske.

2. Določbe te pogodbe se uporabljajo za francoske čezmorske departmaje, Azore, Madeiro in Kanarske otoke.

Ob upoštevanju strukturno pogojenih socialnih in gospodarskih razmer francoskih čezmorskih departmajev, Azorov, Madeire in Kanarskih otokov, katerih razvoj zaradi svoje stalnosti in součinkovanja močno otežujejo dejavniki, kot so oddaljenost, otoška lega, majhnost, težavna topografija in podnebje ter ekonomska odvisnost od maloštevilnih proizvodov, sprejme Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom posebne

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

ukrepe, ki so zlasti namenjeni opredelitvi pogojev uporabe te pogodbe za te regije, vključno s skupnimi politikami.

Svet pri sprejemanju ustreznih ukrepov iz drugega pododstavka upošteva področja, kot so carinska in trgovinska politika, davčna politika, prostotrgovinske cone, kmetijska in ribiška politika, pogoji za preskrbo s surovinami in bistvenimi izdelki za široko porabo, državne pomoči ter pogoji dostopa do strukturnih skladov in horizontalnih programov Skupnosti.

Svet sprejme ukrepe iz drugega pododstavka ob upoštevanju posebnih značilnosti in omejitev najbolj oddaljenih regij, ne da bi s tem ogrozil celovitost in povezanost pravnega reda Skupnosti, vključno z notranjim trgom in skupnimi politikami.

3. Posebna ureditev glede pridruževanja iz četrtega dela te pogodbe se uporablja za čezmorske države in ozemlja, navedene v Prilogi II k tej pogodbi.

Ta pogodba se ne uporablja za tiste čezmorske države in ozemlja, ki imajo posebne odnose z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska in ki niso vključeni v prej omenjeni seznam.

4. Določbe te pogodbe se uporabljajo za evropska ozemlja, za katerih zunanje odnose je odgovorna država članica.

5. Določbe te pogodbe se uporabljajo za Alandske otoke v skladu z določbami iz Protokola št. 2 k Aktu o pogojih pristopa Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske.

6. Ne glede na prejšnji odstavek velja naslednje:

- a) Ta pogodba se ne uporablja za Ferske otoke.
- b) Ta pogodba se ne uporablja za suverene cone Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska na Cipru.
- c) Ta pogodba se uporablja za Kanalske otoke in otok Man le, kolikor je to potrebno za izvajanje ureditve, ki je za te otoke predvidena v pogodbi o pristopu novih držav članic k Evropski gospodarski skupnosti in Evropski skupnosti za atomsko energijo, podpisani 22. januarja 1972.

Člen 300

1. Kadar ta pogodba predvideva sklepanje sporazumov med Skupnostjo ter eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami, da Komisija Svetu priporoči, Svet pa Komisijo pooblasti za začetek potrebnih pogajanj. Komisija vodi ta pogajanja ob posvetovanju s posebnimi odbori, ki jih Svet imenuje kot pomoč pri tej nalogi, in v okviru direktiv, ki jih Komisiji lahko da Svet.

Pri izvajanju svojih pristojnosti iz tega odstavka odloča Svet s kvalificirano večino, razen v primerih iz prvega pododstavka odstavka 2, ko odloča soglasno.

2. Ob upoštevanju pristojnosti, ki jih ima na tem področju Komisija, odloča o podpisu, ki ga lahko spremlja sklep o začasni uporabi pred začetkom veljavnosti, in o sklepanju sporazumov

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije. Če sporazum zajema področje, pri katerem je za sprejetje notranjih predpisov potrebno soglasje, odloča Svet soglasno, enako pa velja za sporazume iz člena 310.

Z odstopanjem od pravil iz odstavka 3 veljajo ti postopki tudi za sklepe o začasni odložitvi uporabe sporazuma ali za določitev stališč, ki jih je treba sprejeti v imenu Skupnosti v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar mora ta organ sprejeti sklepe s pravnim učinkom, z izjemo sklepov o dopolnitvah ali spremembah institucionalnega okvira sporazuma.

Evropski parlament je nemudoma in v celoti obveščen o vseh sklepih iz tega odstavka o začasni uporabi ali odložitvi izvajanja sporazumov ali določitvi stališča Skupnosti v organu, ustanovljenem s sporazumom.

3. Z izjemo sporazumov iz člena 133(3) sklepa Svet sporazume po posvetovanju z Evropskim parlamentom, tudi kadar sporazum zajema področje, pri katerem je za sprejetje notranjih predpisov potreben postopek iz člena 251 ali 252. Evropski parlament da svoje mnenje v roku, ki ga lahko glede na nujnost zadeve določi Svet. Če ne da mnenja v tem roku, lahko Svet ukrepa.

Z odstopanjem od prejšnjega pododstavka se sporazumi iz člena 310, drugi sporazumi, ki z uvedbo postopkov sodelovanja vzpostavljajo poseben institucionalni okvir, sporazumi, ki imajo znatne proračunske posledice za Skupnost, in sporazumi, katerih posledica je sprememba akta, sprejetega v skladu s postopkom iz člena 251, sklepajo po pridobitvi privolitve Evropskega parlamenta.

V nujnih primerih se lahko Svet in Evropski parlament dogovorita glede roka za privolitev.

4. Pri sklepanju sporazuma lahko Svet z odstopanjem od odstavka 2 pooblasti Komisijo, da v imenu Skupnosti odobri dopolnitve, kadar sporazum predvideva, da se lahko sprejmejo po poenostavljenem postopku ali da jih sprejme organ, ustanovljen v skladu s sporazumom; takšnemu pooblastilu lahko Svet doda posebne pogoje.

5. Če namerava Svet skleniti sporazum, za katerega so potrebne spremembe k tej pogodbi, jih je treba najprej sprejeti v skladu s postopkom iz člena 48 Pogodbe o Evropski uniji.

6. Evropski parlament, Svet, Komisija ali država članica lahko od Sodišča pridobi mnenje, ali je načrtovani sporazum združljiv z določbami te pogodbe. Kadar je mnenje Sodišča odklonilno, lahko sporazum začne veljati le v skladu s členom 48 Pogodbe o Evropski uniji.

7. Sporazumi, sklenjeni v skladu s pogoji iz tega člena, so za institucije Skupnosti in države članice zavezujoči.

Člen 301

Kadar skupno stališče ali skupni ukrep, sprejet v skladu z določbami Pogodbe o Evropski uniji glede skupne zunanje in varnostne politike, predvideva, da Skupnost delno ali v celoti prekine ali omeji gospodarske odnose z eno ali več tretjimi državami, sprejme Svet potrebne nujne ukrepe. Svet odloča s kvalificirano večino na predlog Komisije.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 302

Komisija zagotavlja vzdrževanje ustreznih odnosov z organi Združenih narodov in njihovimi specializiranimi agencijami.

Komisija vzdržuje ustrezne odnose tudi z vsemi mednarodnimi organizacijami.

Člen 303

Skupnost vzpostavi ustrezne oblike sodelovanja s Svetom Evrope.

Člen 304

Skupnost vzpostavi tesno sodelovanje z Organizacijo za ekonomsko sodelovanje in razvoj, podrobnosti pa se določijo v medsebojnem soglasju.

Člen 305

1. Določbe te pogodbe ne vplivajo na določbe Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, zlasti glede pravic in obveznosti držav članic, pristojnosti institucij te skupnosti in predpisov, ki jih omenjena pogodba določa za delovanje skupnega trga premoga in jekla.

2. Določbe te pogodbe v ničemer ne odstopajo od določb Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.

Člen 306

Določbe te pogodbe ne izključujejo obstoja ali uresničitve regionalnih povezav med Belgijo in Luksemburgom ali med Belgijo, Luksemburgom in Nizozemsko, kolikor cilji teh regionalnih povezav niso doseženi z uporabo te pogodbe.

Člen 307

Določbe te pogodbe ne vplivajo na pravice in obveznosti, ki izhajajo iz sporazumov med eno ali več državami članicami na eni strani ter eno ali več tretjimi državami na drugi strani, sklenjenih pred 1. januarjem 1958 ali za države, ki pristopajo, pred datumom njihovega pristopa.

Kolikor takšni sporazumi niso združljivi s to pogodbo, država članica ali države članice, ki jih to zadeva, ustrezno ukrepajo, da bi odpravile ugotovljeno nezdružljivost. V ta namen si države članice po potrebi pomagajo, in kadar je primerno, sprejmejo skupno stališče.

Pri uporabi sporazumov iz prvega odstavka države članice upoštevajo, da so prednosti, ki jih vsaka država članica priznava v skladu s to pogodbo, sestavni del ustanovitve Skupnosti in zato neločljivo povezane z oblikovanjem skupnih institucij, z dodelitvijo pristojnosti tem institucijam in s tem, da vse druge države članice priznavajo enake prednosti.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

Člen 308

Če bi se med delovanjem skupnega trga izkazalo, da je zaradi doseganja enega od ciljev potrebno ukrepanje Skupnosti, ta pogodba pa ne predvideva potrebnih pooblastil, Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme ustrezne ukrepe.

Člen 309

1. Če je bila sprejeta odločitev o mirovanju glasovalnih pravic predstavnika vlade države članice v skladu s členom 7(3) Pogodbe o Evropski uniji, te glasovalne pravice mirujejo tudi v zvezi s to pogodbo.

2. Poleg tega pa lahko Svet, če je bilo skladno s členom 7(2) Pogodbe o Evropski uniji ugotovljeno, da ena od držav članic huje in vztrajno krši načela, navedena v členu 6(1) te pogodbe, s kvalificirano večino sklene, da nekatere pravice, ki izhajajo iz uporabe te pogodbe za zadevno državo članico, mirujejo. Pri tem Svet upošteva morebitne posledice takšnega mirovanja pravic in obveznosti fizičnih in pravnih oseb.

Obveznosti zadevne države članice po tej pogodbi so zanjo v vsakem primeru še naprej zavezujoče.

3. Svet lahko s kvalificirano večino naknadno sklene spremeniti ali preklicati ukrepe, sprejete v skladu z odstavkom 2, kot odgovor na spremembe okoliščin, zaradi katerih so bili uvedeni.

4. Pri sprejemanju odločitev iz odstavkov 2 in 3 Svet ne upošteva glasov predstavnika vlade zadevne države članice. Z odstopanjem od člena 205(2) se kvalificirana večina opredeli kot enak delež ponderiranih glasov zadevnih članov Sveta, kakor ga določa člen 205(2).

Ta odstavek se uporablja tudi v primeru, ko glasovalne pravice mirujejo v skladu z odstavkom 1. V takšnih primerih se odločitev, za katero je potrebno soglasje, sprejme brez glasu predstavnika vlade zadevne države članice.

Člen 310

Skupnost lahko z eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami sklepa sporazume o pridružitvi, ki vključujejo vzajemne pravice in obveznosti ter skupne ukrepe in posebne postopke.

Člen 311

Protokoli, ki se v medsebojnem soglasju držav članic priložijo tej pogodbi, so njen sestavni del.

Člen 312

Ta pogodba je sklenjena za nedoločen čas.

POGODBA O USTANOVITVI EVROPSKE UNIJE
Združena verzija (1. 5. 2004) SL

KONČNE DOLOČBE

Člen 313

Visoke pogodbenice ratificirajo to pogodbo v skladu s svojimi ustavnimi pravili. Listine o ratifikaciji se deponirajo pri vladi Italijanske republike.

Ta pogodba začne veljati prvi dan meseca, ki sledi deponiranju zadnje listine o ratifikaciji. Če je tako deponiranje opravljeno manj kakor petnajst dni pred začetkom naslednjega meseca, ta pogodba ne začne veljati pred prvim dnevom drugega meseca po datumu deponiranja.

Člen 314

Ta pogodba, sestavljena v enem izvorniku v francoskem, italijanskem, nemškem in nizozemskem jeziku, pri čemer so vsa štiri besedila enako verodostojna, se deponira v arhivu vlade Italijanske republike, ki pošlje overjeno kopijo vladam drugih držav podpisnic.

[Skladno z Evropskima sporazumoma o pridružitvi, verzije tega dokumenta v češkem, danskim, angleškem, estonskim, finskim, grškim, madžarskim, irskim, latvijskim, litvanskim, malteškim, poljskim, portugalskim, slovaškim, slovenskim, španskim in švedskim jezikom bodo tudi veljali za pristni.]